

LIETUVOS RYŠIŲ SEKTORIUS 2018

2019-07-02 Nr. ND-17
Vilnius

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
RYŠIŲ
REGULIAVIMO
TARNYBA

TURINYS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRO ĮŽANGINIS ŽODIS	4
LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS DIREKTORIAUS ĮŽANGINIS ŽODIS	5
RYŠIŲ SEKTORIAUS APŽVALGA	8
ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ RINKA	10
1. Bendroji elektroninių ryšių rinkos apžvalga	10
2. Telefono ryšys	15
2.1. Bendroji telefono ryšio paslaugų rinkos apžvalga	15
2.2. Viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos	17
2.2.1. Judriojo telefono ryšio balso paslaugos	19
2.2.2. Judriojo telefono ryšio SMS ir MMS paslaugos	24
2.3. Viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos	26
2.4. Didmeninės viešųjų ryšių tinklų teikimo paslaugos ir didmeninės viešosios telefono ryšio paslaugos	32
2.4.1. Bendroji rinkos apžvalga	32
2.4.2. Skambučių tranzito paslaugos	33
2.4.3. Skambučių užbaigimo paslaugos	36
2.4.3.1. Skambučių užbaigimas viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	36
2.4.3.2. Skambučių užbaigimas viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	38
3. Duomenų perdavimas	41
3.1. Bendroji duomenų perdavimo paslaugų rinkos apžvalga	41
3.2. Mažmeninės interneto prieigos paslaugos	43
3.2.1. Mažmeninės interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant fiksuotojo ryšio technologijas	45
3.2.2. Mažmeninės interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant judriojo ryšio technologijas	52
3.3. Didmeninės interneto prieigos paslaugos	58
3.4. Kitos duomenų perdavimo paslaugos	60
3.4.1. Mažmeninės kitos duomenų perdavimo paslaugos	61
3.4.2. Didmeninės kitos duomenų perdavimo paslaugos	64
4. Televizija ir radijas	66
4.1. Bendroji televizijos ir radijo paslaugų rinkos apžvalga	66
4.2. Mažmeninės mokamos televizijos paslaugos	68
4.3. Didmeninės televizijos ir radijo programų siuntimo paslaugos	71

5. Prieiga prie fizinės infrastruktūros	72
PAŠTO PASLAUGOS RINKA	75
1. Bendroji pašto paslaugos rinkos apžvalga	75
2. Korespondencijos siuntos.....	78
3. Pašto siuntiniai.....	81
4. Universalioji pašto paslauga	84
5. Konkurencija pašto rinkoje	86
1 priedas	89
2 priedas	94
3 priedas	95
4 priedas	96

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRO ĮŽANGINIS ŽODIS

Šiandien informacinės ir ryšių technologijos yra pažangios visuomenės pagrindas. Aktyvią Lietuvos pažangą rodo vis didėjančios investicijos į informacinių technologijų ir ryšių plėtrą bei ambicingi tikslai per kelerius metus įdiegti 5G ryšį, kuris iš esmės pakeis visų žmonių kasdienybę, atvers naujas galimybes verslui ir viešajam sektoriui.

Ryšių sektorius yra pamatinis visos skaitmeninės ekonomikos ir informacinės visuomenės pagrindas. Europos Sąjungoje (ES) iki 2025 m. siekiama užtikrinti nenutrūkstamą 5G ryšio aprėptį visų miestų teritorijose ir visose didžiausiose

sausumos transporto magistralėse. Naujoms paslaugoms įdiegti bus naudojama esama elektroninių ryšių infrastruktūra ir 5G technologija. Lietuva neatsilieka nuo šių ambicingų tikslų. Iki šių metų pabaigos Lietuva turės aiškią 5G ryšio plėtros viziją. Viešojo sektoriaus ir verslo ekspertų grupė parengs šalies 5G ryšio plėtros gaires, kurios įgalins palankios teisinės ir investicinės aplinkos 5G ryšio tinklų plėtrai Lietuvoje sukūrimą.

5G ryšys yra svarbus ekonomikos pažangos variklis bei kartinė skaitmeninės visuomenės vystymosi ašis. Tikimasi, kad aiški 5G ryšio plėtros vizija ir priemonių planas padės Lietuvai siekti lyderystės 5G ryšio technologijoje tarp kitų ES šalių.

Svarbu ir toliau sparčiai bei nuosekliai plėtoti fiksuoto plačiajuosčio ryšio tinklus. Šioje srityje padarytas nemažas įdirbis. Tai rodo ir plačiajuosčio ryšio skvarbos rodikliai – 2018 metų pabaigoje plačiajuosčio ryšio skvarba siekė 47,3 proc., per metus išaugo 5,6 proc. Be abejonės, naujos kartos prieigos tinklų plėtra nepraras aktualumo ir ateityje. Iki 2025 m. tikimasi pasiekti ES nustatytus gigabitinės visuomenės tikslus ir užtikrinti, kad visos viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos turėtų gigabitines prieigas. Nors šiandien šiems tikslams įgyvendinti ir kyla įvairių iššūkių, tačiau juos įveikti galime glaudžiai bendradarbiaudami su valstybės institucijomis, fiksuotojo ir judriojo ryšio operatoriais bei tarptautiniais partneriais ir organizacijomis.

Galiausiai, keliame tikslus ne tik neatsilikti naujausių technologijų plėtros aspektu, bet ir užtikrinti šiomis technologijomis grįstų paslaugų prieinamumą visiems Lietuvos gyventojams. Naujos kartos tinklų padengiamumas geografiškai nutolusiose vietovėse nuosekliai didėja dėl valstybės, ES ir privataus verslo skiriamų investicijų, tačiau ne mažiau svarbu ir tai, kad ir toliau išliekame viena iš ES valstybių, kurių gyventojai gali mėgautis pažangiomis paslaugomis už patrauklią kainą. Europos Komisijos paskelbto tyrimo duomenimis, ES valstybėse fiksuotas plačiajuostis interneto ryšys palankiausiomis kainomis teikiamas Rumunijoje, Latvijoje, Vengrijoje ir Lietuvoje.

Lietuva yra pasiryžusi sparčiai žengti pirmyn ir diegti pažangiausių technologijų sprendimus, kad Lietuvos žmonėms, verslui bei viešajam sektoriui būtų užtikrintos aukščiausios kokybės paslaugos.

Susisiekimo ministras

Rokas Masiulis

LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS DIREKTORIAUS ĮŽANGINIS ŽODIS

Ketvirtus metus iš eilės Lietuvos ryšių sektorius išlaiko stabilias augimo tendencijas. Auga tiek elektroninių ryšių, tiek ir pašto paslaugos rinkos.

Elektroninių ryšių rinkoje pagrindinis augimo variklis – besiplėtojanti judriojo ryšio tinklais teikiamų interneto prieigos paslaugų rinka, rodanti, kad lietuviai labai aktyviai naudojami internetu, kad ir kur bebūtų. Įdomu tai, kad 2018 m. pabaigoje SIM kortelių, naudotų interneto prieigos paslaugoms gauti, skaičius pirmą kartą viršijo Lietuvos gyventojų skaičių. Be augančio interneto prieigos paslaugų vartotojų skaičiaus, milžiniškais tempais didėja ir persiunčiamų duomenų apimtys: naudojimasis judriojo ryšio duomenimis Lietuvoje per metus išaugo 59 proc., o kiekvienas interneto prieigos paslaugų vartotojas vidutiniškai persiunčia beveik 10 GB duomenų.

Kita akivaizdi tendencija – auga judriojo ryšio duomenų persiuntimo srautai lietuviams keliaujant ES šalyse. Tai yra puiki iliustracija, kaip 2017 m. viduryje įsigaliojus „mokėk kaip namie“ principui keičiasi vartojimo įpročiai: Lietuvos vartotojams atsirado galimybė naudotis internetu ženkliai pigiau, todėl internetu užsienyje keliaujant naudojama laisvai, beveik kaip namuose. 2018 m. buvo perduota 2,4 tūkst. TB tarptautinio tarptinklinio ryšio duomenų, t. y. beveik 2,5 karto daugiau nei ankstesniais metais.

Pastaruosius kelerius metus dažnai kalbame apie daiktų internetą. Jo skvarbos tendencijas Lietuvoje rodo M2M kortelių sklaida. 2018 m. pabaigoje buvo naudojamos beveik 300 tūkst. M2M kortelių, o per metus jų skaičius išaugo 17 proc. M2M naudojimo proveržio laukiama artimiausiais metais, kai bus pradėti diegti ne tik atskirų namų ūkių, bet visus sektorius apimantys, nacionalinio lygmens, kokybiškai nauji daiktų interneto sprendimai.

Galima pasidžiaugti ir puikiu LTE tinklų išplėtojimu – šios technologijos pagrindu teikiamos judriojo ryšio paslaugos pasiekiamos beveik visoje Lietuvoje. Kitas žingsnis – vertinti ne tik ryšio pasiekiamumą, bet ir kokybę. Tam tikslui RRT, viena pirmųjų ES, kuria naują ir pažangią metodiką, leisiančią ne tik tiksliau įvertinti, kur veikia judrusis ryšys, bet ir apskaičiuoti signalo stiprumą, parodantį galimą pasiekiamų paslaugų kokybę. Kita nauja RRT jau sukurta operatorių tinklų informacinė sistema OTIS leidžia labai tiksliai išmatuoti fiksuotojo plačiajuosčio ryšio tinklų išvystymą. Šie tinklai 2018 m. paskutinę dieną pasiekė 77,0 proc. visų gyvenamųjų patalpų, o tai reiškia, kad daugiau nei ¾ visų Lietuvos namų ūkių turėjo galimybę gauti aukštos kokybės fiksuotojo ryšio tinklais teikiamas interneto prieigos, mokamos televizijos ar telefono ryšio paslaugas. Naujos kartos tinklų padengiamumas siekė 63,4 proc. Šie nauji įrankiai mums, kaip reguliuotojai, padeda tiksliau įvertinti situaciją rinkoje ir priimti reikiamus reguliavimo sprendimus.

Verta paminėti, kad pašto paslaugos rinka tolygiai auga dešimt metų iš eilės. Šios rinkos augimas neatsiejamas nuo kasmet šuoliais didėjančio perduodamų pašto siuntinių, o ypač tarptautinių pašto siuntinių,

skaičiaus. 2018 metais buvo persiųsta beveik 50 proc. daugiau tarptautinių pašto siuntinių nei prieš tai buvusiais metais.

Kalbant apie universaliosios pašto paslaugos, užtikrinančios pašto paslaugos prieinamumą visoje šalies teritorijoje, teikimą, trečius metus iš eilės stebimas kilnojamųjų pašto paslaugos teikimo vietų skaičiaus augimas. Tokie pokyčiai leidžia universaliają pašto paslaugą teikti net ir retai apgyvendintose Lietuvos Respublikos dalyse, tokiu būdu mažinant socialinę atskirtį regionuose.

Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius

Feliksas Dobrovolskis

Šalies pavadinimas	Lietuva
Sostinė	Vilnius
Plotas, km ²	65 200
Gyventojų skaičius	2 793 986
Namų ūkių skaičius	1 343 263
Šalies telefono kodas	+370
Interneto domenas	.lt

SVARBU!

- Lentelėse pateiktos piktogramos (↓ ↑ ↔) vaizduoja 2013–2018 m. laikotarpiu vyrausias tendencijas (mažėjanti, didėjanti, svyruojanti).
- Grafikuose kairėje pusėje pateikti skaičiai (pvz., +3,2 %; -4,5 %) rodo atitinkamų rodiklių pokyčius 2018 m. (teigiamus, neigiamus), palyginti su 2017 m.
- Ataskaita „Lietuvos ryšių sektorius 2018 m.“ parengta, naudojant elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjų bei pašto paslaugos teikėjų pateiktą informaciją apie vykdytą elektroninių ryšių ir pašto veiklą. Ataskaitoje taip pat panaudota Europos Komisijos bei kitų viešai prieinamų patikimų šaltinių informacija.
- Elektroninių ryšių paslaugų ir pašto paslaugos teikėjų sąrašai pateikiami 1 ir 2 prieduose.
- Elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjų bei pašto paslaugos teikėjų pateikti duomenys gali būti atnaujinami ir po atitinkamų metų ataskaitos paskelbimo, todėl skirtingų metų ataskaitose pateikiami ankstesnių laikotarpių duomenys gali skirtis.
- Ataskaitos lentelėse ir paveiksluose pateikiami duomenys yra apvalinami iki dešimtųjų dalių, todėl rinkos dalių bendra suma ne visada lygi 100 proc.
- Ataskaitoje nurodytos paslaugų teikėjų gautos pajamos ar rodikliai, kuriems skaičiuoti naudojamos pajamų vertės, yra be PVM.
- Ataskaitoje skvarbai skaičiuoti naudojamas atitinkamų metų gyventojų ir namų ūkių skaičius pateikiamas 3 priede.
- Kai kurių rodiklių apskaičiavimo metodikos pateikiamos 4 priede.

RYŠIŲ SEKTORIAUS APŽVALGA

Ryšių paslaugų teikėjai	173
Didžiausias paslaugų teikėjas	„Telia Lietuva“, AB
Didmeninės ryšių sektoriaus pajamos, mln. Eur	157,8
Mažmeninės ryšių sektoriaus pajamos, mln. Eur	706,7
Bendros ryšių sektoriaus pajamos, mln. Eur	864,5

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti ryšių paslaugų teikėjai yra visi ryšių paslaugų teikėjai, išskyrus UAB „Bitė Lietuva“, UAB „DHL Lietuva“, UAB „DPD Lietuva“, AB Lietuvos paštas, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Tele2“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Venipak Lietuva“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

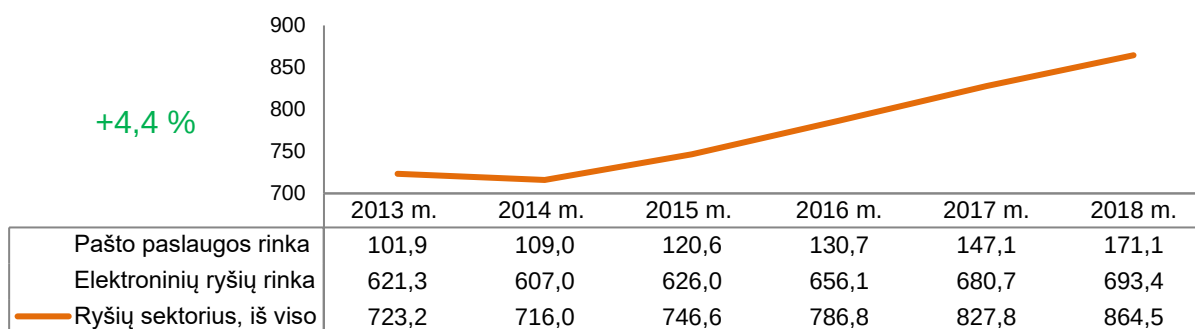
Lietuvos ryšių sektorių sudaro dvi paslaugų rinkos: elektroninių ryšių rinka ir pašto paslaugos rinka. Vertinant šias rinkas kartu, 2018 m. pabaigoje 173 ūkio subjektai buvo informavę Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybą (toliau – RRT) apie ryšių sektoriuje vykdomą veiklą – 19 ūkio subjektų mažiau nei 2017 m. (žr. 1 lentelę). Tam daugiausia įtakos turėjo įmonių priimti sprendimai dėl veiklos pabaigos, diktuojami rinkos poreikiai, ir konsolidavimasis. 2018 m. pradžioje UAB „Cgates“ įsigijo UAB „DKD“, UAB „Acta iuventus“ veiklą perėmė UAB „Internetas Vilniuje“, o 2018 m. III ketv. UAB „Duomenų ekspresas“ prijungtas prie UAB „Magnetukas“.

1 lentelė. Asmenų, informavusių RRT apie ryšių sektoriuje planuojamą vykdyti veiklą, skaičius pagal rinkas, vnt., 2013–2018 m.

		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Elektroninių ryšių rinka	↓	144	144	132	139	127	116
Pašto paslaugos rinka	↓	76	69	66	67	65	57
Visi teikėjai	↓	220	213	198	206	192	173

Šaltinis: RRT

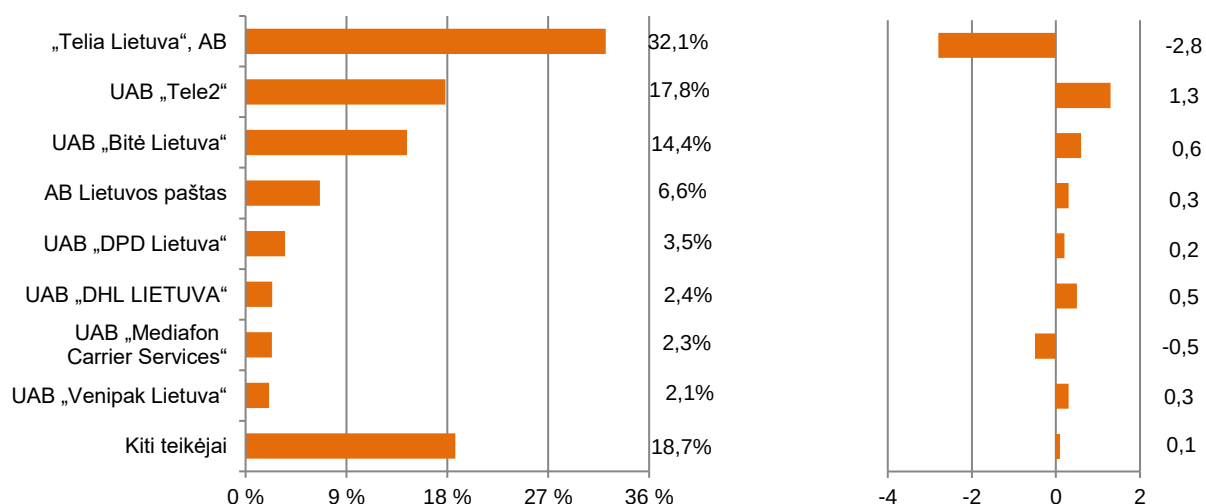
Ryšių sektoriaus pajamos 2018 m., kaip ir 2017 m., toliau augo (žr. 1 pav.). 2018 m. jos siekė 864,5 mln. Eur ir buvo 4,4 proc. arba 36,7 mln. Eur didesnės nei 2017 m. 2018 m. BVP augimas Lietuvoje buvo 3,6 proc., taigi 2018 m. ryšių sektoriaus pajamos augo sparčiau nei BVP. 2018 m. ūgtelėjo abiejų rinkų pajamos: pašto paslaugos rinkos – 16,3 proc. arba 24,0 mln. Eur, elektroninių ryšių rinkos – 1,9 proc. arba 12,7 mln. Eur. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad pašto paslaugos rinkos dalis visu 2013–2018 m. laikotarpiu pagal bendras ryšių sektoriaus pajamas sudarė daug mažesnę, tačiau kasmet augančią dalį: 2018 m. ji siekė 19,8 proc. (2017 m. – 17,8 proc.).

1 pav. Ryšių sektoriaus pajamos, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

2013–2018 m. laikotarpiu ryšių sektoriaus struktūra tiek pagal pajamas, tiek pagal veiklos kryptį rodo, kad sektoriuje vyrauja elektroninių ryšių paslaugų teikėjai (žr. 1 lentelę ir 2 pav.). 2018 m. iš 174 ryšių sektoriuje veikusių ūkio subjektų daugiausia pajamų gavo elektroninių ryšių paslaugas teikianti „Telia Lietuva“, AB (32,1 proc.), tačiau jos rinkos dalis per 2018 m. sumažėjo 2,8 procentinio punkto. Kiti 2 iš ryšių paslaugų teikimo daugiausia pajamų gavę teikėjai buvo UAB „Tele2“ ir UAB „Bitė Lietuva“, atitinkamai užėmę 17,8 proc. ir 14,4 proc. rinkos dalis. Didžiausio pašto paslaugos teikėjo – AB Lietuvos pašto pajamos 2018 m. sudarė 6,6 proc. visų ryšių sektoriaus pajamų. Pastebėtina, kad sparčiai augant pašto paslaugos rinkos pajamoms vis daugiau šios paslaugos teikėjų patenka į didžiausių viso ryšių sektoriaus paslaugų teikėjų sąrašą.

2 pav. Ryšių sektoriaus paslaugų teikėjų rinkos dalys pagal pajamas, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

Nors 2018 m. ir mažėjo paslaugų teikėjų skaičius, paslaugų gavėjams buvo užtikrinamas jų poreikius atitinkančių paslaugų teikimas. 2018 m. daugelyje paslaugų segmentų vis gausėjančiam paslaugų gavėjų ratui buvo siūlomos konkurencingos paslaugos, užtikrinant aukštą teikiamų paslaugų kokybę. Tai lėmė 4,4 proc. ryšių sektoriaus metinį pajamų augimą – augo tiek pašto paslaugos rinka, tiek ir elektroninių ryšių rinka. Toks augimas nuteikia pozityvioms ateities tendencijoms. Konsolidavimosi procesas rodo ūkio subjektų interesą didinti veiklos efektyvumą sektoriuje, siekiant sukurti pridėtinę vertę vartotojui ateityje.

ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ RINKA

1. Bendroji elektroninių ryšių rinkos apžvalga

Elektroninių ryšių paslaugų teikėjai	116
Didmeninės pajamos, mln. Eur	157,8
Mažmeninės pajamos, mln. Eur	535,6
Bendros pajamos, mln. Eur	693,4
Investicijos, mln. Eur	80,6

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti elektroninių ryšių paslaugų teikėjai yra visi elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, išskyrus UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Cgates“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Tele2“ ir „Telia Lietuva“, AB (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Elektroninių ryšių paslaugų rinką galima suskirstyti į 4 paslaugų grupes:

- telefono ryšio paslaugos;
- duomenų perdavimo paslaugos;
- televizijos ir radijo paslaugos;
- prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugos.

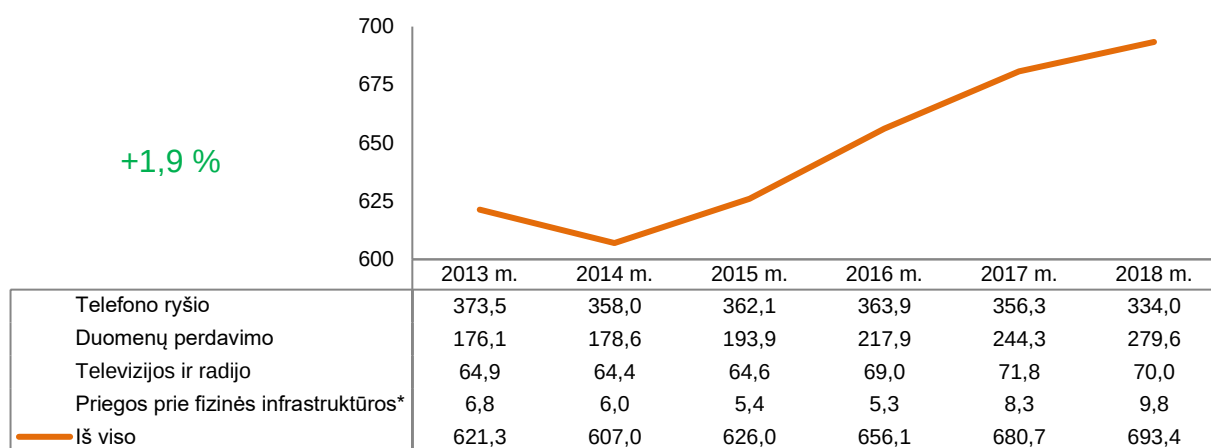
Paslaugų teikėjai. Elektroninių ryšių veikla besiverčiančių asmenų skaičius 2018 m. sumažėjo 11 ūkio subjektų ir siekė 116. Daugiausia, kaip ir ankstesniais metais, buvo duomenų perdavimo paslaugų teikėjų (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. **Paslaugas teikusių elektroninių ryšių paslaugų teikėjų skaičius, vnt., 2013–2018 m.**

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Telefono ryšio paslaugos	↔ 56	51	49	53	49	46
Duomenų perdavimo paslaugos	↔ 107	110	103	106	93	87
Televizijos ir radijo paslaugos	↓ 44	43	43	42	40	41
Prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugos	↔ 17	15	14	15	15	16
Visų paslaugų	↔ 144	144	135	140	127	116

Šaltinis: RRT

Pajamos. 2018 m. elektroninių ryšių rinkos pajamos toliau augo (žr. 3 pav.). Palyginti su 2017 m., 2018 m. pajamos išaugo 1,9 proc. ir siekė 693,4 mln. Eur. Tai kiek nuosaikesnis augimas, nei 2017 m. (2017 m. pajamos paaugo 3,7 proc.). Daugiausia pajamų 2018 m., kaip ir 2017 m., gavo telefono ryšio (48,2 proc.) ir duomenų perdavimo (40,3 proc.) paslaugų teikėjai. Duomenų perdavimo paslaugų teikėjai 2018 m. gavo 35,3 mln. Eur arba 14,4 proc. daugiau pajamų, palyginti su 2017 m. Mažiausiai pajamų 2018 m., kaip ir 2017 m., buvo gauta teikiant prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugas. Ir toliau augo pajamos, gautos už prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugų teikimą – 2018 m. šios pajamos išaugo nuo 8,3 mln. Eur iki 9,8 mln. Eur arba 18,1 proc.

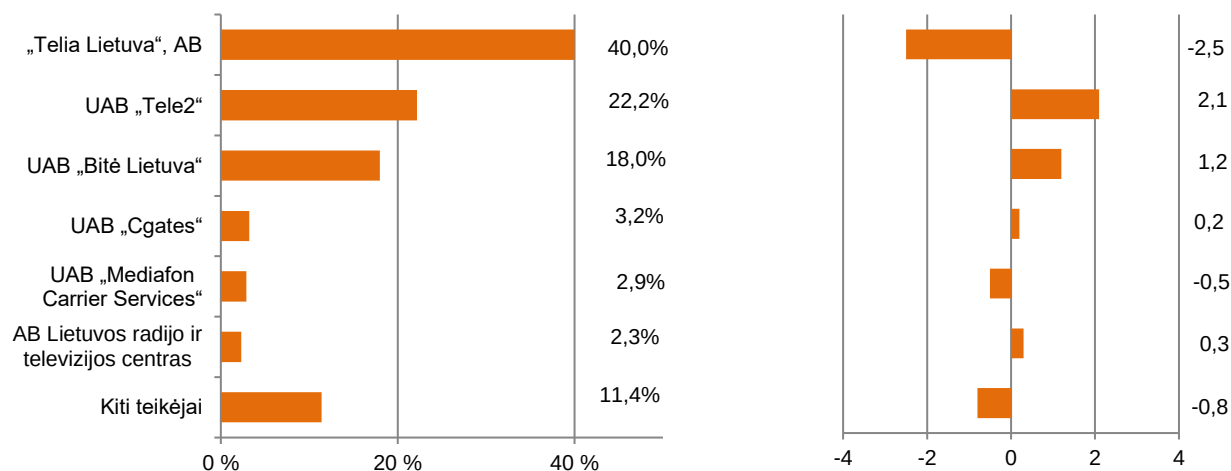

* Iki 2017 m. apima pajamas, gautas tik už prieigos prie nenaudojamos šviesolaidinės linijos skaidulos paslaugą.

3 pav. **Elektroninių ryšių rinkos pajamų struktūra pagal paslaugų grupes, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

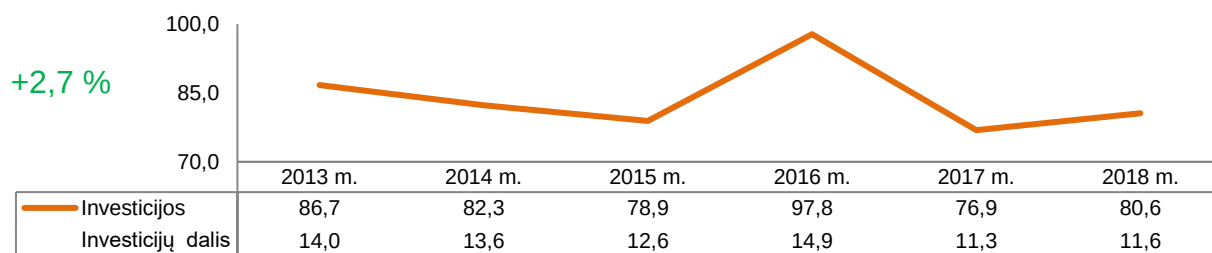
2018 m. „Telia Lietuva“, AB, išliko elektroninių ryšių rinkos lydere, vertinant pagal pajamas, tačiau per metus jos rinkos dalis sumažėjo 2,5 procentinio punkto iki 40,0 proc. (žr. 4 pav.). Tai didžiausias sumažėjimas, vertinant procentiniais punktais visų elektroninių ryšių paslaugas teikusių asmenų užimamas rinkos dalis. Daugiausiai rinkos dalį 2018 m. procentiniais punktais padidino UAB „Tele2“ (2,1 procentinio punkto), taip pat rinkos dalis padidino UAB „Bitė Lietuva“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras ir UAB „Cgates“ atitinkamai 1,2, 0,3 ir 0,2 procentinio punkto.

4 pav. **Elektroninių ryšių rinkos pajamų struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

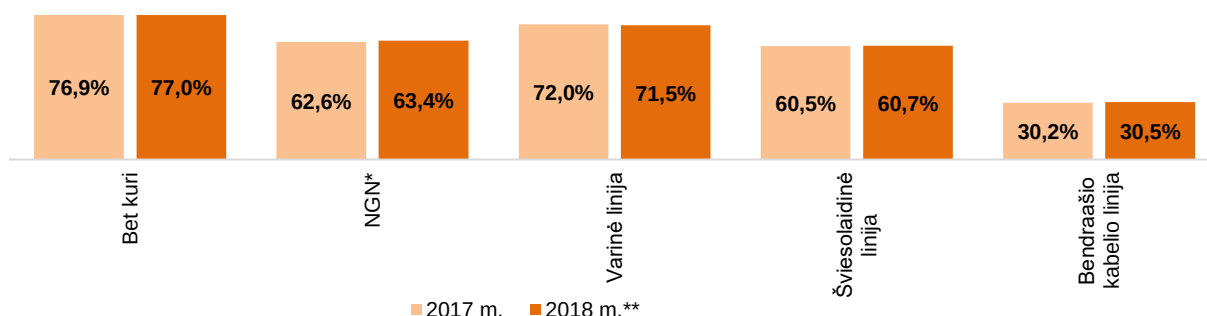
Investicijos. Priešingai nei 2017 m., 2018 m. investicijos į elektroninių ryšių infrastruktūrą augo – 2018 m. į elektroninių ryšių infrastruktūrą paslaugų teikėjai investavo 80,6 mln. Eur, t. y. 3,7 mln. Eur daugiau nei 2017 m. (žr. 5 pav.). Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, daugiausia buvo investuojama į plačiajuosčio ryšio tinklus: į judriojo ryšio 4G tinklus (*angl. Long Term Evolution, LTE*) ir į šviesolaidinių ryšio linijų tinklus. Apžvelgiant elektroninių ryšių rinkos plėtros galimybes, yra svarbu įvertinti ir investicijų santykį su bendromis šios rinkos pajamomis. 2018 m. investicijų į elektroninių ryšių infrastruktūrą santykis su bendromis šios rinkos pajamomis siekė 11,6 proc. ir buvo 0,3 procentinio punkto didesnis, palyginti su 2017 m.

5 pav. **Investicijos į elektroninių ryšių infrastruktūrą, mln. Eur, ir investicijų į elektroninių ryšių infrastruktūrą santykis su bendromis elektroninių ryšių rinkos pajamomis, proc., 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Viešųjų fiksuotojo ryšio tinklų išvystymas. Lietuvoje 2017–2018 m. viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais bet kuriomis linijomis (varinėmis linijomis arba šviesolaidinėmis linijomis, arba bendraašio kabelio linijomis) buvo pasiekama 77,0 proc. visų gyvenamųjų patalpų (žr. 6 pav.). 2018 m., palyginti su 2017 m., viešųjų fiksuotojo ryšio tinklų padengiamumas padidėjo 0,1 procentinio punkto. 2018 m., palyginti su 2017 m., 0,8 procentinio punkto padidėjo naujos kartos tinklo (NGN) išvystymas – šiuo tinklu 2018 m. buvo pasiekama 63,4 proc. visų gyvenamųjų patalpų. Pastebėtina, kad Lietuvoje vis dar labiausiai išvystyti varinių linijų pagrindu sukurti viešieji fiksuotojo ryšio tinklai. Jų padengiamumas 2018 m. siekė 71,5 proc. visų gyvenamųjų patalpų ir buvo 0,5 procentinio punkto mažesnis nei 2017 m. Kaip jau minėta šioje ataskaitoje, 2018 m. operatoriai intensyviai investavo į šviesolaidinių linijų pagrindu kuriamų tinklų plėtrą. Tai lėmė, kad 2018 m., palyginti su 2017 m., šių viešųjų fiksuotojo ryšio tinklų išvystymas išaugo 0,2 procentinio punkto ir apėmė beveik 61 proc. visų gyvenamųjų patalpų.

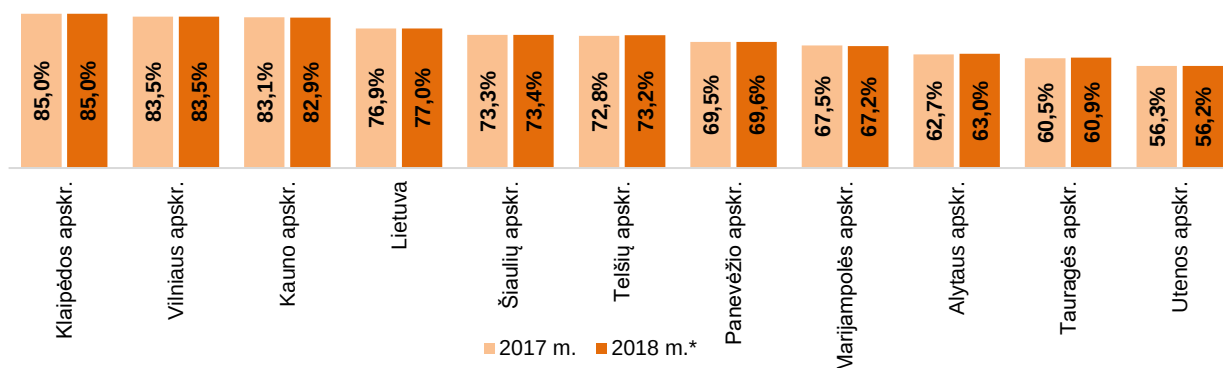
* NGN – naujos kartos tinklas, apimantis šviesolaidinę liniją, varinę liniją su VDSL technologija ir bendraašio kabelio liniją su Docsis 3.x technologija.

** preliminarūs duomenys

6 pav. **Fiksuotojo ryšio tinklų išvystymas Lietuvoje pagal ryšio linijas, proc., 2017–2018 m.**

Šaltinis: RRT

2017–2018 m. viešieji fiksuotojo ryšio tinklai, vertinant pagal gyvenamųjų patalpų padengiamumą, geriausiai buvo išvystyti Klaipėdos apskrityje (85,0 proc.), Vilniaus apskrityje (83,5 proc.) ir Kauno apskrityje (maždaug 83 proc.) (žr. 7 pav.). Šiose 3 apskrityse viešųjų fiksuotojo ryšio tinklų išvystymas viršijo bendrą visos Lietuvos viešųjų fiksuotojo ryšio tinklų padengiamumą. Mažiausiai viešieji fiksuotojo ryšio tinklai išvystyti Utenos, Tauragės ir Alytaus apskrityse.

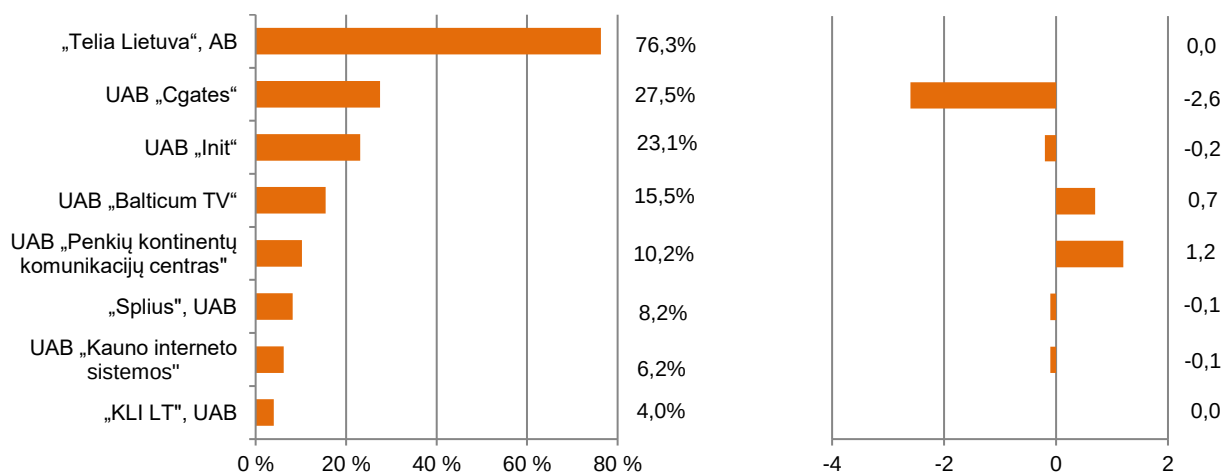

* preliminarūs duomenys

7 pav. Fiksuotojo ryšio tinklų išvystymas Lietuvoje pagal apskritis ir visoje Lietuvos teritorijoje, proc., 2017–2018 m.

Šaltinis: RRT

2017–2018 m. viešojo fiksuotojo ryšio tinklą Lietuvoje geriausiai buvo išvysčiusi „Telia Lietuva“, AB – jos viešasis fiksuotojo ryšio tinklas apėmė virš 76 proc. visų gyvenamųjų patalpų (žr. 8 pav.). Antrasis operatorius, geriausiai Lietuvoje išvystęs savo fiksuotojo ryšio tinklą, buvo UAB „Cgates“, kurio fiksuotojo ryšio tinklas apėmė maždaug 28 proc. visų gyvenamųjų patalpų. Taip pat galima išskirti UAB „Balticum TV“ ir UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“ fiksuotojų viešojo ryšių tinklų išvystymo augimą 2018 m., palyginti su 2017 m.

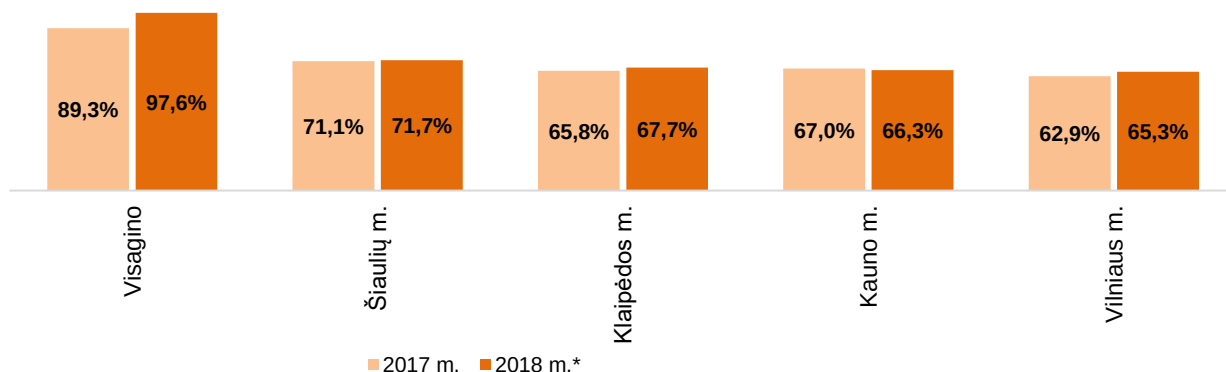
8 pav. Fiksuotojo ryšio tinklų išvystymas Lietuvoje pagal operatorius, proc., ir tinklų išvystymo metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.*

* preliminarūs duomenys

Šaltinis: RRT

Analizuojant viešųjų tinklų išvystymą, svarbu nagrinėti ne tik bendrąjį patalpų padengiamumą, bet ir įvertinti šių tinklų dubliavimą. Tinklų dubliavimas sudaro sąlygas galutiniais paslaugų gavėjams, pavyzdžiui, gyventojams ar verslo įmonėms turėti galimybę mažmenines elektroninių ryšių paslaugas gauti iš kelių teikėjų. 2017–2018 m. daugiausiai tų pačių gyvenamųjų patalpų bent 3 operatorių fiksuotojo ryšio tinklais buvo pasiekiamos Visagino (89,3–97,6 proc. visų toje savivaldybėje esančių gyvenamųjų patalpų) ir Šiaulių miesto savivaldybėse (71,1–71,7 proc.) (žr. 9 pav.). Geriausio pasiekiamumo penketukui taip pat priklausė 3 didžiausių Lietuvos miestų savivaldybės. Atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m., palyginti su 2017 m., didžiausias bent 3 operatorių fiksuotojo ryšio tinklų pasiekiamumo tose pačiose gyvenamosiose patalpose augimas

procentiniais punktais stebimas Visagino savivaldybėje (8,3 procentinio punkto). Vilniaus miesto savivaldybėje toks augimas siekė 2,4 procentinio punkto. Klaipėdos miesto savivaldybėje toks augimas sudarė 1,9 procentinio punkto, tačiau gyvenamųjų patalpų pasiekiamumas nesiekė 70 proc.

* preliminarūs duomenys

9 pav. **Gyvenamųjų patalpų, kurios pasiekiamos bent 3 operatorių fiksuotojo ryšio tinklais, dalis pagal 5 geriausiai pasiekiamumą turinčias savivaldybes, proc., 2017–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Elektroninių ryšių rinkoje 2018 m. veikė 116 operatorių, t. y. 11 mažiau nei 2017 m. 2018 m. ir toliau augo elektroninių ryšių rinkos pajamos – augimas siekė 1,9 proc., o pajamos sudarė 693,4 mln. Eur. 2018 m. investicijos padidėjo 3,7 mln. Eur iki 80,6 mln. Eur. Pozityvioms ateities tendencijoms nuteikia duomenų perdavimo, ypač judriuoju ryšiu, ir prieigos prie fizinės infrastruktūros segmentų augimas. 2018 m. Lietuvoje viešieji fiksuotojo ryšio tinklai buvo įdiegti beveik 77 proc. visų gyvenamųjų patalpų, šviesolaidinės linijos viešojo fiksuotojo ryšio tinklai apėmė beveik 61 proc. visų gyvenamųjų patalpų. 2018 m. daugiausiai tų pačių gyvenamųjų patalpų bent 3 operatorių fiksuotojo ryšio tinklais buvo pasiekiamos Visagino (97,6 proc. visų toje savivaldybėje esančių gyvenamųjų patalpų) ir Šiaulių miesto savivaldybėse (71,7 proc.). Kitose savivaldybėse toks pasiekiamumas nesiekė 70 proc.

2. Telefono ryšys

2.1. Bendroji telefono ryšio paslaugų rinkos apžvalga

Paslaugų teikėjai	46
Didžiausias paslaugų teikėjas	„Telia Lietuva“, AB
Didmeninės pajamos, mln. Eur	130,7
Mažmeninės pajamos, mln. Eur	203,3
Bendros pajamos, mln. Eur	334,0

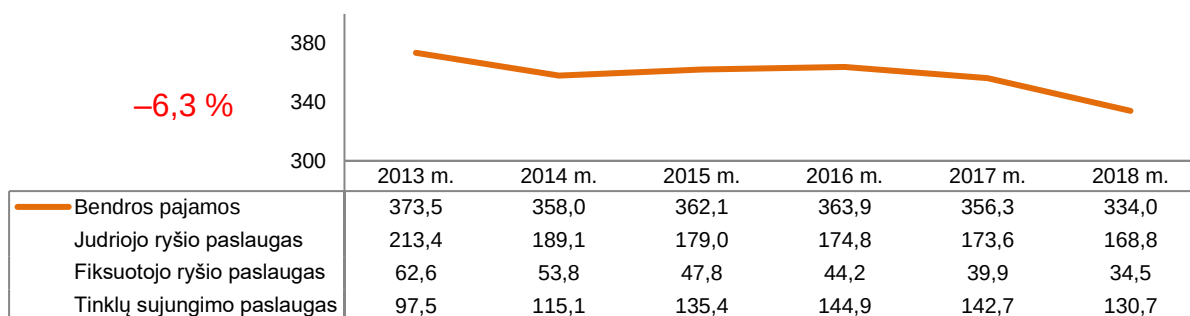
SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti telefono ryšio paslaugų teikėjai yra visi telefono ryšio paslaugų teikėjai, išskyrus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Tele2“, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Mediafon Carrier Services“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

2018 m. Lietuvoje teiktas telefono ryšio paslaugas galima suskirstyti į mažmenines viešąsias judriojo ir fiksuotojo telefono ryšio paslaugas bei didmenines viešųjų ryšių tinklų teikimo ir viešąsias telefono ryšio paslaugas (toliau – tinklų sujungimo paslaugos).

Paslaugų teikėjai. 2018 m. pabaigoje telefono ryšio paslaugas teikė 46 ūkio subjektai, tai yra 3 mažiau nei 2017 m. pabaigoje. Telefono ryšio paslaugų teikėjai sudarė 39,7 proc. visų 116 elektroninių ryšių veiklą vykdžiusių ūkio subjektų. Net 32 telefono ryšio paslaugų teikėjai, t. y. 69,6 proc. visų telefono ryšio paslaugas teikiančių ūkio subjektų, teikė viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas.

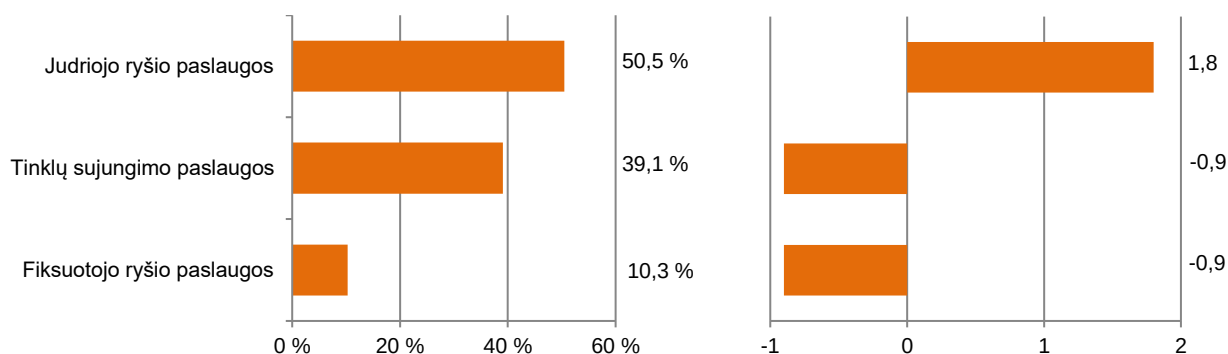
Pajamos. 2018 m. pajamos, gautos už telefono ryšio paslaugas, sudarė 334,0 mln. Eur, t. y. 6,3 proc. mažiau nei 2017 m. (žr. 10 pav.). Nors jau antrus metus stebima visų telefono ryšio paslaugų (judriojo, fiksuotojo ryšio bei tinklų sujungimo paslaugų) grupių pajamų mažėjimo tendencija, šios pajamos sudarė vis dar didžiausią visų elektroninių ryšių rinkos pajamų dalį (48,2 proc.).

10 pav. **Pajamos, gautos už telefono ryšio paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

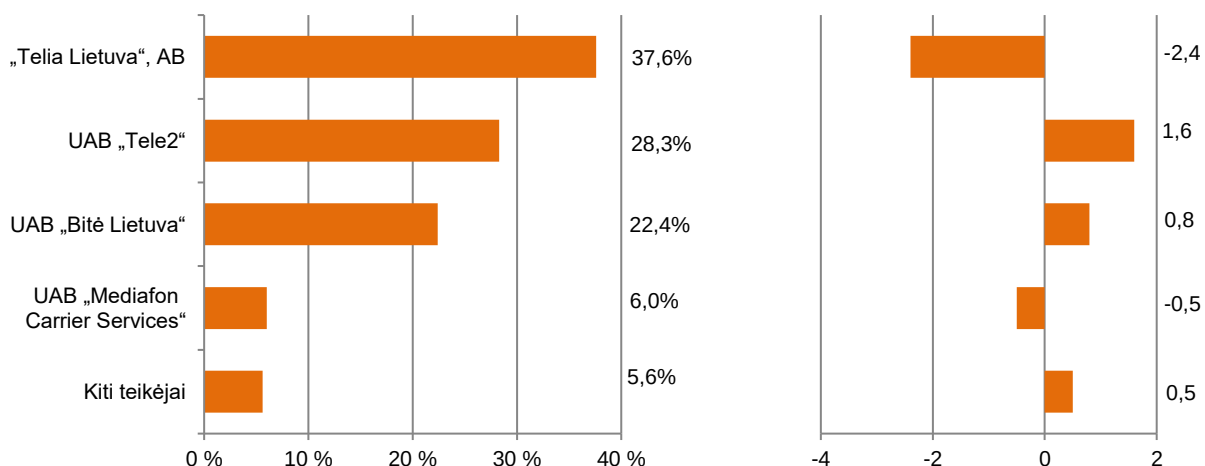
2018 m., kaip ir visu 2013–2018 m. laikotarpiu, didžiausią (50,5 proc.) dalį sudarė pajamos, gautos už mažmenines viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas (žr. 11 pav.). 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamų, gautų už mažmenines viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, dalis pagal bendras pajamas išaugo 1,8 procentinio punkto.

11 pav. Pajamų, gautų už telefono ryšio paslaugas, struktūra pagal paslaugų grupes, proc., ir pajamų struktūros metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

2018 m. keturių didžiausių telefono ryšio paslaugų teikėjų pajamos sudarė 94,4 proc. nuo visų pajamų, gautų už telefono ryšio paslaugas. Per metus jos šiek tiek (0,5 procentinio punkto) sumažėjo. 2018 m., kaip ir 2017 m., daugiausia pajamų už telefono ryšio paslaugas gavo „Telia Lietuva“, AB – 37,6 proc. visų telefono ryšio pajamų (žr. 12 pav.). Šio ūkio subjekto rinkos dalis per metus sumažėjo 2,4 procentinio punkto. UAB „Tele2“ rinkos dalis, matuojant pagal pajamas, 2018 m. paaugo 1,6 procentinio punkto ir sudarė 28,3 proc.

12 pav. Pajamų, gautų už telefono ryšio paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir pajamų dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

2018 m. telefono ryšio paslaugų rinka, matuojant pagal pajamas, toliau mažėjo. Nors jau antrus metus stebima visų telefono ryšio paslaugų grupių pajamų mažėjimo tendencija, tačiau lyginant su 2013 m. sumažėjo tik pajamos, gautos už judriojo (20,9 proc.) bei fiksuotojo (44,9 proc.) telefono ryšio paslaugas, o tinklų sujungimo paslaugų pajamos išaugo 34,1 proc.

2.2. Viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjai yra visi viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjai, išskyrus UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas sudaro viešaisiais judriojo ryšio tinklais teikiami nacionaliniai¹, tarptautiniai² ir tarptautinio tarptinklinio ryšio (angl. *roaming*)³ skambučiai, kai Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjai, išvykę į užsienio šalis, naudojami tarptinklinio ryšio paslaugomis (toliau – tarptinkliniai skambučiai). Taip pat šiame skyriuje įtrauktos trumpųjų tekstinių žinučių (angl. *Short Message Service*, toliau – SMS) bei vaizdo žinučių (angl. *Multimedia Messaging Service*, toliau – MMS) siuntimo paslaugos.

Informacija apie duomenų perdavimo paslaugas judriojo ryšio tinklu, naudojantis tiek telefonu, tiek kompiuteriu, pateikiama skyriuje „Duomenų perdavimas“.

Paslaugų teikėjai. 2018 m. pabaigoje viešojo judriojo telefono ryšio paslaugas teikė 15 ūkio subjektų: 3 operatoriai teikė viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas savo tinklu, 4 paslaugų teikėjai buvo sudarę didmeninių paslaugų sutartį su judriojo ryšio operatoriais, kiti 8 ūkio subjektai perpardavinėjo paslaugų gavėjams kitų viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų teikiamas paslaugas.

Paslaugų gavėjai. 2018 m. pabaigoje viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos buvo teikiamos maždaug 3,8 mln. aktyvių SIM kortelių⁴ (žr. 3 lentelę). Per metus aktyvių SIM kortelių skaičius išaugo 2,1 proc. Aktyvių SIM kortelių skaičius 100 gyventojų (judriojo ryšio skvarba) dėl padidėjusio aktyvių SIM kortelių skaičiaus bei sumažėjusio gyventojų skaičiaus per 2018 m. išaugo 3,5 procentinio punkto ir 2018 m. pabaigoje 100 gyventojų teko 135,2 aktyvios SIM (angl. *Subscriber Identification Module*) kortelės.

Didžiausią dalį (64,6 proc.) 2018 m. sudarė aktyvios SIM kortelės, už kurias buvo mokama pagal sąskaitas (angl. *post-paid*, toliau lentelėse – *post-paid*), o ne iš anksto (angl. *pre-paid*, toliau lentelėse – *pre-paid*) (žr. 3 lentelę). Nuo 2013 m. fiksuojama nuolatinė aktyvių SIM kortelių, už kurias buvo mokama pagal sąskaitas, skaičiaus augimo tendencija. Per 2018 m. tokių SIM kortelių skaičius išaugo 7,6 proc. arba 172,0

¹ Nacionaliniai skambučiai – tai Lietuvos viešuosiuose judriojo ir fiksuotojo ryšio operatorių tinkluose inicijuoti ir užbaigti skambučiai.

² Tarptautiniai skambučiai – tai Lietuvos viešuosiuose judriojo ir fiksuotojo ryšio operatorių tinkluose inicijuoti ir užsienio šalių operatorių tinkluose užbaigti skambučiai.

³ Tarptautinio tarptinklinio ryšio skambučiai – tai Lietuvos viešųjų judriojo ryšio tinklų operatorių paslaugų gavėjų užsienio šalyse inicijuoti skambučiai.

⁴ Šioje ataskaitos dalyje nurodytas paslaugų gavėjų skaičius atitinka aktyvių SIM kortelių (naudojamų balso skambučių, trumpųjų žinučių (SMS) ir (arba) vaizdo žinučių (MMS) siuntimo paslaugoms teikti) skaičių. Aktyvia SIM kortele laikoma kortelė, kuria naudojantis per paskutinių 3 mėnesių laikotarpį buvo pasinaudota telekomunikacijų paslauga (inicijuotas ar priimtas skambutis, išsiųsta ar gauta trumpoji tekstinė žinutė ar naudotasi kita paslauga).

tūkst. ir iš viso siekė 2 440,2 tūkst. Atitinkamai rinkoje mažėjo išankstinio mokėjimo SIM kortelių naudojimas (6,7 proc. arba 96,1 tūkst.). Šios tendencijas gali būti siejamos su paslaugų teikėjų taikomais fiksuoto tarifo (angl. *flat rate*) tipo paslaugų planais, kai už periodinį užmokestį siūloma nustatyta nacionalinių (dažniausiai neriboti pokalbiai į visus Lietuvos tinklus) bei tarptautinių pokalbių trukmė bei tam tikras papildomų paslaugų (SMS / MMS/ duomenų perdavimo paslaugos) kiekis.

3 lentelė. Aktyvių SIM kortelių, naudojamų viešojo judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti, skaičiaus struktūra pagal paslaugų teikėjus ir atsiskaitymo būdą, tūkst. vnt., 2013–2018 m.

		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
UAB „Bitė Lietuva“		872,5	846,3	840,2	812,4	880,0	870,0
<i>Pre-paid*</i>		420,6	398,6	385,7	356,8	338,4	301,5
<i>Post-paid**</i>		452,0	447,7	454,5	455,6	541,6	568,5
„Telia Lietuva“, AB		1 283,0	1 095,0	1 016,3	975,7	1 033,6	1 108,2
<i>Pre-paid</i>		633,6	439,3	351,3	305,8	277,3	262,6
<i>Post-paid</i>		649,5	655,7	665,0	670,0	756,3	845,5
UAB „Tele2“		1 824,1	1 780,5	1 713,2	1 724,5	1 704,2	1 715,2
<i>Pre-paid</i>		1 022,2	959,9	893,5	863,8	815,7	771,3
<i>Post-paid</i>		802,0	820,6	819,7	860,7	888,5	943,8
Kiti teikėjai		86,0	78,2	79,6	87,5	82,5	82,8
<i>Pre-paid</i>		13,0	1,3	1,3	1,3	0,7	0,4
<i>Post-paid</i>		73,0	76,8	78,3	86,2	81,8	82,4
Visi teikėjai		4 065,7	3 800,0	3 649,3	3 600,1	3 700,3	3 776,1
<i>Pre-paid</i>		2 089,3	1 799,1	1 631,8	1 527,7	1 432,0	1 335,9
<i>Post-paid</i>		1 976,4	2 000,8	2 017,5	2 072,4	2 268,2	2 440,2

*Pre-paid – išankstinis mokėjimas.

**Post-paid – mokėjimas pagal sąskaitas.

Šaltinis: RRT

Vertinant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičiaus pasiskirstymą pagal teikėjus, matyti, kad per 2018 m. sumažėjo UAB „Bitė Lietuva“ (žr. 3 lentelę) aktyvių SIM kortelių skaičius, o „Telia Lietuva“, AB, UAB „Tele2“ ir kitų teikėjų aktyvių SIM kortelių skaičius išaugo. 2018 m. didžiausią (45,4 proc.) rinkos dalį pagal aktyvių SIM kortelių skaičių užimantis operatorius buvo UAB „Tele2“. Šiam operatoriui priklausė 38,7 proc. visų pagal sąskaitas apmokėtų (angl. *post-paid*) ir 57,7 proc. visų iš anksto apmokėtų (angl. *pre-paid*) SIM kortelių.

Numerio perkėlimo paslauga. 2018 m. 165,9 tūkst. paslaugų gavėjų pasinaudojo numerio perkėlimo paslauga, o tai sudarė 4,4 proc. visų viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjų (žr. 4 lentelę). Pastebėtina, kad šia paslauga 2018 m. pasinaudojo net 30,9 tūkst. daugiau paslaugų gavėjų nei 2017 m. Numerio perkėlimo paslaugos paklausos augimas rodo, kad paslaugų gavėjai ieško palankiausių pasiūlymų.

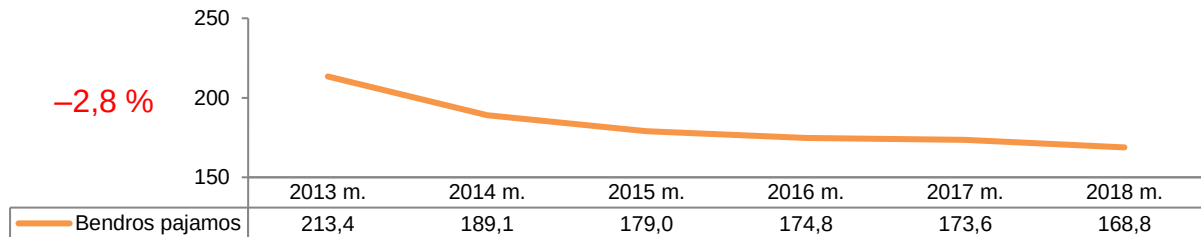
4 lentelė. Perkeltų numerių srautai pagal paslaugų teikėjus, vnt., 2018 m.

	Atėjo	Išėjo	Balansas
UAB „Tele2“	58 633	51 937	6 696
„Telia Lietuva“, AB	40 780	43 090	–2 310
UAB „Bitė Lietuva“	51 025	55 101	–4 076
Kiti teikėjai	15 468	15 778	–310

Šaltinis: RRT

Kaip ir 2017 m., 2018 m. didžiausia dalis paslaugų gavėjų, pasinaudojusių numerio perkėlimo paslauga, atėjo į UAB „Tele2“ tinklą (35,3 proc.), o daugiausia išėjo iš UAB „Bitė Lietuva“ tinklo (33,2 proc.).

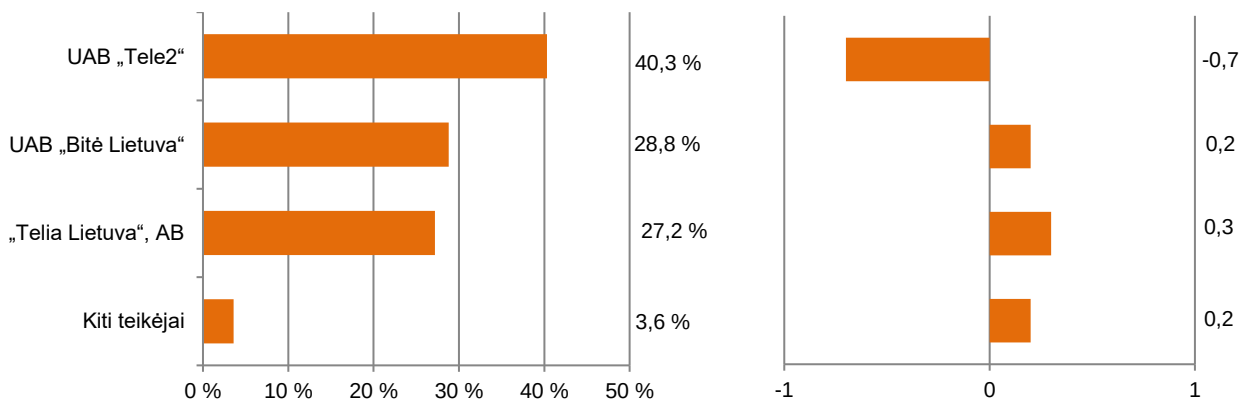
Pajamos. 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamos už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas sumažėjo 2,8 proc. arba 4,8 mln. Eur ir siekė 168,8 mln. Eur (žr. 13 pav.). 2018 m. šios pajamos sudarė vieną didžiausių elektroninių ryšių paslaugų rinkos pajamų dalių (24,3 proc.). Nagrinėjamu 2013–2018 m. laikotarpiu stebima pajamų, gautų už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, mažėjimo tendencija.

13 pav. **Pajamos, gautos už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m. didžiausią rinkos dalį (40,3 proc.), matuojant pagal pajamas, gautas už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, kaip ir 2017 m., užėmė UAB „Tele2“. Labiausiai išaugo „Telia Lietuva“, AB, rinkos dalis (žr. 14 pav.).

14 pav. **Pajamų, gautų už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir pajamų dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

Vidutinės pajamos iš vieno abonentą per mėnesį (ARPU) už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas 2018 m. mažėjo (0,2 Eur) ir siekė 3,7 Eur už mėnesį (žr. 5 lentelę). Pastebėtina, kad ARPU svyravimai 2013–2018 m. laikotarpiu nebuvo dideli: nuo 3,5 Eur iki 4,0 Eur per mėnesį.

5 lentelė. **ARPU už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, Eur už mėn., 2013–2018 m.***

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
ARPU už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas	4,0	3,7	3,6	3,5	3,9	3,7

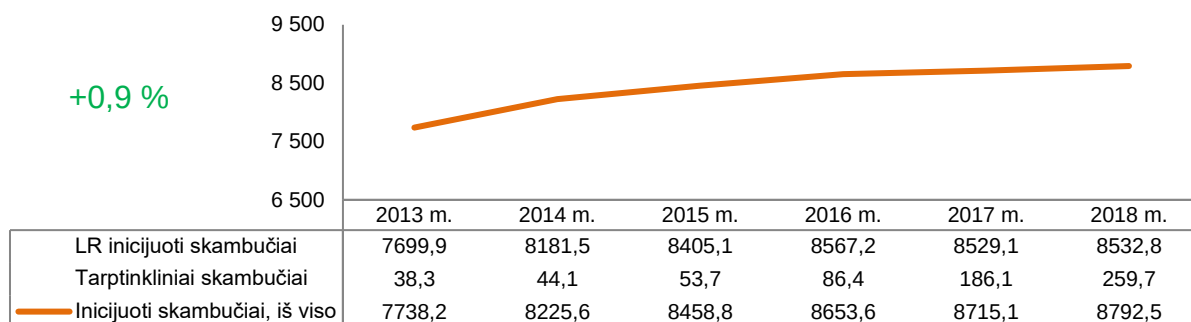
*Nuo 2017 m. skaičiavimuose naudojamas tikslesnis aktyvių SIM kortelių, naudojamų tik balso skambučių, SMS ir (arba) MMS siuntimo paslaugoms teikti, skaičius.

Šaltinis: RRT

2.2.1. Judriojo telefono ryšio balso paslaugos

Skambučių trukmė. Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių trukmė 2018 m. toliau augo. Palyginti su 2017 m., 2018 m. inicijuotų skambučių trukmė padidėjo 0,9 proc. arba 77,4 mln. min. ir iš viso siekė 8 792,5 mln. min. (žr. 15 pav.). 2018 m. Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio balso paslaugų gavėjai 97,0 proc. skambučių, matuojant pagal trukmę, inicijavo Lietuvoje. Šių skambučių

trukmė 2018 m., palyginti su 2017 m., praktiškai nepasikeitė (išaugo 0,04 proc.). Labai išaugo skambučių, kurie buvo inicijuoti užsienio šalyse, kai Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjai, išvykę į užsienio šalis, naudojo tarptinklinio ryšio paslaugomis, trukmė (39,6 proc.).

15 pav. Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio balso paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių trukmė, mln. min., 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Vertinant Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjų inicijuotų pokalbių trukmės pasiskirstymą pagal teikėjus, matyti, kad 2018 m. ilgiausia (48,6 proc.) išliko UAB „Tele2“ paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių trukmė (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio balso paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių trukmė pagal paslaugų teikėjus, mln. min., 2013–2018 m.

		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
UAB „Tele2“	↑	3 571,8	3 877,9	4 045,3	4 127,9	4 216,7	4 272,5
„Telia Lietuva“, AB	↑	2 148,8	2 157,6	2 240,8	2 318,5	2 347,2	2 364,0
UAB „Bitė Lietuva“	↔	1 761,7	1 930,7	1 947,3	1 972,3	1 939,4	1 945,5
Kiti teikėjai	↔	217,6	215,3	225,3	234,9	211,9	210,4
Visi teikėjai	↑	7699,9	8181,5	8458,7	8653,6	8715,1	8792,5

Šaltinis: RRT

Vertinant pokalbių struktūrą, svarbu įvertinti ir pokalbių kryptis. Išskiriamos šios Lietuvos viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose inicijuotų skambučių kryptys – kai skambučiai užbaigiami: savame tinkle, trumpaisiais bei paslaugų numeriais, kituose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose, viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose ir užsienio operatorių tinkluose. Didžioji dalis visų viešojo judriojo telefono ryšio skambučių 2018 m. buvo užbaigti savame tinkle (53,7 proc.) ir kituose Lietuvos viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose (41,5 proc.) (žr. 7 lentelę). Per 2018 m. viešojo judriojo telefono ryšio skambučių, kurie buvo užbaigti kituose viešuosiuose judriojo ir fiksuotojo ryšio tinkluose, trukmė atitinkamai pailgėjo 3,0 proc. ir 3,9 proc.

7 lentelė. Lietuvos viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose inicijuotų skambučių trukmės struktūra pagal skambučių kryptis, mln. min., 2013–2018 m.*

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Užbaigti savame tinkle	5 226,7	5 144,7	4 969,3	4 866,7	4 692,3	4 580,0
Užbaigti trumpaisiais bei paslaugų numeriais	-	-	-	-	31,7	35,3
Užbaigti kituose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	2 224,5	2 755,9	3 114,6	3 346,8	3 439,4	3 541,0
Užbaigti viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	177,9	222,3	269,0	304,3	320,3	332,7
Užbaigti užsienio operatorių tinkluose	70,8	58,6	52,2	49,4	45,4	43,9
Bendra skambučių trukmė	7 699,9	8 181,5	8 405,1	8 567,2	8 529,1	8 532,8

*Nuo 2017 m. išskiriami skambučiai trumpaisiais ir kitais padidinto ar nemokamo tarifo numeriais.

Šaltinis: RRT

Analizuojant pokalbių struktūrą pagal atsiskaitymo būdą, pažymėtina, kad 2018 m. daugiausia skambučių Lietuvoje inicijavo paslaugų gavėjai (fiziniai ir juridiniai asmenys), kurie už paslaugas mokėjo pagal sąskaitas (angl. *post-paid*) – tai sudarė 79,7 proc. visų inicijuotų skambučių trukmės (žr. 8 lentelę). Tokių skambučių trukmė per 2018 m., palyginti su 2017 m., pailgėjo 2,7 proc.

8 lentelė. Lietuvos viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose inicijuotų skambučių įvairiomis kryptimis trukmės struktūra pagal atsiskaitymo būdą ir paslaugų gavėjų tipą, mln. min., 2017–2018 m.

	2017 m.			2018 m.		
	<i>Pre-paid*</i>	<i>Post-paid**</i>		<i>Pre-paid</i>	<i>Post-paid</i>	
		Fiziniai	Juridiniai		Fiziniai	Juridiniai
Užbaigti savame tinkle	1 309,2	2 489,0	894,2	1 139,3	2 586,6	854,0
Užbaigti trumpaisiais bei paslaugų numeriais	1,4	17,5	12,8	1,9	19,9	13,6
Užbaigti kituose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	535,3	2 117,6	786,5	526,9	2 250,7	763,4
Užbaigti viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	60,5	183,1	76,7	64,0	193,2	75,5
Užbaigti užsienio operatorių tinkluose	5,0	12,4	13,8	3,2	14,3	26,3
Visi inicijuoti	1 911,4	4 819,6	1 798,1	1 735,4	5 064,7	1 732,8

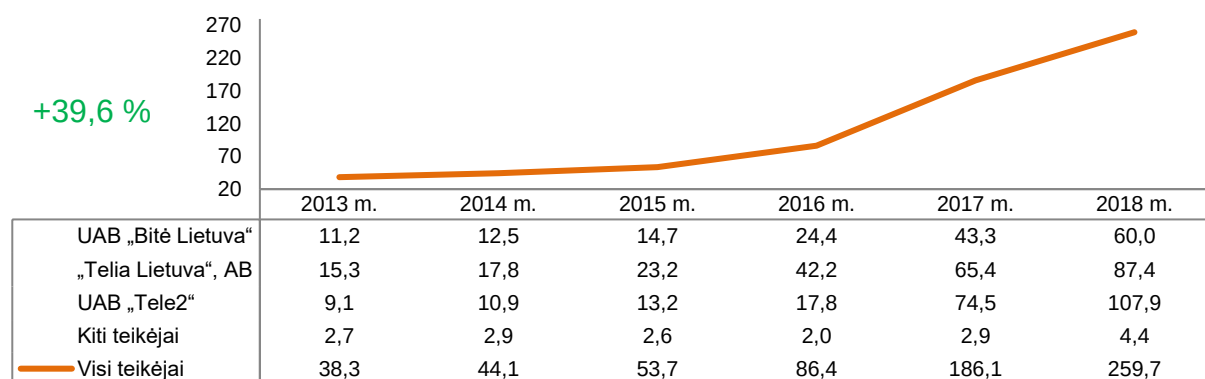
**Pre-paid* – išankstinis mokėjimas.

***Post-paid* – mokėjimas pagal sąskaitas.

Šaltinis: RRT

Skambučių inicijuotų užsienio šalyse, kai Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjai, išvykę į užsienio šalis, naudojami tarptinklinio ryšio paslaugomis, trukmė lyginant su 2013 m. išaugo 6,8 karto. Prie to labiausiai prisidėjo, galiojant tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų kainų principui „mokėk kaip namie“ (angl. *Roam Like At Home*), ilgėjanti judriojo ryšio balso skambučių, inicijuotų Lietuvos operatorių paslaugų gavėjų, išvykusių į ES šalis, trukmė.

Tarptinklinio ryšio paslaugų, kai Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų paslaugų gavėjas skambina viešėdamas užsienio šalyse, lydere, vertinant pagal skambučių trukmę, 2018 m. išliko UAB „Tele2“ (žr. 16 pav.): 2018 m., naudojant šio operatoriaus SIM korteles, buvo inicijuota 41,6 proc. visų tarptinklinių skambučių. Tarptinklinių skambučių, atliktų naudojantis UAB „Tele2“ SIM kortelėmis, trukmė per 2018 m. išaugo 44,9 proc. arba pailgėjo 33,4 mln. min.

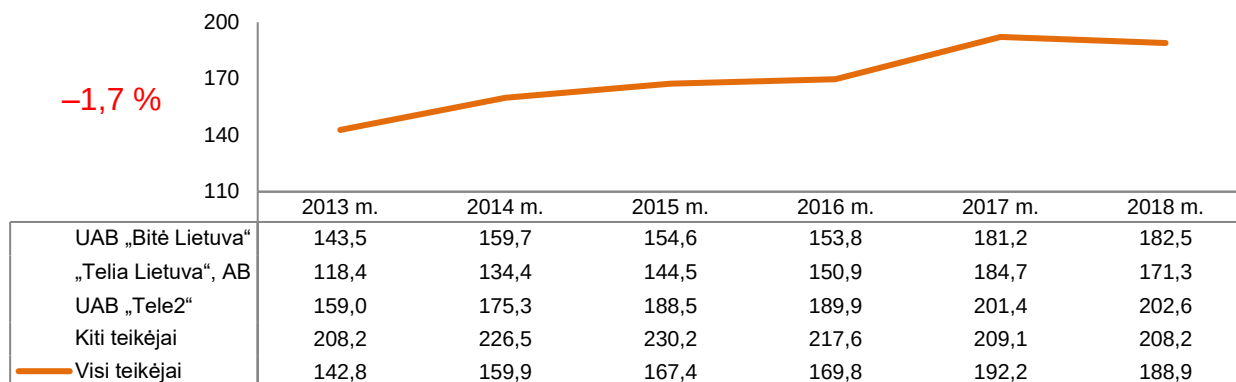

16 pav. Lietuvos viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjų, besinaudojančių tarptinklinio ryšio paslaugomis, skambučių trukmė pagal paslaugų teikėjus, mln. min., 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Pagal Lietuvos viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose inicijuotus skambučius, nediferencijuotus pagal skambučių kryptis, vienas paslaugų gavėjas per vieną 2018 m. mėnesį vidutiniškai kalbėjo 188,9 min. (šiek tiek daugiau nei 3 val.), t. y. 3,3 min. trumpiau nei 2017 m., ir tai buvo pirmas Lietuvoje inicijuotų skambučių

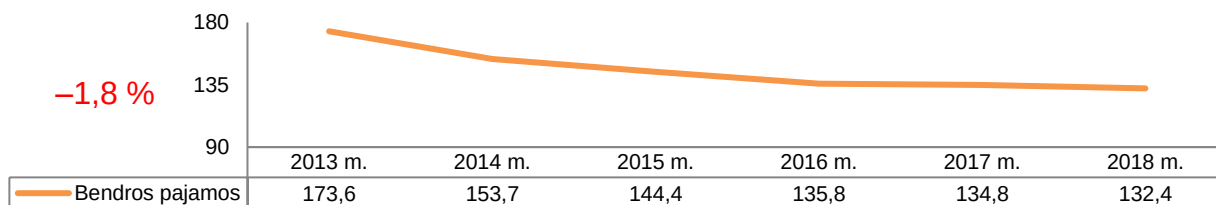
trukmės sumažėjimas 2013–2018 m. laikotarpiu. (žr. 17 pav.). Vidutiniškai ilgiausiai (202,6 min. arba 3,4 val.) 2018 m. kalbėjo UAB „Tele2“ paslaugų gavėjas. Pastebėtina, kad 2018 m., palyginti su 2017 m., labiausiai sutrumpėjo „Telia Lietuva“, AB, paslaugų gavėjo vidutinė mėnesinė kalbėjimo trukmė: 7,3 proc. arba 13,4 min. Vienas paslaugų gavėjas, kuris už paslaugas mokėjo pagal sąskaitas, 2018 m. per vieną mėnesį vidutiniškai kalbėjo 236,5 min. (fizinis asmuo – 242,5 min., juridinis asmuo – 220,5 min.), o paslaugų gavėjas, kuris už paslaugas mokėjo iš anksto – 105,6 min.

17 pav. Vieno viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjo per mėnesį Lietuvoje inicijuotų skambučių trukmės vidurkis pagal paslaugų teikėjus, min., 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Pajamos. 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamos už viešąsias judriojo telefono ryšio balso paslaugas sumažėjo 1,8 proc. arba 2,4 mln. Eur (žr. 18 pav.). Pastebėtina, kad nuo 2013 m. stebima pajamų mažėjimo tendencija.

18 pav. Pajamos, gautos už viešąsias judriojo telefono ryšio balso paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Viešųjų judriojo telefono ryšio balso paslaugų teikėjų gautų pajamų struktūrą pagal skambučių kryptis įvertinti sudėtinga, kadangi vienas operatorius neišskiria pajamų už nacionalinius ir tarptautinius skambučius. Tačiau, vertinant tarptinklinių skambučių segmentą, pažymėtina, kad didžiausia bendrų pajamų už tarptinklinius skambučius dalis (15,2 proc.) 2018 m. atiteko „Telia Lietuva“, AB, mažiausia – UAB „Bitė Lietuva“ (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. Viešųjų judriojo telefono ryšio balso paslaugų teikėjų gautų pajamų struktūra pagal skambučių kryptis, proc., 2018 m.

	Nacionaliniai skambučiai	Tarptautiniai skambučiai	Tarptautiniai tarptinkliniai skambučiai
UBA „Bitė Lietuva“	76,9	14,6	8,5
„Telia Lietuva“, AB	68,1	16,7	15,2
UAB „Tele2“	90,5		9,5
Kiti teikėjai	70,7	16,7	12,6

* UAB „Tele2“ neišskiria pajamų už nacionalinius ir tarptautinius skambučius.

Šaltinis: RRT

ARPU. 2017 m. vidutinių pajamų iš vieno abonento per mėnesį, gautų už viešąsias judriojo telefono ryšio balso paslaugas, išaugimą lėmė skaičiavimuose pradėtas naudoti tikslesnis aktyvių SIM kortelių, naudojamų tik balso skambučių, SMS ir (arba) MMS siuntimo paslaugoms teikti, skaičius. 2018 m. ARPU sumažėjo 0,1 Eur ir siekė 2,9 Eur už mėnesį. Tai sudarė 78,4 proc. ARPU, gautų už visas viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas. (žr. 10 lentelę). Nors pajamos iš viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjų, kurie už paslaugas mokėjo pagal sąskaitas (angl. *post-paid*), buvo beveik 2,1 karto didesnės nei iš išankstinio mokėjimo paslaugos (angl. *pre-paid*) naudotojų, 2018 m. toliau buvo fiksuojamas paslaugų gavėjų, kurie už paslaugas mokėjo pagal sąskaitas, skaičiaus augimas (7,6 proc.). Galima teigti, kad skirtumas tarp išlaidų mokant pagal sąskaitas ar išankstinio atsiskaitymo būdu nebuvo reikšmingas, o pasirinkimą lėmė poreikius atitinkantys ir savo išlaidas leidžiantys prognozuoti fiksuoto tarifo (angl. *flat rate*) tipo paslaugų planai.

10 lentelė. **ARPU už viešąsias judriojo telefono ryšio balso paslaugas pagal atsiskaitymo būdą, Eur už mėn., 2013–2018 m.**

		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
ARPU už viešąsias judriojo telefono ryšio balso paslaugas	↓	3,2	3,0	2,9	2,7	3,0	2,9
Iš <i>post-paid</i> *	↓	4,7	4,1	3,7	3,4	4,1	3,6
Iš <i>pre-paid</i> **	↔	1,5	1,5	1,6	1,5	1,4	1,7
ARPU už visas viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas	↓	4,0	3,7	3,6	3,5	3,9	3,7

**Pre-paid* – išankstinis mokėjimas.

***Post-paid* – mokėjimas pagal sąskaitas.

Šaltinis: RRT

Lyginant didžiųjų operatorių gautas ARPU už viešąsias judriojo telefono ryšio balso paslaugas, matyti, kad 2018 m., kaip ir 2017 m., mažiausios ARPU teko UAB „Tele2“ (2,4 Eur), didžiausios – UAB „Bitė Lietuva“ (3,7 Eur) (žr. 11 lentelę).

11 lentelė. **ARPU už viešąsias judriojo telefono ryšio balso paslaugas pagal teikėjus, Eur už mėn., 2013–2018 m.**

		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
UAB „Bitė Lietuva“	↔	3,9	3,5	3,2	3,4	3,9	3,7
„Telia Lietuva“, AB	↔	2,9	3,0	2,9	2,9	3,5	3,2
UAB „Tele2“	↓	3,0	2,8	2,7	2,4	2,4	2,4
Kiti teikėjai	↓	3,1	2,5	2,0	1,9	2,6	2,6
Visi teikėjai	↓	3,2	3,0	2,9	2,7	3,0	2,9

Šaltinis: RRT

Kainos. 2013–2018 m. laikotarpiu Lietuvoje dominavo vadinamieji fiksuoto tarifo (angl. *flat rate*) paslaugų planai, kai už tam tikrą periodinį užmokestį buvo siūloma tam tikra nacionalinių (arba neriboti pokalbiai į visus Lietuvos tinklus) bei tarptautinių pokalbių trukmė ir tam tikras papildomų (SMS, duomenų perdavimo) paslaugų kiekis. Kai rinkoje yra siūlomi įvairūs judriojo telefono ryšio paslaugų planai su viena fiksuota kaina balso ir duomenų perdavimo paslaugoms, iš bendros plane siūlomos kainos išskirti viešojo judriojo telefono ryšio balso paslaugų kainą yra sudėtinga. Tačiau, vertinant pagal apskaičiuotas vidutines balso paslaugų kainas (pajamų už šias paslaugas ir atitinkamų pokalbių, už kuriuos gautos šios pajamos, trukmės santykį), nuo 2013 m. iki 2017 m. stebima kainos mažėjimo tendencija. 2018 m. vidutinė balso paslaugų kaina nepasikeitė. 2018 m. lyginant su 2017 m. matyti, kad nepakito nei bendra, nei „Telia Lietuva“, AB, nei kitų tiekėjų vidutinė balso paslaugų kaina, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“ kaina 2018 m. sumažėjo 0,1 Eur ct už min. (žr. 12 lentelę).

12 lentelė. Apskaičiuotos vidutinės viešųjų judriojo telefono ryšio balso paslaugų kainos pagal paslaugų teikėjus, Eur ct už min., 2013–2018 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
UAB „Bitė Lietuva“	2,7	2,2	2,0	1,9	2,1	2,0
„Telia Lietuva“, AB	2,5	2,2	2,0	1,9	1,8	1,8
UAB „Tele2“	1,9	1,6	1,4	1,3	1,2	1,1
Kiti teikėjai	1,4	1,1	0,8	0,9	1,2	1,2
Visi teikėjai	2,2	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5

Šaltinis: RRT

Kokybė. RRT, siekdama informuoti apie teikiamų elektroninių ryšių paslaugų kokybę, atlieka viešojo judriojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių įvertinimo bandymus⁵ Lietuvoje veikiančiuose UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose. Atliekant šiuos bandymus, atsižvelgiama į tokius kriterijus: balso skambučių nesėkmingų kvietimų dalį, sujungimo trukmę, balso perdavimo kokybę ir nutrūkusių skambučių dalį. Balso perdavimo kokybė išreiškiama MOS balais⁶: kuo didesnis balas, tuo aukštesnė paslaugos kokybė. Pagal skirtingus paslaugų teikėjus, matyti, kad 2018 m. paslaugų kokybė buvo gera ir skyrėsi nežymiai (žr. 13 lentelę.)

13 lentelė. Vidutinė viešųjų judriojo telefono ryšio balso paslaugų perdavimo kokybės rodiklio vertė, išreikšta MOS balais, pagal paslaugų teikėjus, balais, 2017–2018 m.

	2017 m.	2018 m.
UAB „Bitė Lietuva“	3,40	3,45
„Telia Lietuva“, AB	3,03	3,29
UAB „Tele2“	3,24	3,22

Šaltinis: RRT

2.2.2. Judriojo telefono ryšio SMS ir MMS paslaugos

Trumposios tekstinės žinutės (SMS), kaip ir skambutis, turi grįžtamojo ryšio galimybę. 2018 m. SMS išliko viena populiariausių bendravimo priemonių, nors šios paslaugos paklausa mažėjo. Augo vaizdo žinučių (MMS) - suteikiančių galimybę siųsti vaizdinį pranešimą, kurį dar galima papildyti garsu ir tekstu, populiarumas. Nepaisant didesnių MMS galimybių, šios paslaugos populiarumas dar gerokai nusileidžia SMS paslaugos populiarumui.

SMS ir MMS skaičius. Nagrinėjamu laikotarpiu stebima SMS skaičiaus mažėjimo tendencija (žr. 14 lentelę). 2018 m. mažėjimas sudarė 11,4 proc. Vienas viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų naudotojas per vieną 2018 m. mėnesį vidutiniškai išsiuntė 88 SMS (13 SMS mažiau nei 2017 m.), t. y. po 2,9 SMS per vieną dieną.

14 lentelė. Išsiųstų SMS, mln. vnt., ir MMS, tūkst. vnt., skaičius ir paslaugų teikėjų rinkos dalys, proc., 2013–2018 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Išsiųstų SMS skaičius, mln. vnt.	7 068,3	7 107,9	6 350,2	5 259,3	4 489,7	3 978,0
UAB „Tele2“	42,2	48,0	51,3	53,9	56,8	56,7

⁵ Daugiau informacijos pateikiama RRT interneto svetainėje adresu: <https://www.rrt.lt/wp-content/uploads/2019/04/2018m-JRPK-ataskaita-telefonija-registruota.pdf>

⁶ Balso perdavimo kokybė – skaičius, parodantis balso, perduodamo tinklu, kokybę sėkmingo skambučio metu, išreikštą MOS balais nuo 1 iki 4,5: puiki kokybė nuo 3,7 balo ir daugiau, gera kokybė nuo 3,2 iki 3,7 balo, patenkinama kokybė nuo 2,3 iki 3,2 balo, prasta kokybė nuo 1,6 iki 2,3 balo, bloga kokybė mažiau nei 1,6 balo. MOS vertinimas atliekamas naudojant specialią programinę įrangą, įdiegtą tarnybos matavimo įrangoje, kuri naudoja plačiajuostį balso perdavimo kokybės įvertį P.863-SWB 'POLQA'

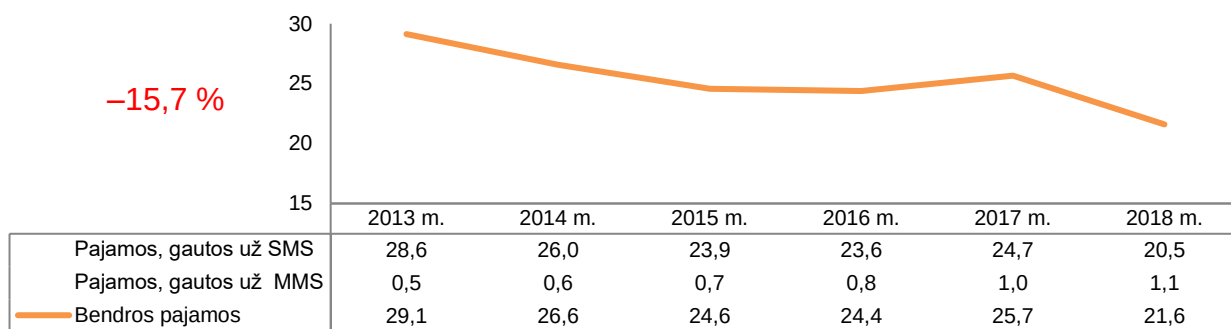
„Telia Lietuva“, AB	25,9	22,8	22,5	21,5	21,7	22,6
UAB „Bitė Lietuva“	31,4	28,5	25,1	22,9	19,7	18,9
Kiti teikėjai	0,5	0,7	1,1	1,7	1,8	1,9
Išsiųstų MMS skaičius, tūkst. vnt.	6 229,6	6 785,3	8 071,5	9 430,7	10 944,3	13 128,4
UAB „Tele2“	52,3	47,7	47,4	46,3	47,7	49,7
„Telia Lietuva“, AB	27,9	28,4	30,3	30,9	27,1	23,2
UAB „Bitė Lietuva“	17,7	19,8	16,5	15,5	21,0	22,3
Kiti teikėjai	2,1	4,1	5,8	7,4	4,2	4,8

Šaltinis: RRT

2018 m. viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose išsiųsta 13,1 mln. MMS – tai yra didžiausias kiekis per šešerius metus (žr. 16 lentelę), 2,1 karto didesnis nei 2013 m. 2018 m. buvo išsiųsta 20,0 proc. daugiau MMS nei 2017 m. Nepaisant augančio išsiųstų MMS skaičiaus, vienam abonentui tenkantis MMS kiekis buvo nedidelis – vidutiniškai vienas viešojo judriojo telefono ryšio paslaugų naudotojas per 2018 m. išsiuntė 0,3 MMS.

Analizuojant SMS ir MMS paslaugų struktūrą pagal išsiųstų žinučių skaičių ir jų pasiskirstymą pagal paslaugų teikėjus, matyti, kad jau šešerius metus iš eilės UAB „Tele2“ paslaugų gavėjai kasmet išsiunčia didžiausią SMS ir MMS kiekį (žr. 16 lentelę).

Pajamos. Pajamos, gautos už išsiųstas SMS ir MMS, 2018 m. sumažėjo 15,7 proc. ir siekė 21,6 mln. Eur (žr. 19 pav.). 2018 m. didžiąją šių pajamų dalį (94,9 proc.) sudarė pajamos, gautos už išsiųstas SMS. Palyginti su visomis pajamomis už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, pajamos už SMS sudarė 14,2 proc. visų pajamų⁷. Pajamų, gautų už SMS, sumažėjimą lėmė UAB „Tele2“ judriojo ryšio paslaugų pajamų perskirstymas.

19 pav. Pajamos, gautos už SMS ir MMS, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Kainos. Po UAB „Tele2“ įvykdyto judriojo ryšio paslaugų pajamų perskirstymo apskaičiuota vidutinė SMS paslaugos kaina (pajamų už šias paslaugas ir išsiųstų SMS skaičiaus santykis) 2018 m. siekė 0,52 Eur ct, t. y. 0,3 Eur ct mažiau nei 2017 m. UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ apskaičiuotos vidutinės SMS kainos 2018 m. skyrėsi: skirtumas tarp brangiausios ir pigiausios apskaičiuotos vidutinės SMS kainos rinkoje sudarė 0,31 Eur ct. Išsiųsti vieną SMS daugiausia (0,73 Eur ct) kainavo UAB „Bitė Lietuva“ paslaugų gavėjui, o mažiausią (0,42 Eur ct) SMS siuntimo kainą 2018 m. savo paslaugų gavėjams taikė „Telia Lietuva“, AB. Kitų teikėjų gautos vidutinės pajamos už vieną išsiųstą SMS siekė 1,54 Eur ct.

⁷ Visas pajamas už viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas sudaro pajamos, gautos už skambučius, SMS, MMS, kitos pajamos

Vidutinė apskaičiuota MMS siuntimo paslaugos kaina (pajamų už šias paslaugas ir išsiųstų MMS skaičiaus santykis) 2018 m. siekė 8,5 Eur ct. Didžiausias skirtumas tarp didžiųjų judriojo ryšio operatorių taikomos brangiausios ir pigiausios apskaičiuotos vidutinės MMS kainos sudarė 11,1 Eur ct. Išsiųsti vieną MMS daugiausia kainavo UAB „Bitė Lietuva“ paslaugų gavėjui, t. y. 15,2 Eur ct, mažiausiai kainavo „Telia Lietuva“, AB, paslaugų gavėjui – 4,1 Eur ct. UAB „Tele2“ paslaugų gavėjui MMS siuntimas 2018 m. kainavo 8,2 Eur ct. Kitų teikėjų apskaičiuota vidutinė kaina už vieną išsiųstą MMS siekė 1,1 Eur ct.

Auganti skambučių trukmė, aktyvių SIM kortelių skaičius bei mažėjančios pajamos rodo efektyvesnę konkurenciją viešųjų judriojo telefono ryšio balso paslaugų rinkoje. Paslaugų gavėjai galėjo rinktis patrauklius paslaugų planus, kurie sudarė sąlygas naudotis aukštos kokybės paslaugomis ir už jas mokėti šiek tiek mažiau nei 2017 m.

2.3. Viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos

Paslaugų teikėjai	32
Paslaugų gavėjai, tūkst.	426,5
Skambučių trukmė, mln. min.	576,8
Mažmeninės pajamos, mln. Eur	34,5
ARPU, Eur už mėn.	6,4

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjai yra visi viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjai, išskyrus 20 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „CSC Telecom“, UAB „Baltnetos komunikacijos“, UAB „Cgates“; 16 lentelėje, 18-20 lentelėse, 21 paveiksle nurodytą „Telia Lietuva“, AB; 23 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB ir UAB „Baltnetos komunikacijos“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas sudaro viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais teikiami nacionaliniai ir tarptautiniai skambučiai.

Paslaugų teikėjai. 2018 m. pabaigoje viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas teikė 32 ūkio subjektai, t. y. 3 ūkio subjektais mažiau negu 2017 m. pabaigoje. Tiek 2018 m. pabaigoje, tiek ir 2017 m. pabaigoje 30 ūkio subjektų nurodė, kad viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas teikė naudodami VoIP (angl. *Voice Over Internet Protocol*) technologiją.

Paslaugų gavėjai. Bendras viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičius per 2018 m. sumažėjo 12,2 proc. arba 59,4 tūkst. ir 2018 m. pabaigoje siekė 426,5 tūkst. (žr. 15 lentelę). Paslaugų gavėjai viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas gavo viešojo fiksuotojo telefono ryšio linijomis, teikiamomis naudojant PSTN (angl. *Public Switched Telephone Network*), ISDN (angl. *Integrated Services Digital Network*) ir VoIP technologijas. Pastebėtina, kad paslaugų gavėjų skaičius neatitinka linijų skaičiaus, nes viena linija, teikiama naudojant skirtingas technologijas, viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos gali būti teikiamos keliems paslaugų gavėjams. Per 2018 m. naudojamų viešojo fiksuotojo telefono ryšio linijų sumažėjo

13,1 proc. arba 62,2 tūkst. linijų ir iš viso jų skaičius siekė 412,1 tūkst. linijų. Dėl mažėjančio linijų skaičiaus taip pat mažėjo ir ryšio linijų, kuriomis teiktos viešosios fiksotojo telefono ryšio paslaugos, skvarba. 2018 m. metų pabaigoje 100 gyventojų teko 14,8 linijos.

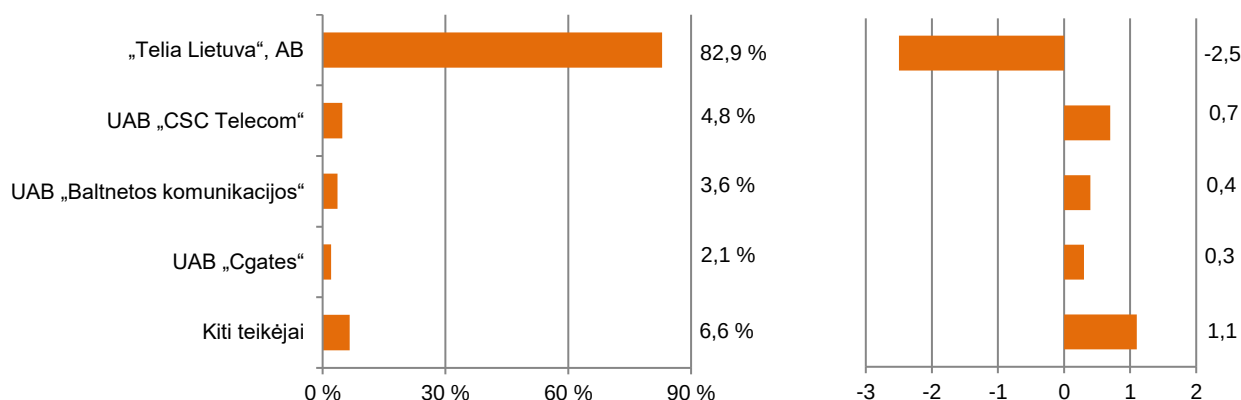
15 lentelė. Viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų ir naudojamų linijų skaičius, tūkst. vnt., ir skvarba (100 gyventojų ir 100 namų ūkių), proc., 2013–2018 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Linijų skaičius, tūkst. vnt.	614,5	574,5	553,4	521,9	474,3	412,1
<i>Linijų skvarba (100 gyventojų), proc.</i>	20,9	19,7	19,4	18,3	16,9	14,8
<i>Linijų skvarba (100 namų ūkių), proc.</i>	47,0	44,2	43,4	41,0	37,8	30,7
Paslaugų gavėjų skaičius, tūkst. vnt.	624,8	585,5	560,8	529,9	485,9	426,5
<i>Fiziniai asmenys</i>	449,8	416,3	396,8	374,7	333,7	282,1
<i>Juridiniai asmenys</i>	175,0	169,2	164,0	155,2	152,2	144,5
<i>Paslaugų gavėjų skvarba (100 gyventojų), proc.</i>	21,2	20,0	19,7	18,6	17,3	15,3
<i>Paslaugų gavėjų skvarba (100 namų ūkių), proc.</i>	47,8	45,1	44,0	41,7	38,7	31,8

Šaltinis: RRT

Didžiausią viešojo fiksotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičiaus dalį (66,1 proc.) 2018 m. sudarė fiziniai asmenys (žr. 15 lentelę). Per 2018 m., palyginti su 2017 m., sumažėjo tiek fizinių asmenų (15,5 proc. arba 51,7 tūkst.), tiek ir juridinių asmenų (5,1 proc. arba 7,7 tūkst.), besinaudojančių viešosiomis fiksotojo telefono ryšio paslaugomis, skaičius.

2018 m. „Telia Lietuva“, AB, rinkos dalis, matuojant pagal viešojo fiksotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičių, buvo didžiausia ir siekė 82,9 proc. (žr. 20 pav.). Jos rinkos dalis, lyginant su 2017 m., sumažėjo 2,5 procentinio punkto. Labiausiai augo UAB „CSC Telecom“ bei kitų teikėjų (išskyrus UAB „CSC Telecom“, UAB „Baltneto komunikacijos“ ir UAB „Cgates“) rinkos dalys, atitinkamai padidėjo 0,7 ir 1,1 procentinio punkto.

20 pav. Viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų rinkos struktūra pagal paslaugų gavėjų skaičių, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

„Telia Lietuva“, AB, teikiamų viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičius per 2018 m., palyginti su 2017 m., sumažėjo 14,8 proc. arba 61,5 tūkst. (žr. 16 lentelę). Kitų teikėjų teikiamų paslaugų gavėjų skaičius per 2018 m. išaugo 3,0 proc. arba 2,1 tūkst.

16 lentelė. Viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičius pagal paslaugų teikėjus, tūkst. vnt., ir paslaugų gavėjų tipą, proc., 2013–2018 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
„Telia Lietuva“, AB	564,1	524,7	499,3	464,8	414,9	353,4
<i>Fiziniai asmenys</i>	77,1	76,3	75,9	76,0	74,8	72,5

Juridiniai asmenys	22,9	23,7	24,1	24,0	25,2	27,5
Kiti teikėjai	 60,7	60,8	61,4	65,1	71,0	73,1
Fiziniai asmenys	24,4	26,2	28,6	32,6	32,7	35,5
Juridiniai asmenys	75,6	73,8	71,4	67,4	67,3	64,5

Šaltinis: RRT

Mažėjantis bendras paslaugų gavėjų skaičius lėmė pokyčius rinkos struktūroje pagal paslaugų gavėjų tipą (žr. 16 lentelę). Fizinių asmenų, besinaudojančių „Telia Lietuva“, AB, teikiamomis viešosiomis fiksuotojo telefono ryšio paslaugomis, skaičius per 2018 m. sumažėjo 17,5 proc. ir siekė 256,1 tūkst. Dėl to „Telia Lietuva“, AB, užimama rinkos dalis fiziniams asmenims teikiamų paslaugų segmente sumažėjo 2,4 procentinio punkto ir sudarė 90,8 proc. visos rinkos. Fizinių asmenų, besinaudojančių kitų teikėjų teikiamomis viešosiomis fiksuotojo telefono ryšio paslaugomis, skaičius 2018 m., palyginti su 2017 m., išaugo 11,9 proc. ir metų pabaigoje siekė 2,8 tūkst. paslaugų gavėjų.

Juridinių asmenų, besinaudojančių „Telia Lietuva“, AB, ir kitų teikėjų teikiamomis viešosiomis fiksuotojo telefono ryšio paslaugomis, skaičius per 2018 m. atitinkamai mažėjo 6,8 proc. (7,1 tūkst.) ir 1,4 proc. (0,6 tūkst.). „Telia Lietuva“, AB, kurios teikiamomis viešosiomis fiksuotojo telefono ryšio paslaugomis 2018 m. pabaigoje naudojosi 97,3 tūkst. juridinių asmenų, užėmė 67,3 proc. juridiniams asmenims teikiamų viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų rinkos.

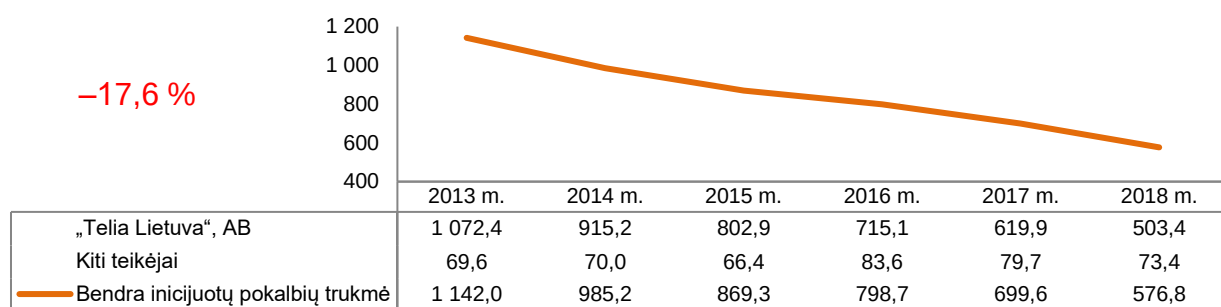
Numerio perkėlimo paslauga. Per 2018 m. šia paslauga pasinaudota 10,7 tūkst. kartų, t. y. 40,3 proc. daugiau nei 2017 m. (žr. 17 lentelę). Didžioji dalis (8,1 tūkst. arba 76,1 proc.) telefono ryšio numerių perkelta į kitą tinklą iš „Telia Lietuva“, AB, tinklo. Iš kitų teikėjų tinklų į „Telia Lietuva“, AB, tinklą buvo perkelta 0,4 tūkst. telefono ryšio numerių.

17 lentelė. Perkeltų numerių pagal paslaugų teikėjus skaičius, vnt., 2018 m.

	Atėjo	Išėjo	Balansas
UAB „CSC Telecom“	6 945	359	6 586
UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“	1 640	204	1 436
„Teledema SIP“, UAB	592	3	589
UAB „Tele2“	480	27	453
UAB „Ecofon“	117	5	112
AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	58	43	15
UAB „Voxbone“	0	1	-1
UAB „Mediafon Carrier Services“	477	1 911	-1 434
„Telia Lietuva“, AB	375	8 128	-7 753

Šaltinis: RRT

Skambučių trukmė. Viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų rinkos dydis, parodantis inicijuotų pokalbių trukmę, toliau mažėjo. 2018 m. fiksuojamas didžiausias neigiamas viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių pokalbių trukmės pokytis (17,6 proc.) visu tiriamuoju laikotarpiu (žr. 21 pav.). Itin sparčiai mažėjo skambučių, inicijuotų naudojant išankstinio mokėjimo korteles, trukmė. 2018 m. ji siekė 0,5 mln. min., t. y. 46,0 proc. mažiau nei 2017 m. Viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų rinka, vertinant pagal skirtingų teikėjų tinkluose inicijuotų skambučių trukmę, 2018 m. išlaikė tokias pat pozicijas kaip ir ankstesniais metais: didžiausia rinkos dalis (87,3 proc.) teko „Telia Lietuva“, AB, tačiau jos rinkos dalis nuo 2013 m. sumažėjo 6,6 procentinio punkto.

21 pav. **Viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių trukmė pagal paslaugų teikėjus, mln. min., 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

„Telia Lietuva“, AB, paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių trukmės pagal skambučių kryptis dinamika 2013–2018 m. laikotarpiu rodo, kad „Telia Lietuva“, AB, teikiamų paslaugų gavėjai vis mažiau kalbėjo savame tinkle (žr. 18 lentelę). 2018 m. lyginant su 2017 m., šiame tinkle inicijuotų skambučių į kitus viešuosius fiksuotojo ir judriojo telefono ryšio tinklus dalis 3,6 procentinio punkto augo (2018 m. siekė 35,2 proc.). Per 2018 m. pokalbių savame tinkle trukmė „Telia Lietuva“, AB, tinkle sutrumpėjo 23,1 proc. arba 91,5 mln. min.

18 lentelė. **Atskiruose viešuosiuose fiksuotojo telefono ryšio tinkluose inicijuotų skambučių trukmės struktūra pagal skambučių kryptis, mln. min., 2013–2018 m.***

„Telia Lietuva“, AB		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Užbaigti savame tinkle	↓	914,1	726,2	591,8	497,1	395,1	303,6
Skambučiai trumpaisiais ir paslaugų numeriais	↓	-	-	-	-	11,8	9,5
Užbaigti kituose viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	↑	19,6	21,0	22,5	23,3	23,2	22,0
Užbaigti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	↑	111,2	144,1	167,3	175,8	172,5	154,9
Užbaigti užsienio operatorių tinkluose	↓	27,5	23,9	21,3	18,9	17,2	13,3
Kiti teikėjai							
Užbaigti savame tinkle	↔	13,1	12,8	13,7	16,9	11,0	10,5
Skambučiai trumpaisiais ir paslaugų numeriais	↑					0,4	0,5
Užbaigti kituose viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	↔	22,4	23,8	22,5	24,5	23,0	21,8
Užbaigti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	↔	21,2	20,5	20,5	21,4	20,7	23,4
Užbaigti užsienio operatorių tinkluose	↔	12,9	12,9	9,7	20,9	24,6	17,1
Visi teikėjai							
Užbaigti savame tinkle	↓	927,2	739	605,5	514	406,1	314,2
Skambučiai trumpaisiais ir paslaugų numeriais	↓					12,3	10,0
Užbaigti kituose viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	↔	42,0	44,8	45	47,8	46,3	43,9
Užbaigti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	↔	132,4	164,6	187,8	197,2	193,2	178,3
Užbaigti užsienio operatorių tinkluose	↔	40,4	36,8	31	39,8	41,8	30,4

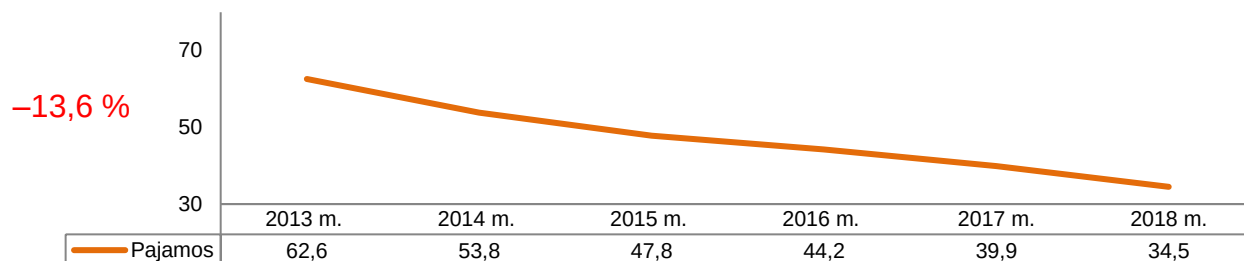
*Nuo 2017m. išskiriami skambučiai trumpaisiais ir kitais padidinto ar nemokamo tarifo numeriais.

Šaltinis: RRT

Kitų teikėjų paslaugų gavėjų inicijuotų ir savame tinkle užbaigtų pokalbių trukmė 2018 m. sudarė vieną iš mažiausių dalių (10,5 proc.). Pastebėtina, kad 2018 m. pailgėjo tik kitų teikėjų paslaugų gavėjų

inicijuotų skambučių, kurie užbaigiami viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose, trukmė: 13,3 proc. arba 2,8 mln. min. (žr. 18 lentelę).

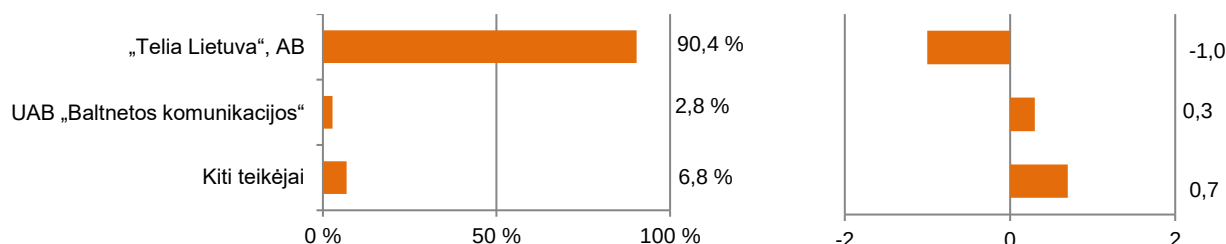
Pajamos. Pajamos už viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas per 2018 m. sumažėjo 13,6 proc. arba 5,4 mln. Eur ir siekė 34,5 mln. Eur (tai sudarė 5,0 proc. bendrų elektroninių ryšių rinkos pajamų) (žr. 22 pav.).

22 pav. Pajamos, gautos už viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Vertinant pajamų už viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas struktūrą pagal teikėjus, jau nuo 2013 m. stebima visų paslaugų teikėjų pajamų, gautų už viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, mažėjimo tendencija. 2018 m., palyginti su 2017 m., „Telia Lietuva“, AB, pajamos, gautos už viešųjų fiksuotojo telefono ryšio balso paslaugų teikimą, sumažėjo 14,5 proc. arba 5,3 mln. Eur. „Telia Lietuva“, AB, gavusi 31,2 mln. Eur pajamų, 2018 m. užėmė 90,4 proc. visos viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų rinkos (žr. 23 pav.). UAB „Baltnetos komunikacijos“ 2018 m. užėmė 2,8 proc. rinkos arba 0,3 procentinio punkto daugiau, palyginti su 2017 m.

23 pav. Pajamų, gautų už viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir pajamų dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

ARPU. Vidutinės pajamos už viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, gautos iš vieno abonento per vieną mėnesį (ARPU), 2018 m., palyginti su 2017 m., sumažėjo 3,8 proc. ir siekė 6,4 Eur (žr. 19 lentelę). 2018 m. ARPU sumažėjo ne tik juridinių asmenų segmente (10,0 proc.), bet ir fizinių asmenų segmente (1,7 proc.). 2013–2018 m. laikotarpiu mažėjo tiek iš juridinių asmenų (27,8 proc.), tiek iš fizinių asmenų (23,9 proc.) gautos ARPU. Tai galima sieti su palankiomis sąlygomis konkuruoti ir juridinių, ir fizinių asmenų segmente.

19 lentelė. ARPU už viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas pagal paslaugų teikėjus ir paslaugų gavėjų tipą, Eur už mėn., 2013–2018 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
ARPU už viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas*	8,3	7,6	7,1	7,0	6,6	6,4
ARPU pagal gavėjus						
Fiziniai asmenys	7,1	6,5	6,0	5,8	5,5	5,4
Juridiniai asmenys	11,5	10,4	9,7	9,9	9,2	8,3
ARPU pagal teikėjus						
„Telia Lietuva“, AB	9,1	8,8	8,1	7,5	7,0	6,9
Kiti teikėjai	4,5	4,0	3,7	3,6	4,3	3,9

* Įskaitant pajamas už abonentinę liniją.

Šaltinis: RRT

2018 m., kaip ir 2017 m., ARPU už viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas buvo 1,7 karto didesnės nei ARPU už viešąsias judriojo telefono ryšio balso paslaugas. Kadangi ARPU netiesiogiai atspindi ir vieno paslaugų gavėjo vidutines mėnesines išlaidas, darytina išvada, kad ne tik dėl fiksuotojo ir judriojo telefono ryšio balso paslaugų funkcionalumo, bet ir dėl ARPU skirtumo viešųjų judriojo telefono ryšio balso paslaugos yra patrauklesnės paslaugų gavėjui, ir tai gali būti įvardijama kaip viena iš spartaus viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų rinkos mažėjimo priežasčių.

Kainos. Skirtingų viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjų per 2018 m. apskaičiuotos vidutinės kainos (pajamų už šias paslaugas ir pokalbių, už kuriuos gautos šios pajamos, trukmės santykis) už nacionalinio ir tarptautinio skambučio minutę šiek tiek pakito (žr. 20 lentelę). 2018 m., palyginti su 2017 m., apskaičiuota vidutinė kaina už vieną „Telia Lietuva“, AB, tinkle inicijuoto nacionalinio skambučio minutę išaugo 0,1 Eur ct arba 5,5 proc., o kitų teikėjų minėtų paslaugų apskaičiuotos vidutinės kainos sumažėjo 0,2 Eur ct arba 10,5 proc.

20 lentelė. **Apskaičiuotos vidutinės viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų kainos pagal paslaugų teikėjus, Eur ct už min., 2013–2018 m.**

Nacionalinis skambutis		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
„Telia Lietuva“, AB	↑	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,6
Kiti teikėjai	↓	2,1	2,0	2,0	1,7	1,3	1,1
Visi teikėjai	↑	2,0	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5
Tarptautinis skambutis							
„Telia Lietuva“, AB	↓	12,7	12,1	11,8	12,4	12,2	13,2
Kiti teikėjai	↑	8,0	7,1	8,3	5,8	6,0	6,6
Visi teikėjai	↓	11,2	10,4	10,7	8,9	8,6	9,5

Šaltinis: RRT

Analizuojant apskaičiuotas vidutines kainas už tarptautinio skambučio minutę pagal paslaugų teikėjus, matyti, kad 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, mažiausios apskaičiuotos vidutinės kainos (6,6 Eur ct už min.) buvo taikomos kitų teikėjų teikiamoms paslaugoms. Per metus jos išaugo 0,6 Eur ct arba 10,2 proc. „Telia Lietuva“, AB, šių paslaugų kainos per metus išaugo 1,0 Eur ct arba 8,0 proc. (žr. 20 lentelę).

2018 m. viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų rinka toliau mažėjo, matuojant ir pagal paslaugų gavėjų skaičių, ir pagal skambučių trukmę, ir pagal pajamas. Viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių pokalbių trukmė, lyginant su 2013 m., sumažėjo 49,5 proc.

2.4. Didmeninės viešųjų ryšių tinklų teikimo paslaugos ir didmeninės viešosios telefono ryšio paslaugos

2.4.1. Bendroji rinkos apžvalga

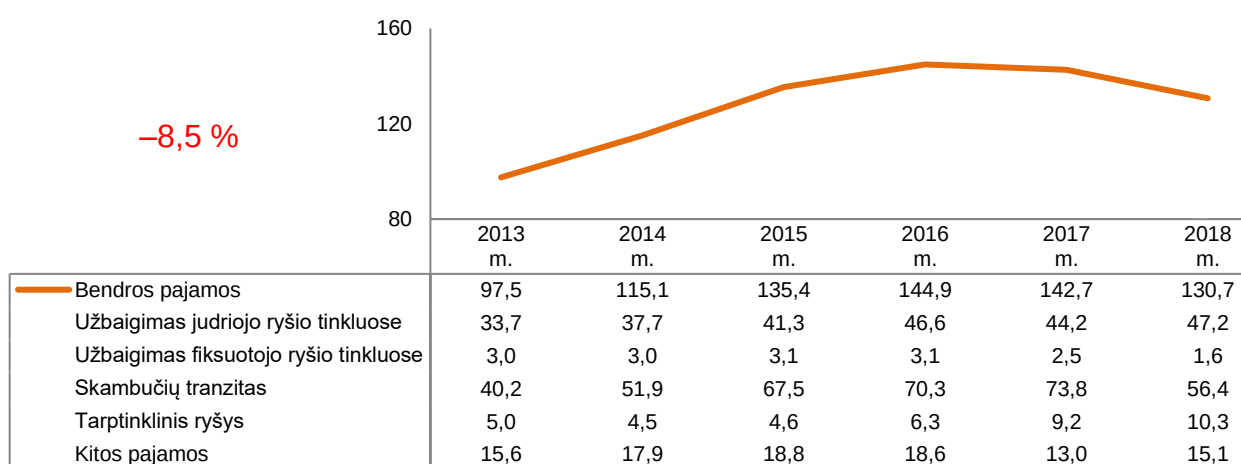
Paslaugų teikėjai	15
Didžiausias paslaugų teikėjas	„Telia Lietuva“, AB
Didmeninės pajamos, mln. Eur	130,7

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti tinklų sujungimo paslaugų teikėjai yra visi tinklų sujungimo paslaugų teikėjai, išskyrus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Tele2“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Ecofon“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Didmeninės viešųjų ryšių tinklų teikimo paslaugos ir didmeninės viešosios telefono ryšio paslaugos yra didmeninės paslaugos, kurios yra būtinos siekiant sudaryti galimybę teikti mažmenines viešąsias telefono ryšio paslaugas. Šios paslaugos apima tokias kitiems paslaugų teikėjams teikiamas paslaugas: skambučių inicijavimą, skambučių tranzitą ir skambučių užbaigimą, teikiamą viešuosiuose fiksuotojo ir (arba) judriojo ryšio tinkluose, tarptinklinio ryšio paslaugas, teikiamas užsienio šalių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjams, kad jų paslaugų gavėjai, atvykę į Lietuvą, galėtų naudotis viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis, bei kitos pajamos, gautos už didmeninės viešojo ryšio tinklo teikimo bei viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Pajamos. Nuo 2013 m. matomas pajamų iš tinklų sujungimo veiklos augimas 2017 m. sustojo, o 2018 m. gautos pajamos, palyginti su gautomis per 2017 m. pajamomis, sumažėjo 8,5 proc. ir siekė 130,7 mln. Eur (žr. 24 pav.). Pajamų, gautų už tinklų sujungimo paslaugas, rinkos dalis bendroje elektroninių ryšių paslaugų rinkos pajamų struktūroje sumažėjo 2,1 proc. ir sudarė 18,8 proc.

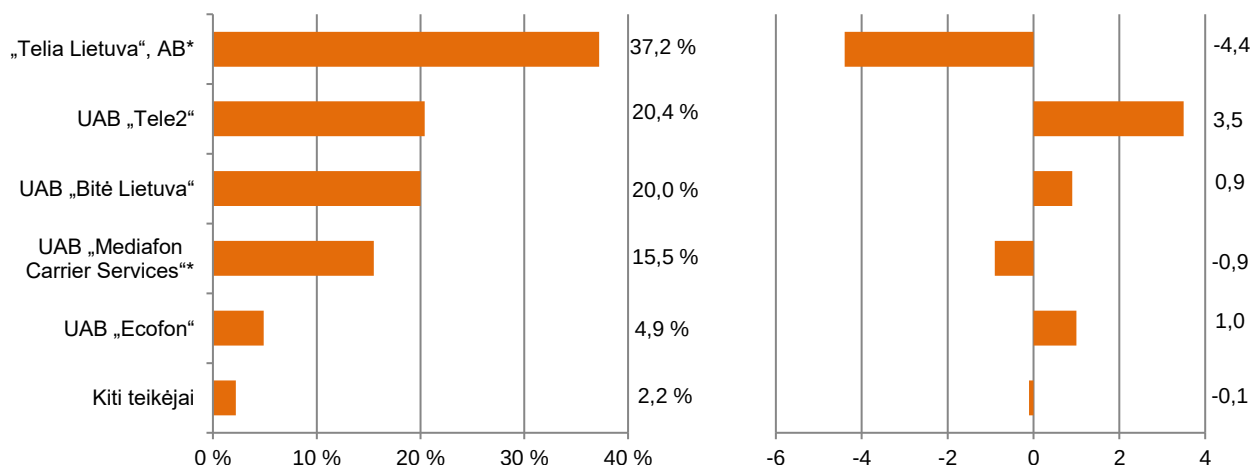

24 pav. Pajamų, gautų už tinklų sujungimo paslaugas, struktūra pagal paslaugų grupes, mln. Eur, 2013–2018 m.
Šaltinis: RRT

Pajamų iš tinklų sujungimo veiklos sumažėjimą lėmė skambučių tranzito pajamų sumažėjimas 17,4 mln. Eur (23,6 proc.) lyginant su 2017 m. pajamomis. Skambučių tranzito pajamos nagrinėjamu laikotarpiu sudaro didžiausią pajamų, gautų už tinklų sujungimo paslaugas, dalį. 2018 m. jų dalis pagal bendras pajamas,

gautas už tinklų sujungimo paslaugas, sumažėjo 8,5 procentinio punkto. Pajamos, gautos už tranzito paslaugas, 2018 m. sudarė 43,2 proc. visų tinklų sujungimo paslaugų pajamų.

2018 m. sparčiausiai augo UAB „Tele2“ rinkos dalis vertinant pagal pajamas iš tinklų sujungimo veiklos – 3,5 procentinio punkto (žr. 25 pav.). Nors „Telia Lietuva“, AB, rinkos dalis 2018 m. sumažėjo 4,4 procentinio punkto, ji sudarė didžiausią pajamų dalį (37,2 proc.).

25 pav. Tinklų sujungimo paslaugų rinkos struktūra pagal paslaugų teikėjų gautas pajamas, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

Nors pajamos, gautos už tinklų sujungimo paslaugas, 2018 m. sumažėjo 8,5 proc., tačiau sudarė palyginti didelę 18,8 proc. visų elektroninių ryšių rinkos pajamų dalį. 79,3 proc. visų pajamų, gautų už tinklų sujungimo paslaugas, sudarė pajamos už skambučių užbaigimą judriojo ryšio tinkluose bei skambučių tranzito paslaugas.

2.4.2. Skambučių tranzito paslaugos

SVARBU!

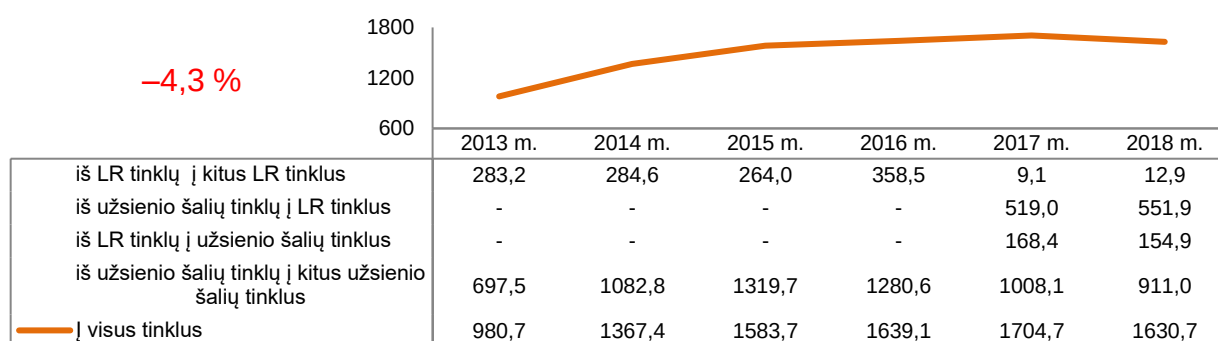
- Šiame ataskaitos skyriuje nagrinėjamos skambučių tranzito paslaugos apima tik grynąjį tranzitą, t. y. kai skambučiai nėra inicijuojami ar užbaigiami tame tinkle, kuriame yra teikiama tranzito paslauga.
- Šiame ataskaitos skyriuje kiti skambučių tranzito paslaugų teikėjai yra visi skambučių tranzito paslaugų teikėjai, išskyrus 27 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Raystorm“, UAB „Ecofon“; 29 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Ecofon“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Skambučių tranzito paslauga yra svarbi viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, kai siekiama efektyviau išnaudoti turimus tinklo bei finansinius išteklius ir turėti alternatyvius skambučių siuntimo kelius. Skambučių tranzito paslaugos sudaro galimybę skambučius perduoti šalies viduje, šalyje inicijuotus skambučius siųsti į užsienį, taip pat iš užsienio siunčiamus skambučius perduoti į konkretų viešąjį ryšių tinklą Lietuvoje. Tranzitu taip pat gali būti persiunčiami skambučiai, kurie Lietuvoje nėra nei inicijuojami, nei užbaigiami.

Paslaugų teikėjai. Skambučių tranzito paslaugas 2018 m. pabaigoje teikė 10 ūkio subjektų⁸, t. y. tiek pat, kiek ir 2017 m. pabaigoje.

Perduotų skambučių trukmė. Vertinant tranzitu persiųstų skambučių trukmę pagal skambučių perdavimo kryptis, skiriamos skambučių tranzito paslaugos, kai skambučiai yra persiunčiami: 1) iš Lietuvos Respublikos viešųjų ryšių tinklų į kitus Lietuvos Respublikos viešuosius ryšių tinklus, 2) iš Lietuvos Respublikos viešųjų ryšių tinklų į užsienio šalių operatorių tinklus, 3) iš užsienio šalių operatorių tinklų į Lietuvos Respublikos viešuosius ryšių tinklus, 4) iš užsienio šalių operatorių tinklų į kitus užsienio šalių operatorių tinklus per Lietuvos Respublikos teritoriją.

2018 m. tranzitu persiųstų skambučių į užsienio šalių operatorių viešuosius ryšių tinklus trukmė sutrumpėjo (9,4 proc.), o tranzitu persiųstų skambučių į kitus Lietuvos Respublikos viešuosius telefono ryšio tinklus trukmė pailgėjo (7,0 proc.). Nepaisant to, 2018 m. išliko tendencija, kad didžioji dalis (65,4 proc.) visų tranzitu persiųstų skambučių buvo siunčiama į užsienio šalių operatorių tinklus (žr. 26 pav.).

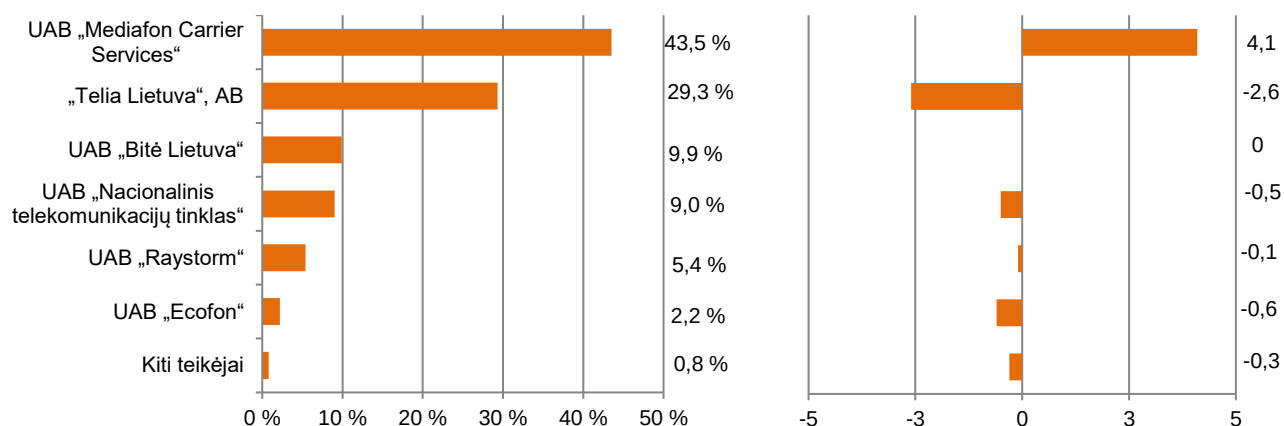

26 pav. Į Lietuvos ir užsienio operatorių viešuosius ryšių tinklus tranzitu persiųstų skambučių trukmė, mln. min., 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Skambučių tranzito paslaugų rinkoje pagal persiųstų skambučių trukmę didžiausią dalį (43,5 proc.) 2018 m. užėmė UAB „Mediafon Carrier Services“ – jos dalis per metus augo 4,1 procentinio punkto (žr. 27 pav.). Labiausiai sumažėjo „Telia Lietuva“, AB, rinkos dalis: 2,6 procentinio punkto ir siekė 29,3 proc.

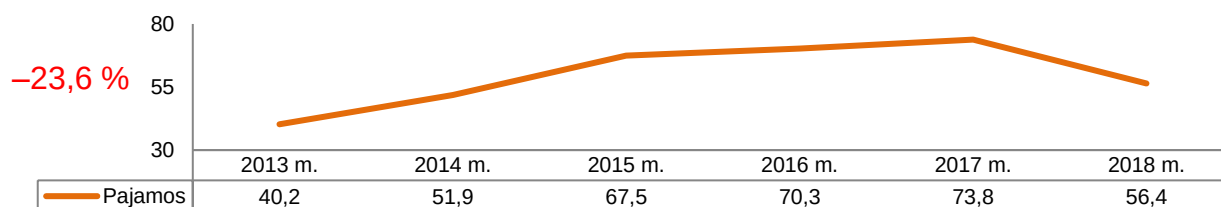
⁸ „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Ecofon“, UAB „Mediafon“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Raystorm“, UAB „TCG Telecom“, UAB „Teleksas“, SA „Voxbone“

27 pav. Skambučių tranzito paslaugų rinkos struktūra pagal persiūtų skambučių trukmę, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

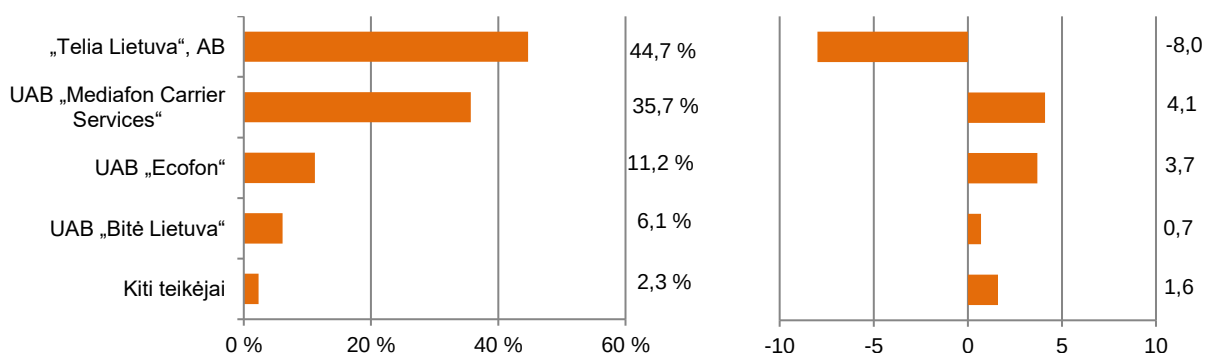
Pajamos. 2013–2017 m. laikotarpiu pajamos, gautos už skambučių tranzito paslaugas išaugo 1,8 karto (žr. 28 pav.). Tačiau 2018 m., lyginant su 2017 m., sumažėjo 23,6 proc. ir siekė 56,4 mln. Eur. Skambučių tranzito paslaugų pajamų sumažėjimui įtakos turėjo 2018 m. 4,3 proc. sutrumpėjusi tranzitu persiūtų skambučių trukmė.

28 pav. Pajamos, gautos už skambučių tranzito paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Vertinant skambučių tranzito paslaugų rinką pagal pajamas, matyti, kad didžiausia dalis (44,7 proc.) pajamų 2018 m. teko „Telia Lietuva“, AB (žr. 29 pav.). Per metus jos rinkos dalis sumažėjo 8,0 procentiniais punktais. Sparčiausiai augo UAB „Mediafon Carrier Services“ rinkos dalis (4,1 proc.).

29 pav. Skambučių tranzito paslaugų rinkos struktūra pagal pajamas, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

2018 m. skambučių tranzito paslaugų rinkoje pirmavo du ūkio subjektai „Telia Lietuva“, AB bei UAB „Mediafon Carrier Services“. Matuojant pagal pajamas didžiausia rinkos dalis (44,7 proc.) teko „Telia Lietuva“, AB, o matuojant pagal persiūtų skambučių trukmę (43,5 proc.) – UAB „Mediafon Carrier Services“.

2.4.3. Skambučių užbaigimo paslaugos

2.4.3.1. Skambučių užbaigimas viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose

 Paslaugų teikėjai	5
 Didžiausias paslaugų teikėjas	UAB „Tele2“
 Skambučių trukmė, mlrd. min.	4,2
 Didmeninės pajamos, mln. Eur	47,2

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje nagrinėjamos skambučių užbaigimo viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose paslaugos apima tik kituose tinkluose inicijuotų skambučių užbaigimą, o skambučiai, kurie buvo inicijuoti ir užbaigti tame pačiame tinkle, nėra vertinami.
- Šiame ataskaitos skyriuje kiti skambučių užbaigimo viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugos teikėjai yra visi skambučių užbaigimo viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugos teikėjai, išskyrus UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Skambučių užbaigimo viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose paslaugas sudaro Lietuvos ir užsienio šalių operatorių tinkluose inicijuoti skambučiai, kurie buvo užbaigti Lietuvos operatorių viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose.

Paslaugų teikėjai. 2018 m. skambučių užbaigimo viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugas teikė 5 operatoriai⁹.

Užbaigtų skambučių trukmė. 2018 m. viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose užbaigtų skambučių bendra trukmė siekė 4 240,6 mln. min., t. y. 5,3 proc. daugiau nei 2017 m. Užbaigtų skambučių trukmės augimo tendencija matoma visuose viešojo judriojo ryšio operatorių tinkluose. Kitų teikėjų viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose užbaigtų skambučių trukmė per 2018 m. pailgėjo 49,4 proc. ir siekė 17,1 mln. min. (žr. 21 lentelę). 2018 m. didžiausia viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose užbaigtų skambučių dalis (81,2 proc.), vertinant pagal pokalbių trukmę, buvo inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose. Šiuo laikotarpiu daugiausia skambučių užbaigta UAB „Tele2“ tinkle, ir tai sudarė 41,3 proc. visų skambučių, užbaigtų viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose.

21 lentelė. **Viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose užbaigtų skambučių trukmė pagal paslaugų teikėjus, mln. min., ir skambučių inicijavimo tinklą, proc., 2013–2018 m.**

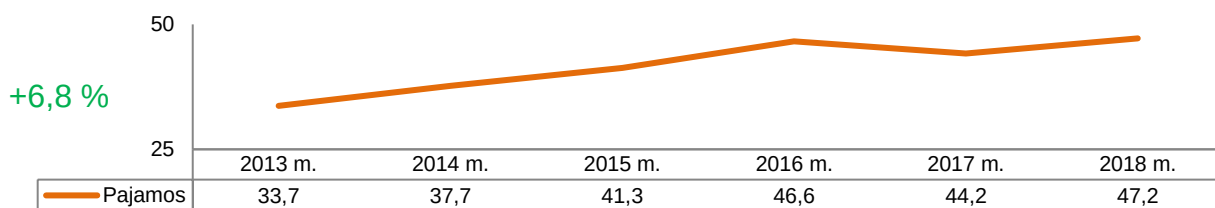
UAB „Bitė Lietuva“	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	88,7	88,6	88,9	87,5	87,8	84,0
Inicijuoti viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	8,3	8,8	7,7	8,5	6,5	7,2
Inicijuoti užsienio šalių operatorių tinkluose	2,8	2,6	3,4	4,0	5,7	8,8
Visi inicijuoti	 703,1	880,2	979,8	1 041,3	1 064,3	1 135,5
„Telia Lietuva“, AB						
Inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	82,6	83,8	84,0	84,0	82,5	82,1

⁹ „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“

Inicijuoti viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	5,0	4,7	4,8	4,8	4,6	4,1
Inicijuoti užsienio šalių operatorių tinkluose	12,4	11,5	11,2	11,2	12,9	13,8
Visi inicijuoti	↑ 830,1	1 012,6	1 129,8	1 226,0	1 288,4	1 335,2
UAB „Tele2“						
Inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	86,5	80,7	83,7	82,5	82,2	79,1
Inicijuoti viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	4,7	6,6	5,3	5,4	5,0	4,8
Inicijuoti užsienio šalių operatorių tinkluose	8,8	12,7	11,0	12,1	12,7	16,1
Visi inicijuoti	↑ 1 000,7	1 280,7	1 455,1	1 594,8	1 664,3	1 752,7
Kiti teikėjai						
Inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	96,3	92,8	93,0	95,1	47,8	58,9
Inicijuoti viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	1,9	4,8	5,0	3,1	42,4	28,9
Inicijuoti užsienio šalių operatorių tinkluose	1,8	2,4	2,0	1,8	9,9	12,3
Visi inicijuoti	↑ 4,8	11,0	37,5	3,1	11,5	17,1
Visų teikėjų inicijuoti	↑ 2 538,7	3 184,5	3 602,1	3 865,2	4 028,6	4 240,6

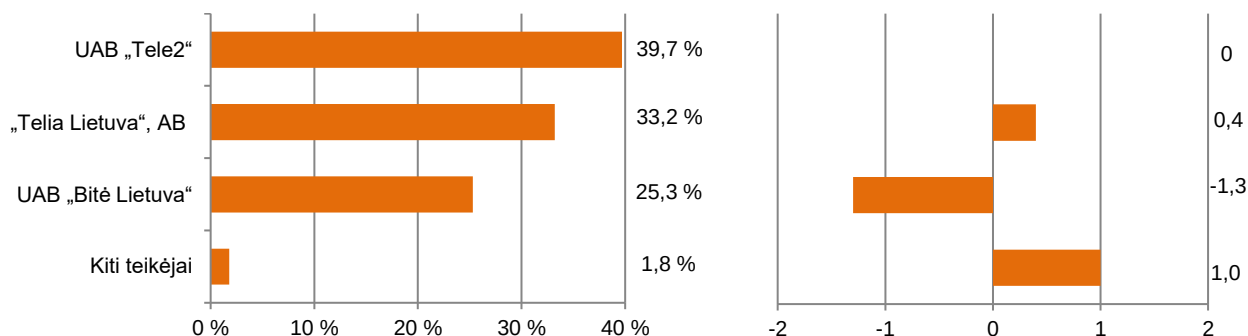
Šaltinis: RRT

Pajamos. 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamos, gautos už skambučių užbaigimą viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose paaugo 6,8 proc. ir siekė 47,2 mln. Eur (žr. 30 pav.). Nuo 2013 m. pajamos, gautos už skambučių užbaigimą viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose, išaugo 28,4 proc.

30 pav. **Pajamos, gautos už skambučių užbaigimą viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m., kaip ir 2017 m., didžiausia šių pajamų dalis (39,7 proc.) teko UAB „Tele2“, kurios pajamos, gautos už skambučių užbaigimą, per metus išliko nepakitusios (žr. 31 pav.).

31 pav. **Pajamų, gautų už skambučių užbaigimą viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

Kainos. 2018 m. skambučių užbaigimo viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose kaina nekito dėl RRT taikyto reguliavimo. Atsižvelgiant į šį reguliavimą, nuo 2016 m. balandžio 1 d. skambučių, inicijuotų Europos

ekonominės erdvės valstybėse narėse¹⁰, užbaigimo viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose kaina negali viršyti 0,94 Eur ct už min. (be PVM).

2.4.3.2. Skambučių užbaigimas viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose

 Paslaugų teikėjai	7
 Didžiausias paslaugų teikėjas	„Telia Lietuva“, AB
 Skambučių trukmė, mln. min.	406,5
 Didmeninės pajamos, mln. Eur	1,6

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti skambučių užbaigimo viešajame fiksuotojo ryšio tinkle paslaugos teikėjai yra visi skambučių užbaigimo viešajame fiksuotojo ryšio tinkle paslaugos teikėjai, išskyrus 22 lentelėje nurodytą „Telia Lietuva“, AB; 33 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „CSC Telecom“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Skambučių užbaigimo viešajame fiksuotojo ryšio tinkle paslauga apima Lietuvos ir užsienio šalių operatorių tinkluose inicijuotus skambučius, kurie buvo užbaigti Lietuvos operatorių viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose.

Paslaugų teikėjai. 2018 m. skambučių užbaigimo viešajame fiksuotojo ryšio tinkle paslaugas teikė 7 operatoriai¹¹.

Užbaigtų skambučių trukmė. 2018 m., palyginti su 2017 m., viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose užbaigtų skambučių trukmė pailgėjo 8,8 proc. ir siekė 406,5 mln. min. 2018 m. didžiausia dalis (76,3 proc.) viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose užbaigtų skambučių, vertinant pagal skambučių trukmę, buvo inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose (žr. 22 lentelę). Šių skambučių trukmė per 2018 m. pailgėjo 18,5 proc. arba 48,3 mln. min.

22 lentelė. **Atskiruose viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose užbaigtų skambučių trukmės struktūra pagal skambučių inicijavimo tinklą, mln. min., 2013–2018 m.**

„Telia Lietuva“, AB		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	↑	161,3	212,9	235,6	252,9	211,0	248,5
Inicijuoti viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	↓	81,5	55,9	43,6	52,4	49,6	42,2
Inicijuoti užsienio šalių operatorių tinkluose	↓	72,6	54,6	81,3	40,1	30,1	24,6
Visi inicijuoti	↔	315,4	323,4	360,5	345,4	290,7	315,3
Kiti teikėjai							
Inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose	↑	18,7	25,9	31,8	45,9	50,7	61,5
Inicijuoti viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose	↔	23,5	24,9	26,0	31,9	26,6	25,2
Inicijuoti užsienio šalių operatorių tinkluose	↔	4,8	4,9	5,6	4,3	5,6	4,5

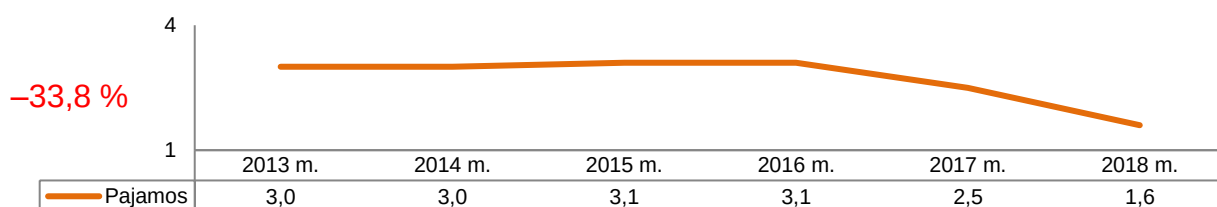
¹⁰ Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinas nėra Europos Sąjungos valstybės narės, tačiau minėtos trys valstybės ir Europos Sąjungos valstybės narės sudaro Europos ekonominę erdvę.

¹¹ „Telia Lietuva“, AB, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „CSC Telecom“, UAB „Ecofon“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“

Visi inicijuoti	↑	47,0	55,7	63,4	82,1	82,9	91,2
Visų užbaigtų skambučių trukmė		362,4	379,1	423,9	427,6	373,6	406,5
Šaltinis: RRT							

Vertinant skambučių užbaigimo viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose rinkos struktūrą pagal šių paslaugų teikėjus, matyti, kad daugiausia skambučių (77,6 proc.) 2018 m. buvo užbaigta „Telia Lietuva“, AB, viešajame fiksuotojo ryšio tinkle (žr. 22 lentelę). Didžioji dalis (78,8 proc.) užbaigtų skambučių „Telia Lietuva“, AB, tinkle sudarė skambučiai, inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose. Kitų teikėjų tinkluose užbaigtų skambučių trukmė per 2018 m. pailgėjo 10,0 proc. arba 8,3 mln. min. Bendra kitų teikėjų tinkluose pokalbių trukmė 2018 m. siekė 91,2 mln. min. (žr. 22 lentelę). Daugiausia (67,4 proc.) kitų teikėjų tinkluose užbaigtų skambučių trukmės sudarė skambučiai, inicijuoti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose.

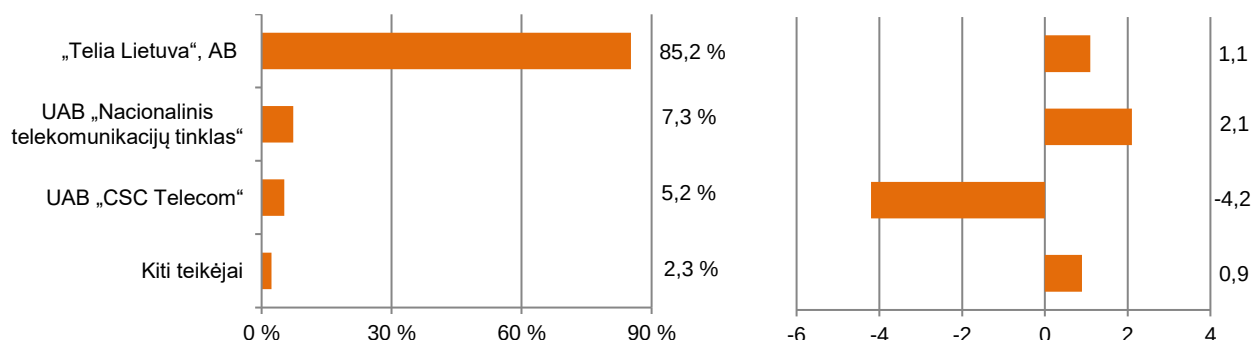
Pajamos. 2018 m. pajamos, gautos už skambučių užbaigimą viešuosiuose fiksuotojo telefono ryšio tinkluose, žymiai sumažėjo (33,8 proc.) ir siekė 1,6 mln. Eur (žr. 32 pav.). Tai lėmė ir 2018 m., lyginant su 2017 m., 36 proc. arba 0,5 mln. Eur sumažėjusios pajamos už skambučių inicijuotų užsienio šalių operatorių tinkluose, užbaigimą viešuosiuose fiksuotojo telefono ryšio tinkluose.

32 pav. **Pajamos, gautos už skambučių užbaigimą viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Didžiausią šių pajamų dalį (85,2 proc.) sudarė „Telia Lietuva“, AB, pajamos (žr. 33 pav.). 2018 m. labiausiai sumažėjo UAB „CSC Telecom“ rinkos dalis – 4,2 procentinio punkto – ir siekė 5,2 proc., o UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ – paaugo 2,1 procentinio punkto ir siekė 7,3 proc. Kitų teikėjų (išskyrus UAB „CSC Telecom“ ir UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“) rinkos dalis augo nedaug.

33 pav. **Pajamų, gautų už skambučių užbaigimą viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

Kainos. 2018 m. skambučių užbaigimo viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose kaina nekito dėl RRT taikyto reguliavimo. Atsižvelgiant į šį reguliavimą, nuo 2016 m. sausio 1 d. skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse¹², užbaigimo viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose kaina negali viršyti 0,13 Eur ct už min. (be PVM).

¹² Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinas nėra Europos Sąjungos valstybės narės, tačiau minėtos trys valstybės ir Europos Sąjungos valstybės narės sudaro Europos ekonominę erdvę.

2018 m. 91,3 proc. skambučių užbaigimo paslaugų rinkos, vertinant pagal skambučių trukmę, sudarė skambučiai, užbaigti viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose. Matuojant pagal pajamas skambučių užbaigimo (fiksotojo ir judriojo ryšio tinkluose) paslaugų rinka paaugo 4,6 proc.

3. Duomenų perdavimas

3.1. Bendroji duomenų perdavimo paslaugų rinkos apžvalga

Paslaugų teikėjai	87
Didžiausias paslaugų teikėjas	„Telia Lietuva“, AB
Didmeninės pajamos, mln. Eur	13,0
Mažmeninės pajamos, mln. Eur	266,6
Bendros pajamos, mln. Eur	279,6

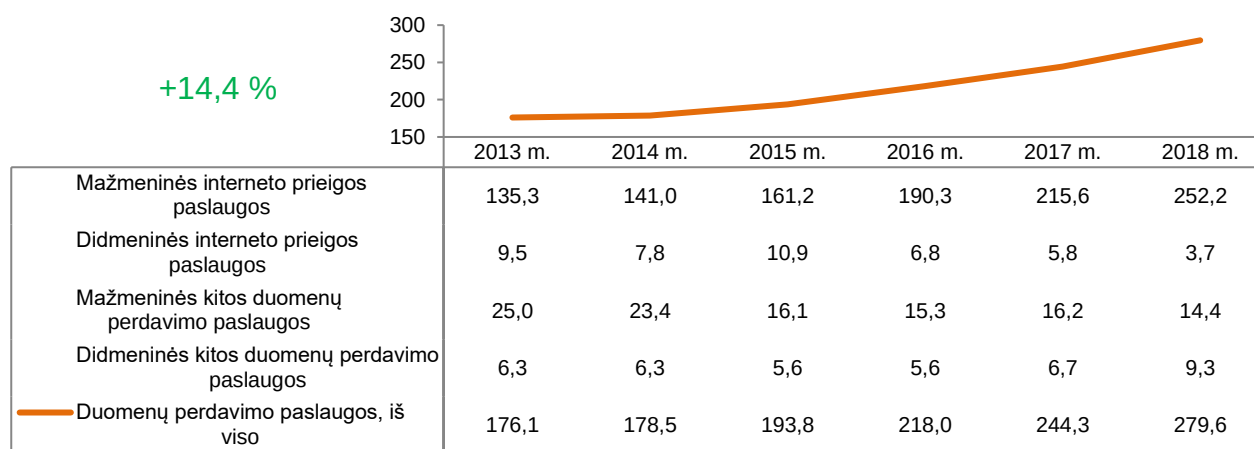
SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti duomenų perdavimo paslaugų teikėjai yra visi šių paslaugų teikėjai, išskyrus 36 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Tele2“, UAB „Bitė Lietuva“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą ir UAB „Cgates“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

2018 m. Lietuvoje teiktas duomenų perdavimo paslaugas galima suskirstyti į interneto prieigos paslaugas (mažmenines ir didmenines) ir kitas duomenų perdavimo paslaugas (mažmenines ir didmenines).

Paslaugų teikėjai. Duomenų perdavimo paslaugų teikėjų skaičius dėl įmonių koncentracijos mažėja. 2018 m. pabaigoje duomenų perdavimo paslaugas teikė 87 ūkio subjektai (2017 m. pabaigoje buvo 93 teikėjai). Duomenų perdavimo paslaugas teikė 75,0 proc. visų 116 elektroninių ryšių veiklą vykdančių ūkio subjektų. Daugiausia duomenų perdavimo paslaugų teikėjų 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, teikė mažmenines interneto prieigos paslaugas – jų skaičius siekė 80 (2017 m. – 86).

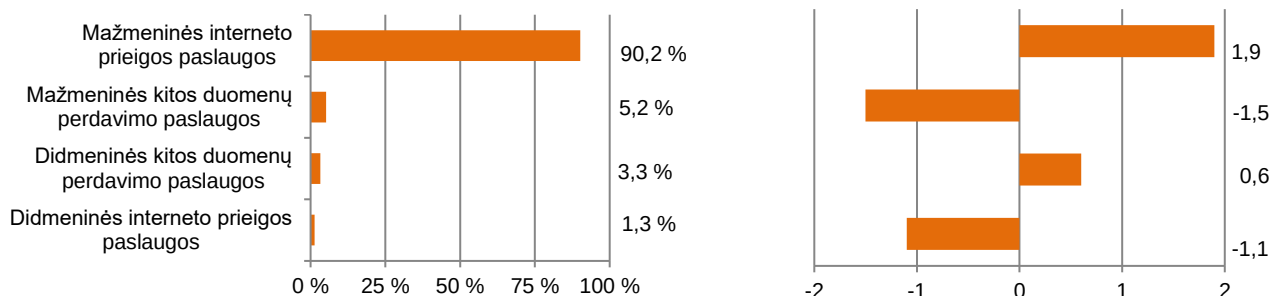
Pajamos. 2018 m. pajamos, gautos už duomenų perdavimo paslaugas, sudarė 279,6 mln. Eur, t. y. 14,4 proc. daugiau nei per 2017 m. (žr. 34 pav.). Duomenų perdavimo paslaugų teikimo veikla išlieka viena svarbiausių elektroninių ryšių sektoriaus sudedamųjų dalių, sudarančių 40,3 proc. visų elektroninių ryšių rinkos pajamų. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nuo pat 2013 m. iki 2018 m. buvo fiksuojamas pajamų, gautų už duomenų perdavimo paslaugas, didėjimas.

34 pav. Pajamų, gautų už duomenų perdavimo paslaugas, struktūra pagal paslaugų grupes, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

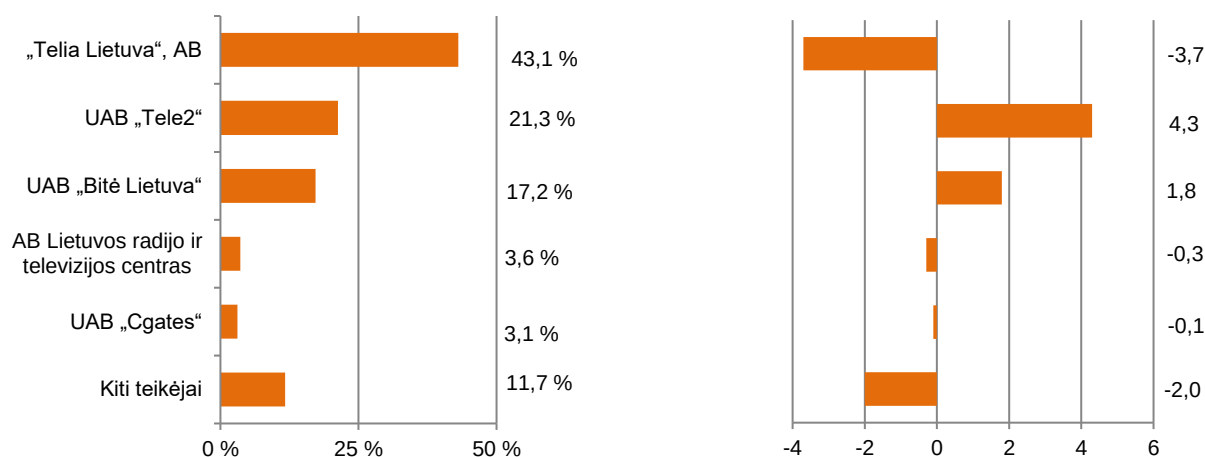
2018 m., kaip ir 2013–2018 m. laikotarpiu, didžiausią (90,2 proc.) pajamų dalį sudarė pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas (žr. 35 pav.). 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamų, gautų už mažmenines interneto prieigos paslaugas, dalis pagal bendras duomenų perdavimo paslaugų pajamas išaugo 1,9 procentinio punkto. Tam daugiausia įtakos turėjo auganti mažmeninių interneto prieigos paslaugų paklausa.

35 pav. Pajamų, gautų už duomenų perdavimo paslaugas, struktūra pagal paslaugų grupes, proc., ir pajamų struktūros metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

2018 m., kaip ir 2017 m., daugiausia pajamų už duomenų perdavimo paslaugas gavo „Telia Lietuva“, AB – jos gautos pajamos sudarė 43,1 proc. visų duomenų perdavimo paslaugų pajamų (žr. 36 pav.). Antras didžiausias operatorius pagal pajamas, gautas už duomenų perdavimo paslaugas, 2018 m. buvo UAB „Tele2“, gavusi 21,3 proc. visų duomenų perdavimo paslaugų pajamų, o jos gautos pajamos 2018 m., palyginti su 2017 m., iš visų operatorių padidėjo daugiausia (4,3 procentinio punkto). UAB „Bitė Lietuva“ pagal gautas pajamas buvo trečioje vietoje, gavusi 17,2 proc. visų duomenų perdavimo paslaugų pajamų. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras ir UAB „Cgates“ 2018 m. atitinkamai gavo 3,6 proc. ir 3,1 proc. visų duomenų perdavimo paslaugų pajamų.

36 pav. Pajamų, gautų už duomenų perdavimo paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir pajamų dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

Duomenų perdavimo paslaugų rinka, vertinant pagal pajamas, auga jau nuo 2013 m. 2018 m. šios rinkos pajamos augo 14,4 proc. Augimą iš esmės lėmė pajamų, gautų už mažmenines interneto prieigos paslaugas, didėjimas. Didžiausias duomenų perdavimo paslaugų rinkos dalyvis išlieka „Telia Lietuva“, AB, bet jo rinkos dalis mažėja.

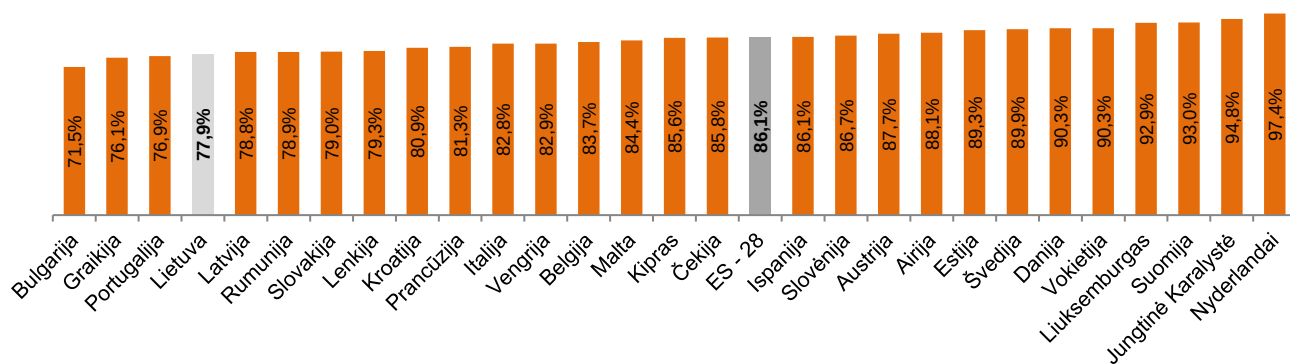
3.2. Mažmeninės interneto prieigos paslaugos

Paslaugų teikimo būdai. 2018 m. Lietuvoje mažmeninės interneto prieigos paslaugos buvo teikiamos naudojant fiksuotojo ryšio arba judriojo ryšio technologijas.

Paslaugų teikėjai. Lietuvos mažmeninių interneto prieigos paslaugų rinka 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, pasižymėjo gausiu paslaugų teikėjų skaičiumi. 2018 m. pabaigoje interneto prieigos paslaugas teikė 80 ūkio subjektai (7 ūkio subjektais mažiau nei 2017 m.).

Paslaugų gavėjai. Europos Komisijos duomenimis, 2018 m. naudojimasis mažmeninėmis interneto prieigos paslaugomis¹³ Lietuvos namų ūkiuose, palyginti su 2017 m., padidėjo 2,9 procentinio punkto, t. y. nuo 75,0 proc. iki 77,9 proc.¹⁴ (žr. 37 pav.). Bendras ES šalių narių naudojimosi internetu vidurkis 2018 m., palyginti su 2017 m., dėl kai kurių šalių pasikeitusios skaičiavimo metodikos sumažėjo 0,8 procentinio punkto ir buvo 86,1 proc., o tai yra 8,2 procentinio punkto daugiau nei Lietuvoje. Lietuva pagal naudojimąsi šiomis paslaugomis namų ūkiuose išlieka žemesnėse pozicijose Europos Sąjungoje. Lietuvos rodiklis taip pat yra žemiausias, palyginti su artimiausiomis kaimynėmis Estija, Lenkija ir Latvija, kuriose šis rodiklis atitinkamai siekė 89,3 proc., 78,8 proc. ir 79,3 proc. Labiausiai paplitęs naudojimasis mažmeninėmis interneto prieigos paslaugomis yra Nyderlanduose, o mažiausias – Bulgarijoje. Šiose šalyse 2018 m. namų ūkių, kuriuose buvo naudojama internetu, dalis atitinkamai siekė 97,4 proc. ir 71,5 proc.

37 pav. Interneto prieigos paslaugomis besinaudojančių namų ūkių dalis ES šalyse narėse, proc., 2018 m.
Šaltinis: Europos Komisija¹⁵

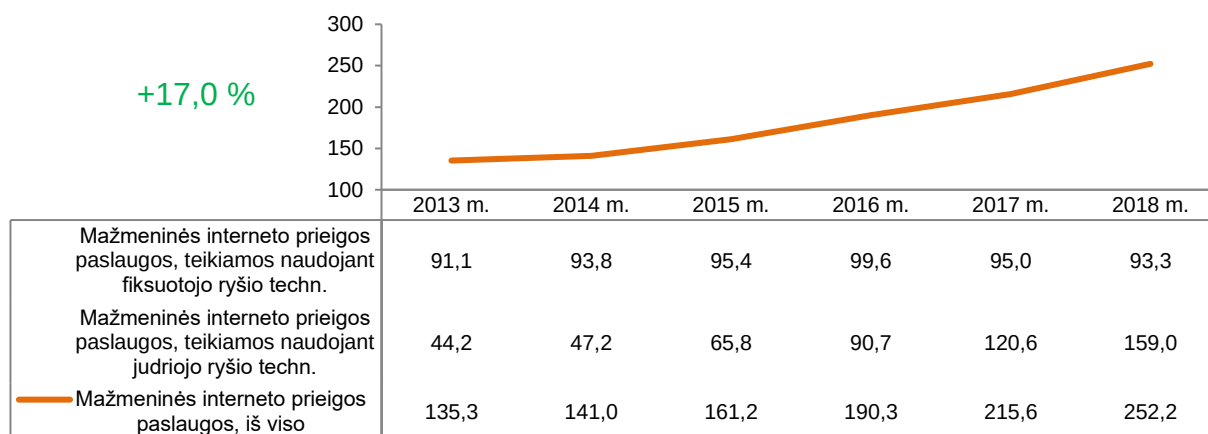
¹³ Įskaitomos mažmeninės interneto prieigos paslaugos, teikiamos xDSL linijomis, belaidžio ryšio linijomis, KTV tinklais, FTTx linijomis, LAN linijomis ir judriojo ryšio technologijomis (naudojant kompiuterį).

¹⁴ Apskaičiuota remiantis „Eurostat“ tyrimu „Community survey on ICT usage in Households and by Individuals“.

¹⁵ https://digital-agenda-data.eu/datasets/digital_agenda_scoreboard_key_indicators/visualizations

Statistikos departamento duomenimis¹⁶, 2018 m. pradžioje Lietuvoje internetu naudojosi 80 proc. namų ūkių – tai 2 proc. punktais daugiau negu 2017 m. Internetas daugiausia buvo naudojamas ryšiams, informacijos paieškai ir laisvalaikiui.

Pajamos. Bendros mažmeninės interneto prieigos pajamos augo visu 2013–2018 m. laikotarpiu. 2018 m., palyginti su 2017 m., šios pajamos išaugo 17,0 proc. ir sudarė 252,2 mln. Eur (žr. 38 pav.). 2018 m. pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, pagal bendras mažmeninių interneto prieigos paslaugų pajamas sudarė 37,0 proc. arba 7,1 procentinio punkto mažiau nei 2017 m., o pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas, pagal bendras mažmeninės interneto prieigos paslaugų pajamas atitinkamai sudarė 63,0 proc. arba 7,1 procentinio punkto daugiau nei 2017 m.

38 pav. **Pajamų, gautų už mažmenines interneto prieigos paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikimo technologijas, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m. toliau augo pajamos, gautos už mažmeninių interneto prieigos paslaugų teikimą (17,0 proc. augimas). Didžiausią pajamų dalį – 63,0 proc. – sudarė pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas.

¹⁶ <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=5808689>

3.2.1. Mažmeninės interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant fiksuotojo ryšio technologijas

Paslaugų teikėjai	77
Paslaugų gavėjai, tūkst.	788,7
Mažmeninės pajamos, mln. Eur	93,3
ARPU, Eur per mėn.	9,8

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, teikėjai yra visi šių paslaugų teikėjai, išskyrus 42 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Cgates“, UAB „Init“, „Splius“, UAB, UAB „Balticum TV“, UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras; 24 lentelėje nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Cgates“, „Splius“, UAB, UAB „Balticum TV“, UAB „Init“, UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“, UAB „Kauno interneto sistemos“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „Baltnetos komunikacijos“, „KLI LT“, UAB, UAB „Kvartalo tinklas“, UAB „Magnetukas“, UAB „Etanetas“; 45 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva, AB“, UAB „Cgates“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „Init“, UAB „Balticum TV“, UAB „Baltnetos komunikacijos“, „Splius“, UAB, UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Paslaugų teikimo būdai. Mažmeninės interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, 2018 m. Lietuvoje buvo teikiamos šiais būdais:

- metalinėmis vytos poros linijomis, naudojant xDSL technologiją (toliau – xDSL linijos);
- belaidžio ryšio linijomis, naudojant WiMAX (angl. *Worldwide Interoperability Microwave Access*), Wi-Fi (angl. *Wireless Fidelity*) ir kitas belaidžio ryšio technologijas (toliau – belaidžio ryšio linijos);
- bendraašio kabelio linijomis (toliau – KTV tinklai);
- šviesolaidinėmis linijomis, naudojant FTTB¹⁷ (angl. *Fibre to the Building*) ir FTTH¹⁸ (angl. *Fibre to the Home*) technologijas (toliau atitinkamai – FTTH linijos ir FTTB linijos, toliau abi kartu – FTTx linijos);
- naudojant kitas technologijas (ekranuotomis vytos poros (angl. *shielded twisted pair*, STP) ir neekranuotomis vytos poros (angl. *unshielded twisted pair*, UTP) linijomis LAN tinkluose (angl. *Local Area Network*) (toliau – LAN linijos, skirtosiomis linijomis ir kt.).

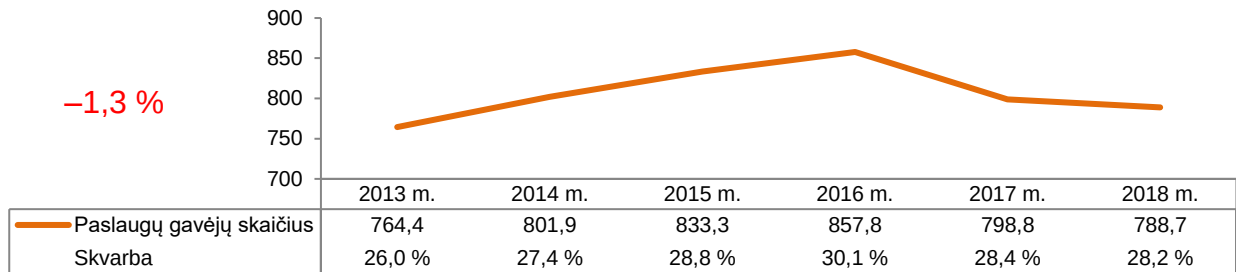
Paslaugų teikėjai. Mažmeninės interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, 2018 m. Lietuvoje teikė 77 ūkio subjektai (6 ūkio subjektais mažiau nei 2017 m.).

Paslaugų gavėjai. 2018 m. pabaigoje, palyginti su 2017 m. pabaigos duomenimis, paslaugų gavėjų, besinaudojančių mažmeninėmis interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, skaičius sumažėjo 10,0 tūkst. arba 1,3 proc. ir siekė 788,7 tūkst. abonentų (žr. 39 pav.). Mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, skvarba (paslaugų gavėjų skaičius 100 gyventojų) per 2018 m. mažėjo 0,2 procentinio punkto ir buvo 28,2 proc. Jei 2013–2016

¹⁷ Šviesolaidinės linijos, nutiestos iki pastato.

¹⁸ Šviesolaidinės linijos, nutiestos iki namų.

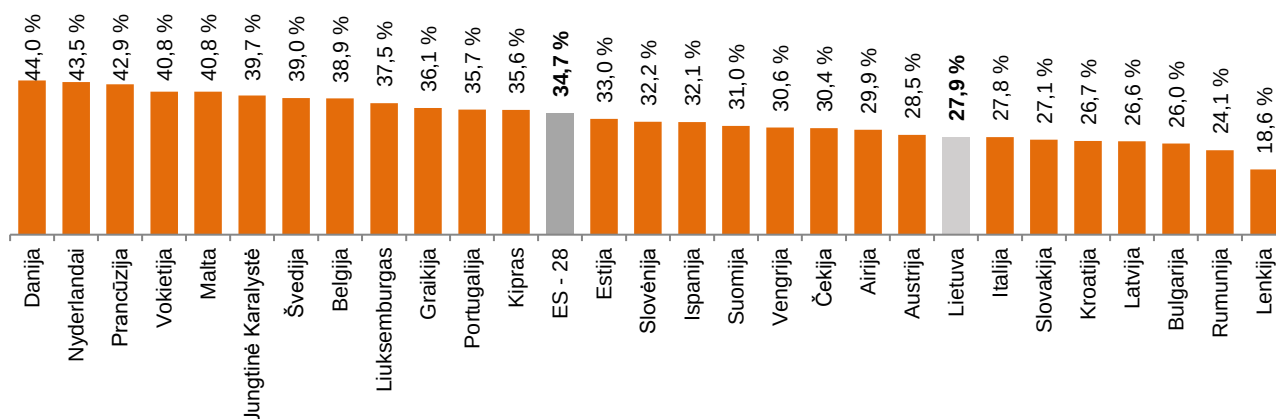
m. buvo stebimas paslaugų gavėjų skaičiaus ir skvarbos augimas, tai 2017 m. šie abu rodikliai sumažėjo. 2018 m. paslaugų gavėjų, besinaudojančių mažmeninėmis interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, skaičius dar šiek tiek sumažėjo. Tokį mažėjimą iš esmės galima paaiškinti tuo, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centras 2017–2018 m. ėmė atsisakyti WiMAX technologijos ir interneto prieigos paslaugas pradėjo teikti naudodamas judriojo ryšio LTE technologiją.

39 pav. **Mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, gavėjų skaičius, tūkst., ir skvarba, proc., 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Europos Komisijos duomenimis, Lietuvoje mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, skvarba 2018 m. viduryje siekė 27,9 proc.¹⁹ (žr. 40 pav.). ES šalių narių skvarbos vidurkis 2018 m. viduryje siekė 34,7 proc. Pagal šį rodiklį Lietuva lenkia dvi artimiausias kaimynes – Latviją ir Lenkiją (atitinkamai 26,6 proc. ir 18,6 proc.). Lietuvą lenkia Estija, kurioje minėtų paslaugų skvarba 2018 m. viduryje siekė 33,0 proc. Didžiausia interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, skvarba Europos Sąjungoje buvo Danijoje (44,0 proc.) ir Nyderlanduose (43,5 proc.).

40 pav. **Mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, gavėjų skaičius, tenkantis 100 gyventojų, ES šalyse, proc., 2018 m. birželio mėn.**

Šaltinis: Europos Komisija²⁰

Mažmeninių interneto prieigos paslaugų rinkos struktūra pagal paslaugų gavėjų naudojamas fiksuotojo ryšio technologijas 2018 m. išlaikė panašias proporcijas kaip ir ankstesniais laikotarpiais (žr. 23 lentelę) – dažniausiai naudotasi FTTx linijomis – 73,6 proc. (580,2 tūkst. gavėjų). Pažymėtina, kad 49,3 proc. (286,1 tūkst.) visų FTTx linijomis teikiamų mažmeninių interneto prieigos paslaugų gavėjų naudojo interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis FTTH linijomis, o 50,7 proc. (294,0 tūkst.) – FTTH linijomis. 2013 m. šie rodikliai buvo atitinkamai 61,3 proc. ir 38,7 proc. 2013–2018 m. laikotarpiu FTTH linijomis teikiamų mažmeninių

¹⁹ 40 paveiksle pateikta Lietuvos mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, skvarba skiriasi nuo nurodytos 41 paveiksle, nes skiriasi skaičiavimo metodika, kurią taiko Europos Komisija

²⁰ <http://digital-agenda-data.eu/charts/analyse-one-indicator-and-compare-countries>

interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičius augo kiek greičiau nei FTTB linijomis teikiamų mažmeninių interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičius. Dėl to skirtumas tarp mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų FTTB ir FTTH linijomis, gavėjų skaičiaus mažėja.

2018 m., palyginti su 2013 m., FTTx technologija teikiamų mažmeninių interneto prieigos paslaugų gavėjų padaugėjo 16,3 procentinio punkto. xDSL linijomis ir KTV tinklais teikiamų mažmeninių interneto prieigos paslaugų gavėjų 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, toliau mažėjo. Per 2018 m. mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų xDSL linijomis, gavėjų skaičius, palyginti su 2017 m., sumažėjo 10,6 tūkst. ir metų pabaigoje siekė 132,5 tūkst. gavėjų. KTV tinklais teikiamų mažmeninių interneto prieigos paslaugų gavėjų per 2018 m. sumažėjo 2,3 tūkst. ir metų pabaigoje jų skaičius siekė 22,6 tūkst. KTV tinklais teikiamų mažmeninių interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičiaus mažėjimas – tai nuolatinių investicijų į FTTx linijų tinklus pasekmė: didelė dalis paslaugų gavėjų, mažmenines interneto prieigos paslaugas gavę KTV tinklais, perėjo prie FTTx linijomis teikiamų paslaugų, nepakeisdami paslaugų teikėjo.

23 lentelė. **Paslaugų gavėjų struktūra pagal naudojamas fiksuotojo ryšio technologijas mažmeninėms interneto prieigos paslaugoms gauti, proc., 2013–2018 m.**

		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
FTTx		57,3	59,6	62,1	63,6	70,8	73,6
xDSL		23,1	21,2	19,8	18,3	17,9	16,8
Belaidžio ryšio linijomis		2,8	13,1	13,1	13,4	7,2	6,0
KTV tinklu		5,0	4,6	3,8	3,5	3,1	2,9
Kitomis technologijomis (UTP, STP, skirtąja linija ir kt.)		1,9	1,5	1,3	1,3	1,0	0,7

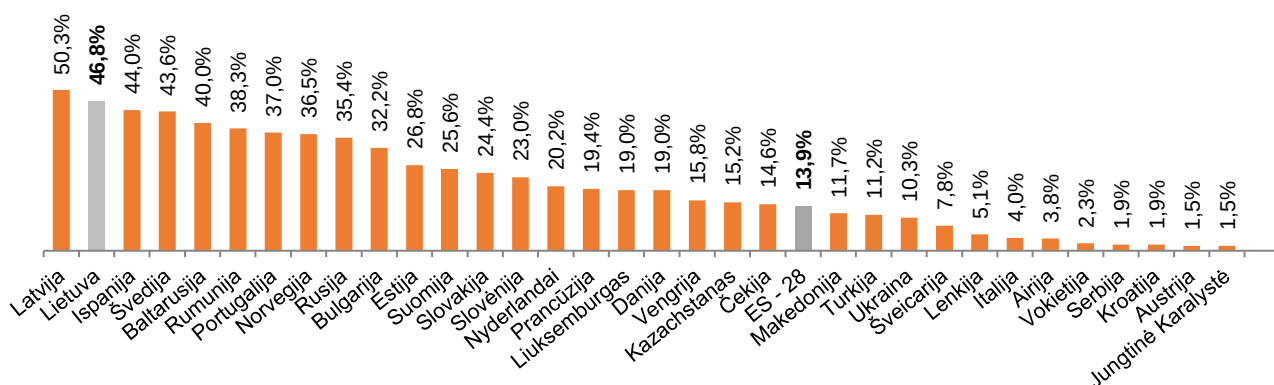
Šaltinis: RRT

Asociacijos „FTTH Council Europe“ ir IDATE 2018 m. rugsėjo mėn. atlikto tyrimo²¹ duomenimis, Lietuva pagal plačiajuosčio interneto, teikiamo šviesolaidinėmis ryšio linijomis, skvarbą Europoje užėmė pakankamai aukštą antrąją vietą (46,8 prisijungimai 100 namų ūkių) (žr. 41 pav.). Pirmąją vietą užėmė Latvija su 50,3 proc. skvarba, trečioje europinių reitingų vietoje – Ispanija (44,0 proc.). Latvija šiame reitinge pirmąją trečius metus iš eilės. Europos Sąjungos šalių (ES – 28) skvarba – 13,8 proc.

Tyrimo metu buvo vertinama interneto prieigos, naudojant šviesolaidines ryšio linijas, abonentų skvarba pagal namų ūkius. Buvo reitinguojamos tik tos šalys, kuriose yra ne mažiau kaip 200 000 namų ūkių. Informacija pateikta tik apie tas Europos šalis, kuriose skvarba didesnė negu 1 proc. Į šį tyrimą buvo įtraukta Jungtinė Karalystė, kuriose šviesolaidinių ryšio linijų skvarba 2018 metais viršijo 1 proc. ir siekė 1,3 proc.

Pasaulyje Lietuva pagal šviesolaidinio interneto skvarbą buvo tryliktoje vietoje (pirmąsias tris vietas užėmė Jungtiniai Arabų Emyratai, Kataras ir Singapūras, kur naudojimas šviesolaidiniu internetu artėja prie 100 proc. namų ūkių).

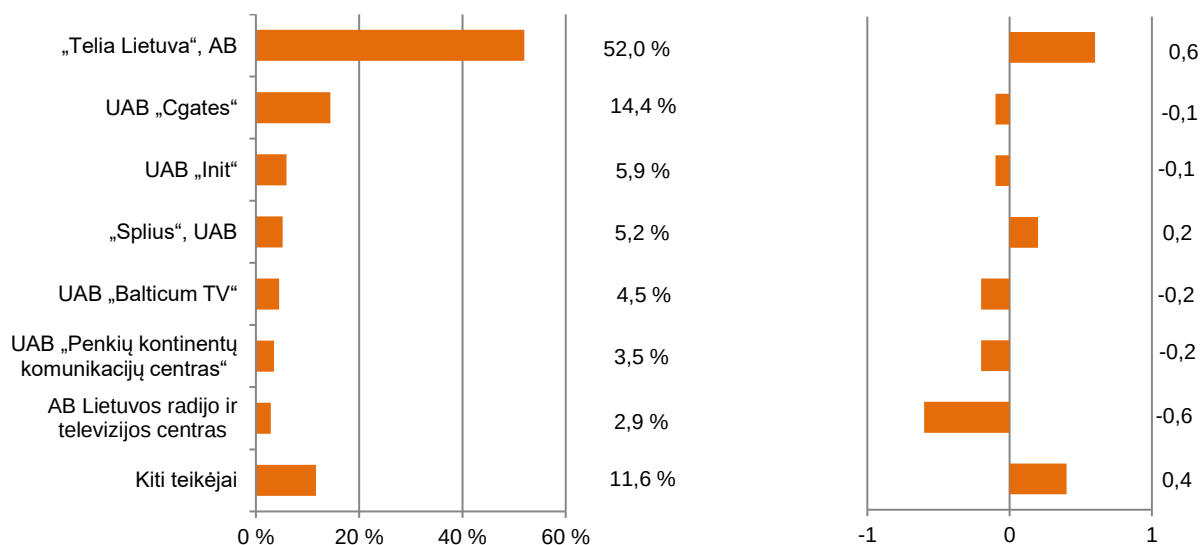
²¹ <https://www.ftthcouncil.eu/documents/PressReleases/2019/PR%20Market%20Panorama%20-%202014-03-2019%20V3.pdf>

41 pav. Plačiajuosčio interneto, naudojant šviesolaidines ryšio linijas, abonentų skaičius 100 namų ūkių Europos šalyse 2018 m. rugsėjo mėn., vnt.

Šaltinis: Asociacija "FTTH Council Europe" ir IDATE

52,0 proc. visų mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, gavėjų rinkosi „Telia Lietuva“, AB, teikiamas paslaugas (žr. 42 pav.). 14,4 proc. rinkosi UAB „Cgates“. Per metus „Telia Lietuva“, AB, rinkos dalis padidėjo 0,6 procentinio punkto, o UAB „Splius“ – 0,2 procentinio punkto. Taip pat, 2018 m., palyginti su 2017 m., matomas ir kitų teikėjų rinkos dalių kitimas. 2018 m., palyginti su 2017 m., labiausiai sumažėjo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro rinkos dalis – 0,6 procentinio punkto.

42 pav. Abonentų skaičiaus struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

Vertinant paslaugų teikėjų teikiamų mažmeninių interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičiaus pasiskirstymą pagal fiksuotojo ryšio technologijas, kuriomis jiems yra teikiamos mažmeninės interneto prieigos paslaugos, matyti, kad 2018 m., kaip ir ankstesniais metais, „Telia Lietuva“, AB, buvo didžiausias mažmeninių interneto prieigos paslaugų FTTx linijomis ir xDSL linijomis teikėjas (žr. 24 lentelę). 2018 m. atitinkamai 47,7 proc. (FTTx linijų atveju) ir 99,3 proc. (xDSL linijų atveju) visų interneto prieigos paslaugų gavėjų naudojo „Telia Lietuva“, AB, paslaugomis. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras 2018 m. užėmė didžiausią mažmeninių interneto prieigos paslaugų teikimo belaidžio ryšio linijomis rinkos dalį (48,2 proc.), KTV tinklais teikiamų interneto prieigos paslaugų didžiausią rinkos dalį (75,3 proc.) užėmė UAB „Init“.

24 lentelė. Paslaugų teikėjų struktūra pagal paslaugų gavėjų, besinaudojančių atitinkamomis technologijomis, skaičių, proc., 2018 m.

	FTTx	Belaidžiu ryšiu	KTV tinklais	xDSL
„Telia Lietuva“, AB	47,7	3,1	-	99,3
UAB „Cgates“	19,1	3,9	3,0	-
„Splius“, UAB	6,3	3,3	13,6	-
UAB „Balticum TV“	5,3	7,3	4,2	-
UAB „Init“	5,1	-	75,3	-
UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“	4,8	-	-	-
UAB „Kauno interneto sistemos“	2,3	-	-	-
AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	-	48,2	-	-
UAB „Baltnetos komunikacijos“	-	2,9	-	-
KLI LT, UAB	-	4,0	-	-
UAB „Kvartalo tinklas“	-	2,2	-	-
UAB „Magnetukas“	-	5,9	-	-
UAB „Etanetas“	-	4,2	-	-
Kiti teikėjai	9,5	19,1	3,9	0,7
Bendras teikėjų skaičius	51	52	10	7

Šaltinis: RRT

Greitaveika. Paslaugų gavėjų, besinaudojančių didelės spartos plačiajuosčiu ryšiu, skaičius kasmet auga. Didesnę nei 100 Mb/s greitaveiką 2018 m. rinkosi 4,4 proc. daugiau paslaugų gavėjų nei 2017 m. Taip pat, 2018 m. 1,4 proc. išaugo greitaveikos nuo 30 Mb/s iki 100 Mb/s gavėjų. Atitinkamai mažesnės nei 10 Mb/s greitaveikos interneto prieiga 2018 m. naudojosi tik 5,4 proc. visų interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, gavėjų, t. y. beveik 3 kartus mažiau nei 2017 m.

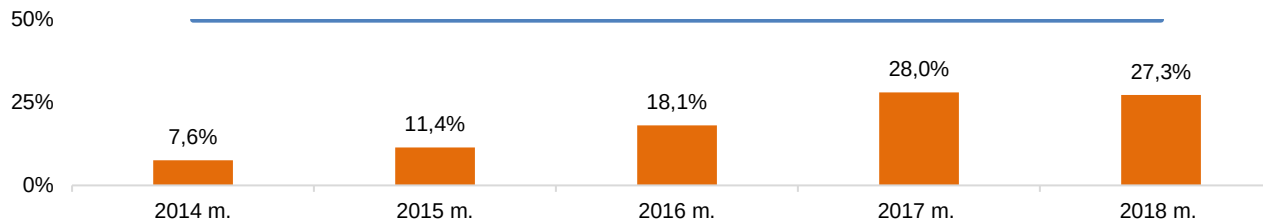
25 lentelė. Mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, gavėjų struktūra pagal greitaveiką, proc., 2013–2018 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Iki 2 Mb/s	 4,8	3,2	2,1	1,4	0,6	0,3
Nuo 2 Mb/s iki 10 Mb/s	 24,8	24,4	21,7	19,8	14,7	5,1
Nuo 10 Mb/s iki 30 Mb/s	 19,0	15,6	16,1	15,9	12,7	19,4
Nuo 30 Mb/s iki 100 Mb/s	 41,0	44,6	42,4	36,0	27,9	28,7
Daugiau nei 100 Mb/s	 10,5	12,2	17,7	26,8	44,0	46,5

Šaltinis: RRT

Pagal Lietuvos Respublikos naujos kartos interneto prieigos plėtros 2014–2020 m. planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2014 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 3-410-(E) „Dėl Lietuvos Respublikos naujos kartos interneto prieigos plėtros 2014–2020 m. plano patvirtinimo“, siekiama, kad 2020 m. 50 proc. visų Lietuvos namų ūkių naudotųsi 100 Mb/s ir spartesniu plačiajuosčio interneto ryšiu. Šis rodiklis 2018 m. Lietuvoje dar kol kas nepasiektas (žr. 43 pav.), tačiau, stebint 2014–2018 m. pokyčius, prognozės yra gana optimistinės. Iki 2017 m. namų ūkių, naudojančių greitesnį nei 100 Mb/s plačiajuosčių interneto ryšių, skaičius augo (2015 m., palyginti su 2014 m., toks augimas siekė 3,8 procentinio punkto, 2016 m., palyginti su 2015 m. – 6,7 procentinio punkto, o 2017 m., palyginti su 2016 m., net 9,9 procentinio punkto). Nors 2018 m. namų ūkių, turinčių greitesnį nei 100 Mb/s internetą, skaičius augo, tačiau dėl sumažėjusio gyventojų skaičiaus ir vidutinio namų ūkio dydžio (remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis), t. y. sumažėjusio

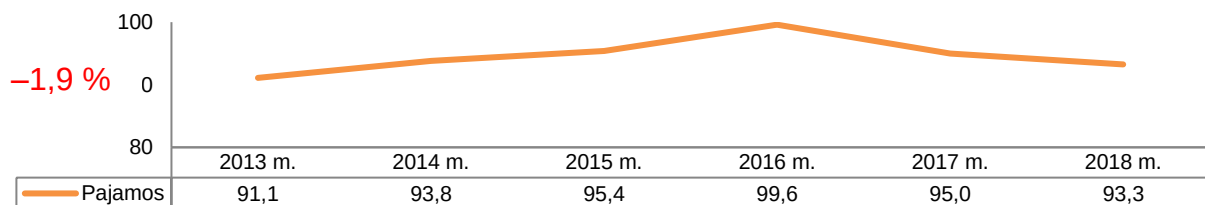
bendro namų ūkių skaičiaus, namų ūkių, turinčių greitesnį nei 100 Mb/s internetą, procentas šiek tiek sumažėjo.

43 pav. Lietuvos Respublikos naujos kartos interneto prieigos plėtros 2014–2020 m. plano, pagal kurį siekiama, kad 50 proc. namų ūkių naudotųsi ne mažesnės nei 100 Mb/s spartos internetu Lietuvoje, įgyvendinimas

Šaltinis: RRT

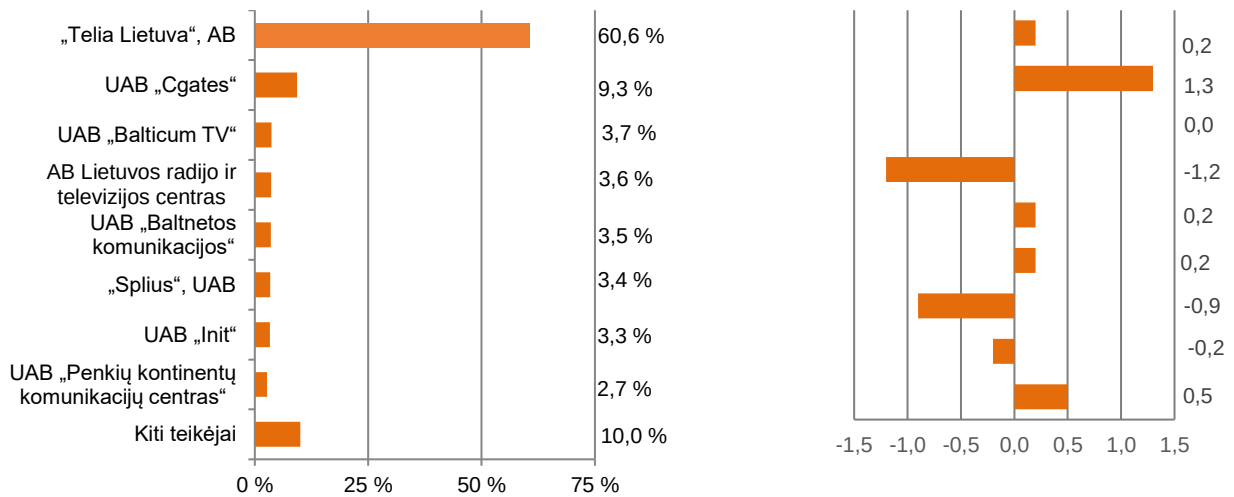
Pajamos. 2018 m., palyginti su 2017 m., 1,9 proc. arba 1,8 mln. Eur sumažėjo paslaugų teikėjų pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas. 2018 m. šios pajamos siekė 93,3 mln. Eur (žr. 44 pav.). Ankstesniu 2013–2016 m. laikotarpiu buvo stebimas pajamų, gautų už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, augimas. Didžiausias pajamų augimas buvo fiksuotas 2016 m.

44 pav. Pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

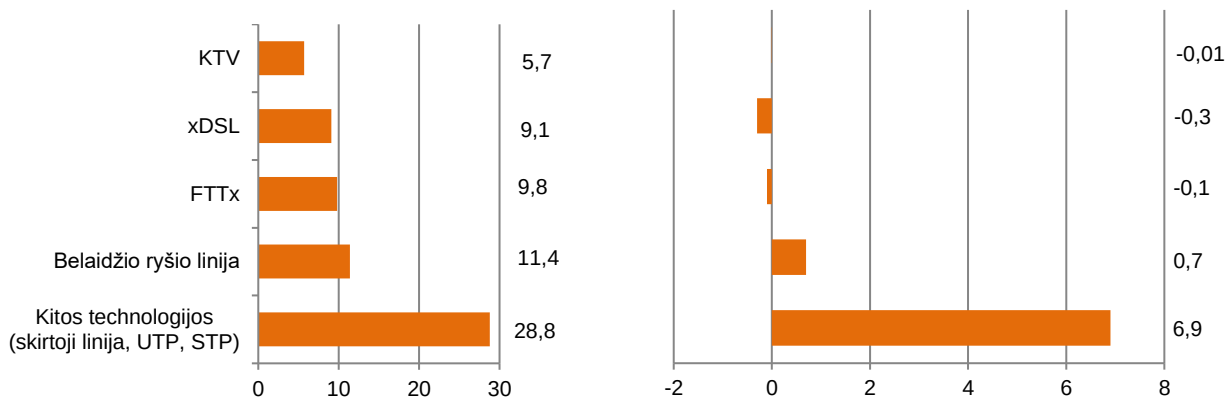
Vertinant paslaugų teikėjus pagal gautas pajamas (žr. 45 pav.), rinkos struktūra 2018 m., kaip ir 2017 m., nepasižymėjo didesniais pokyčiais: lyderės poziciją išlaikė (daugiausia pajamų gavo) „Telia Lietuva“, AB. Jos rinkos dalis, vertinant pagal gautas pajamas, siekė 60,6 proc. ir per metus, palyginti su 2017 m., padidėjo 0,2 procentinio punkto. UAB „Cgates“, UAB „Baltnetos komunikacijos“, „Splus“, UAB ir kitų teikėjų užimamos rinkos dalys 2018 m., palyginti su 2017 m., taip pat nežymiai didėjo. 2018 m., palyginti su 2017 m., reikšmingiausiai (1,2 procentinio punkto) sumažėjo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro užimama rinkos dalis. Tokį mažėjimą, kaip jau minėta, lėmė tai, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centras WiMAX technologiją aktyviai keitė judriojo ryšio LTE technologija interneto prieigos paslaugoms teikti.

45 pav. **Pajamų struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

ARPU. Vidutinės pajamos iš vieno mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, gavėjo (ARPU) per mėnesį 2018 m. sudarė 9,8 Eur ir buvo 0,1 Eur mažesnės, palyginti su 2017 m. (žr. 46 pav.). Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, didžiausios ARPU buvo gautos iš paslaugų gavėjų, kurie prie interneto jungėsi, naudodamiesi kitomis technologijomis (skirtosiomis linijomis, UTP, STP). Šios paslaugos ARPU per 2018 m., palyginti su 2017 m., padidėjo 31,6 proc. arba 6,9 Eur per mėnesį.

46 pav. **ARPU pagal naudojamas technologijas, Eur už mėn., ir ARPU metiniai pokyčiai, Eur už mėn., 2018 m.**

Šaltinis:

RRT

Mažiausios pajamos iš vieno paslaugų gavėjo per mėnesį (5,7 Eur) 2018 m., kaip ir 2017 m., buvo gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas KTV tinklais. Populiariausių mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teiktų FTTx linijomis, ARPU per 2018 m. sumažėjo 0,1 Eur iki 9,8 Eur už mėnesį. Mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teiktų xDSL linijomis, ARPU 2018 m., palyginti su 2017 m., taip pat sumažėjo 0,3 Eur.

Mažmeninių interneto prieigos paslaugų rinkos struktūra pagal paslaugų gavėjų naudojamas fiksuotojo ryšio technologijas 2018 m. išlaikė panašias proporcijas kaip ir ankstesniais laikotarpiais – dažniausiai naudotasi FTTx linijomis (73,6 proc. gavėjų). Asociacijos „FTTH Council Europe“ ir IDATE 2018 m. rugsėjo mėn. atlikto tyrimo duomenimis, Lietuva pagal plačiajuosčio interneto, teikiamo šviesolaidinėmis ryšio linijomis, skvarbą Europoje užėmė antrąją (po Latvijos) vietą (46,8 prisijungimai 100 namų ūkių).

3.2.2. Mažmeninės interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant judriojo ryšio technologijas

Paslaugų teikėjai	8
Aktyvių SIM kortelių skaičius, tūkst.	2 818,2
Mažmeninės pajamos, mln. Eur	159,0
ARPU, Eur per mėn.	5,0

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas, teikėjai yra visi šių paslaugų teikėjai, išskyrus 26 lentelėje, 27 lentelėje ir 50 paveiksle nurodytus UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, UAB „Tele2“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

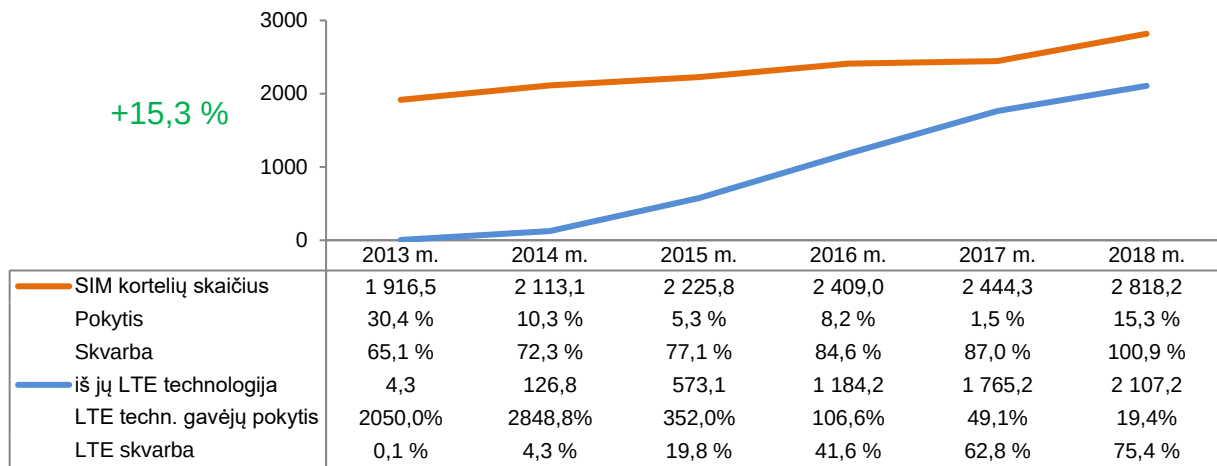
Paslaugų teikimo būdai. Mažmeninės interneto prieigos paslaugos, kurios teikiamos naudojant judriojo ryšio technologijas, teiktos naudojant GPRS, EDGE, UMTS, UMTS HSDPA, UMTS HSUPA, LTE²² ir kitas didesnę spartą užtikrinančias judriojo ryšio technologijas.

Paslaugų teikėjai. Mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas, 2018 m. teikė 8 paslaugų teikėjai (palyginti su 2017 m., šis skaičius nepakito²³).

Paslaugų gavėjai. Pažymėtina, kad kasmet auga aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skaičius. Per 2018 m. aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skaičius išaugo 373,9 tūkst. arba 15,3 proc., tai buvo didžiausias augimas per 5 metus ir 2018 m. pabaigoje siekė 2 818,2 tūkst. vnt. (žr. 47 pav.). Taip pat 2018 m., palyginti su 2017 m., 19,4 proc. išaugo LTE technologijos aktyvių SIM kortelių skaičius ir sudarė 2107,2 tūkst. kortelių. Pastebėtina, kad nuo 2013 m. kasmet augo aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skvarba (aktyvių SIM kortelių 100 gyventojų), kuri 2018 m. viršijo 100 proc. (t. y. vienas abonentas naudojo daugiau kaip vieną kortelę), o tai yra 13,9 procentinio punkto daugiau nei 2017 m.

²² GPRS (angl. General Packet Radio Service), EDGE (angl. Enhanced Data Rates for GSM Evolution), UMTS (angl. Universal Mobile Telecommunications System), UMTS HSDPA (angl. Universal Mobile Telecommunications System High-Speed Download Packet Access), UMTS HSUPA (angl. Universal Mobile Telecommunications System High-Speed Uplink Packet Access), LTE (angl. Long-Term Evolution)

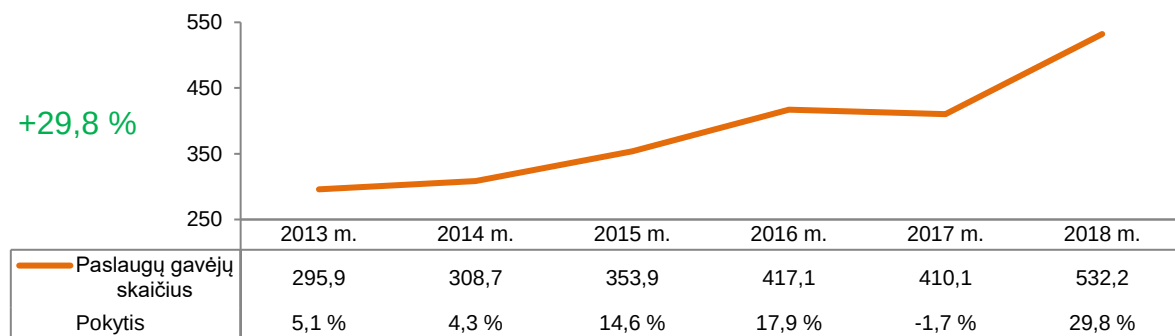
²³ „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „CSC Telecom“, UAB „Eurocom“, UAB „Teledema“ ir AS „TV Play Baltics“

47 pav. **Mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas, aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skaičius, tūkst., metinis pokytis, proc., ir skvarba (aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skaičius, tenkantis 100 gyventojų), proc., 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m., palyginti su 2017 m., 29,8 proc. išaugo mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas, kai taikomas ne telefonijos, o interneto prieigos paslaugų teikimo planas, aktyvių SIM kortelių skaičius ir sudarė 532,2 tūkst. (žr. 48 pav.). 2018 m. buvo stebimas didžiausias šių SIM kortelių skaičiaus augimas nuo pat paslaugos teikimo pradžios.

48 pav. **Mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas, kai taikomas ne telefonijos, o interneto prieigos paslaugų teikimo planas, aktyvių SIM kortelių skaičius, tūkst., ir metinis pokytis, proc., 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

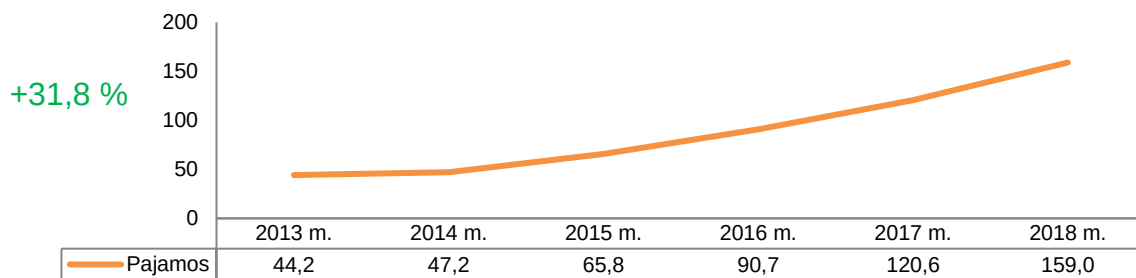
Lietuvoje 2018 m. mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas, rinkoje aktyviausiai konkuravo trys didžiausi žaidėjai – „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“ (žr. 26 lentelę). Didžiausią rinkos dalį pagal aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skaičių – 37,8 proc., 2018 m. užėmė UAB „Tele2“, 2013 m. – 2018 m. šios rinkos dalys kito nežymiai.

26 lentelė. Aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2013–2018 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
UAB „Bitė Lietuva“	27,2	26,6	27,6	28,3	28,4	28,3
„Telia Lietuva“, AB	35,7	35,1	30,7	29,4	31,2	29,6
UAB „Tele2“	35,5	36,8	40,0	40,5	35,8	37,8
AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	-	-	-	-	2,6	2,6
Kiti teikėjai	1,6	1,5	1,6	1,7	1,9	1,7

Šaltinis: RRT

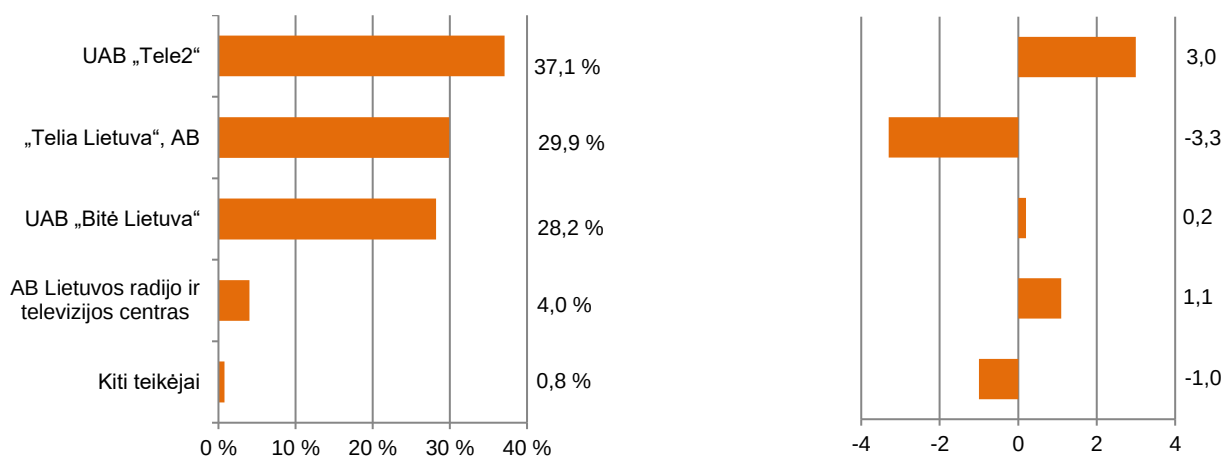
Pajamos. 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, augo paslaugų teikėjų pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas. 2018 m. šios pajamos siekė 159,0 mln. Eur, t. y. buvo 31,8 proc. arba 38,3 mln. Eur didesnės nei 2017 m. (žr. 49 pav.). Atkreiptinas dėmesys, kad šių pajamų augimas, vertinant eurai, 2018 m. buvo didžiausias, palyginti su ankstesniais laikotarpiais.

49 pav. Pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas, rinkos struktūroje 2018 m., vertinant pagal atskirų ūkio subjektų gautas pajamas, lyderiavo UAB „Tele2“, kuri užėmė 37,1 proc. rinkos (žr. 50 pav.). 2018 m. daugiausiai išaugo šio operatoriaus rinkos dalis – 3,0 procentiniais punktais. Antras didžiausias operatorius šiame segmente 2018 m. buvo „Telia Lietuva“, AB, užėmusi 29,9 proc. rinkos, nors jos užimama rinkos dalis per metus sumažėjo 3,3 procentinio punkto. UAB „Bitė Lietuva“ užėmė 28,2 proc. rinkos – jos užimama dalis per metus paaugo 0,2 procentinio punkto. Šiame segmente nuo 2017 m. atsirado naujas rinkos žaidėjas – AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, 2018 m. užėmęs 4,0 proc. rinkos., t. y. 1,1 procentinio punkto daugiau nei 2017 m.

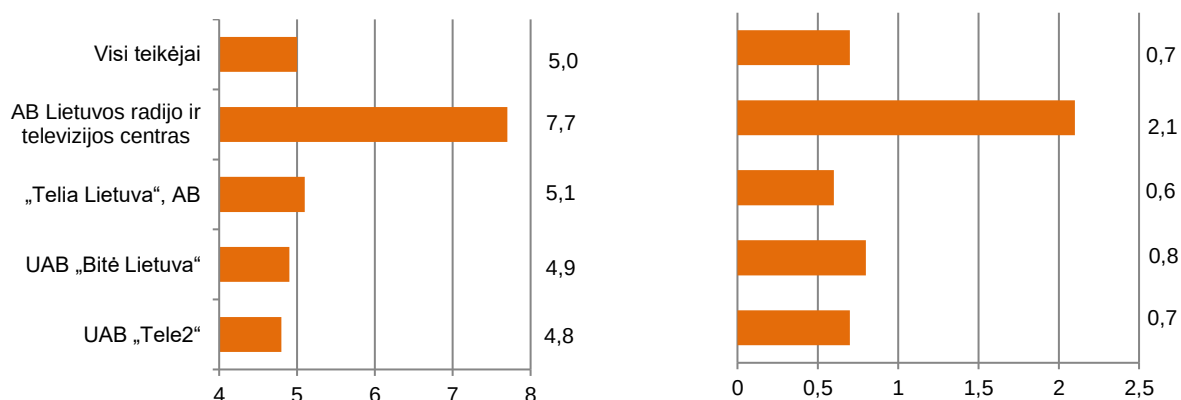

50 pav. **Pajamų, gautų už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

ARPU. ARPU iš vieno mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų judriojo ryšio technologijomis, SIM kortelės naudotojo per mėnesį 2018 m. sudarė 5,0 Eur ir, palyginti su 2017 m., buvo 0,7 Eur didesnės. (žr. 51 pav.). 2018 m. didžiausios ARPU buvo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro – 7,7 Eur, „Telia Lietuva“, AB, ARPU siekė 5,1 Eur, UAB „Bitė Lietuva“ – 4,9 Eur, UAB „Tele2“ – 4,8 Eur.

2018 m., palyginti su 2017 m., daugiausia (2,1 Eur) padidėjo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro ARPU.

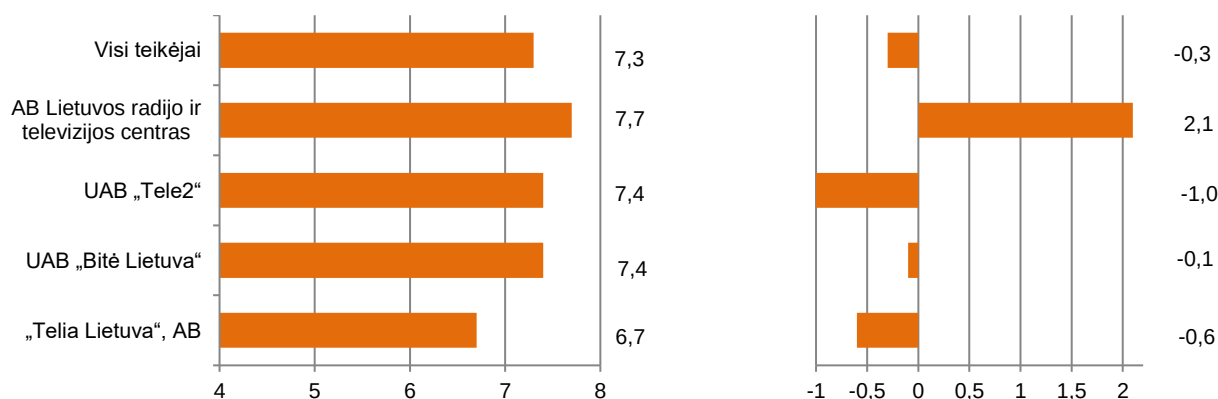

51 pav. **Visų paslaugų teikėjų ir kiekvieno iš didžiausių teikėjų ARPU, Eur už mėn., ir ARPU metiniai pokyčiai, Eur už mėn., 2018 m.**

Šaltinis: RRT

ARPU iš vieno SIM kortelės naudotojo, kai taikomas ne telefonijos, o interneto prieigos paslaugų teikimo planas, už mėnesį 2018 m. sudarė 7,3 Eur ir, palyginti su 2017 m., sumažėjo 0,3 procentinio punkto (žr. 52 pav.). 2018 m. didžiausios ARPU buvo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, nes jis teikė tik interneto kompiuteryje paslaugas – jo ARPU buvo 7,7 EUR už mėnesį. UAB „Tele2“ ir UAB Bitė Lietuva“ ARPU sudarė 7,4 Eur, o „Telia Lietuva“, AB, ARPU buvo mažiausios – 6,7 EUR.

Palyginus 52 pav. ir 46 pav. nurodytas ARPU už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas bei judriojo ryšio technologijas, matyti, kad 46 paveiksle nurodytos vidutinės ARPU, gautos teikiant paslaugas fiksuotomis ryšio technologijomis, yra 2,5 Eur didesnės už 52 pav. nurodytas vidutines ARPU, gautos teikiant paslaugas judriojo ryšio technologijomis.

52 pav. Visų paslaugų teikėjų ir kiekvieno iš didžiausių teikėjų ARPU, kai taikomas ne telefonijos, o interneto prieigos paslaugų teikimo planas, Eur už mėn., ir ARPU metiniai pokyčiai, Eur už mėn., 2018 m.

Šaltinis: RRT

Duomenų kiekis. 2018 m., palyginti su 2017 m., 38,9 proc. išaugo vieno paslaugų gavėjo išsiųstų ir priimtų duomenų kiekis per mėnesį ir sudarė 10 042,1 MB (žr. 27 lentelę). Daugiausia duomenų per mėnesį 2018 m. vienas paslaugų gavėjas išsiuntė naudodamasis AB Lietuvos radijo ir televizijos centro interneto prieigos paslaugomis – 100 315,3 MB, nes ši bendrovė tokias paslaugas teikė tik vartotojams, naudojantiems kompiuterį. Iš kitų 2018 m. paslaugas teikusių paslaugų teikėjų daugiausia (49,8 proc.) išaugo „Telia Lietuva“, AB, vieno paslaugų gavėjo išsiųstų ir priimtų duomenų kiekis per mėnesį ir sudarė 7 220,4 MB. UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“ vieno paslaugų gavėjo išsiųstų ir priimtų duomenų kiekis per mėnesį taip pat atitinkamai didėjo 38,8 proc. ir 37,2 proc. ir sudarė 6 281,3 MB ir 9 190,0 MB.

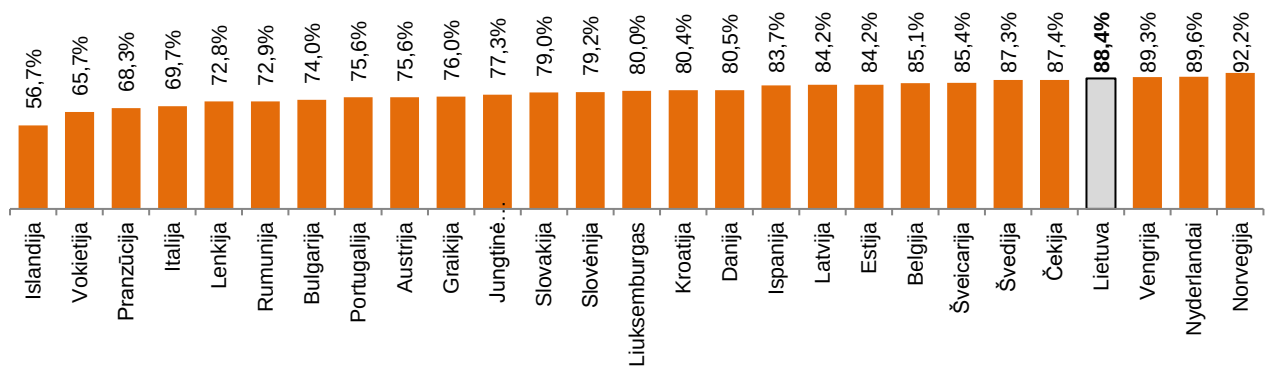
27 lentelė. Vieno paslaugų gavėjo per mėnesį išsiųstų ir priimtų duomenų kiekis, MB, ir jų pokyčiai, proc., 2018 m.

Paslaugų teikėjas	Duomenų kiekis per mėnesį 2017 m.	Duomenų kiekis per mėnesį 2018 m.	Pokytis per metus, proc.
AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	87 964,4	100 315,3	14,0
UAB „Tele2“	6 696,2	9 190,0	37,2
„Telia Lietuva“, AB	4 820,5	7 220,4	49,8
UAB „Bitė Lietuva“	4 526,7	6 281,3	38,8
Kiti teikėjai	1 483,8	1 965,5	32,5
Visi teikėjai	7 228,8	10 042,1	38,9

Šaltinis: RRT

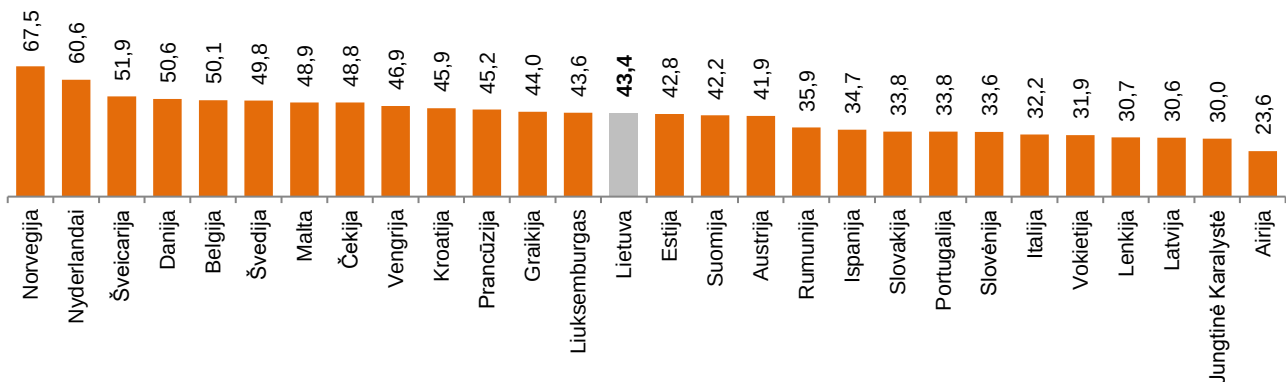
4G (LTE) tinklo prieinamumas. Londone įsikūrusios kompanijos „OpenSignal“ duomenimis²⁴, pagal LTE tinklo prieinamumą Lietuva 2018 m. pradžioje su 88,4 proc. rodikliu užėmė 4-ą vietą Europoje (žr. 53 pav.). Pagal LTE tinklo prieinamumą lenkiame ne tik artimiausius kaimynus (Latvijoje LTE tinklo prieinamumas yra 84,17 proc., Estijoje – 84,21 proc., Lenkijoje – 72,84 proc.), bet ir kitas Europos valstybes, į priekį praleisdami tik Vengriją su 89,26 proc., Nyderlandus su 89,64 proc. ir Norvegiją su 92,16 proc. LTE tinklo prieinamumu, kuri yra LTE tinklo prieinamumo Europos šalyse lyderė.

²⁴ <https://opensignal.com/reports/2018/02/state-of-lte>

53 pav. LTE tinklo prieinamumas Europos šalyse, proc., 2018 m. pradžioje
Šaltinis: OpenSignal

Greitaveika. Portalo „Global Speed Test (Ookla)“ duomenimis²⁵, 2019 m. kovo mėn. Lietuva užėmė 14-ą vietą Europoje pagal interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas (3G/4G), duomenų priėmimo greitį – duomenų priėmimo greitis Lietuvoje buvo 43,4 Mb/s (žr. 54 pav.). Didžiausias atsisiuntimo greitis buvo Norvegijoje – 67,5 Mb/s. Lietuva duomenų priėmimo greičiu lenkė visas savo artimiausias kaimynes: Latviją ir Estiją, kurių duomenų atsisiuntimo greitis buvo atitinkamai 30,6 Mb/s ir 42,8 Mb/s, bei Lenkiją, kurioje duomenų atsisiuntimo greitis siekė 30,7 Mb/s.

54 pav. Interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas (3G/4G), duomenų priėmimo greitis (Mb/s) Europos šalyse
Šaltinis: Global Speed Test 2019 m. kovo mėn. duomenys (Ookla)

2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, augo paslaugų teikėjų pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas. 2018 m. visų ūkio subjektų pajamos, gautos už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas, naudojant judriojo ryšio technologijas, buvo lygios 159,0 mln. Eur, t. y. buvo 31,8 proc. didesnės nei 2017 m. 2018 m. aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skaičius išaugo 373,9 tūkst. arba 15,3 proc. – tai buvo didžiausias augimas per 5 metus. Aktyvių SIM kortelių, kurios buvo naudojamos LTE paslaugoms, skaičius 100 gyventojų išaugo 12,6 procentinio punkto ir pasiekė 75,4 proc.

²⁵ <https://www.speedtest.net/global-index#mobile>

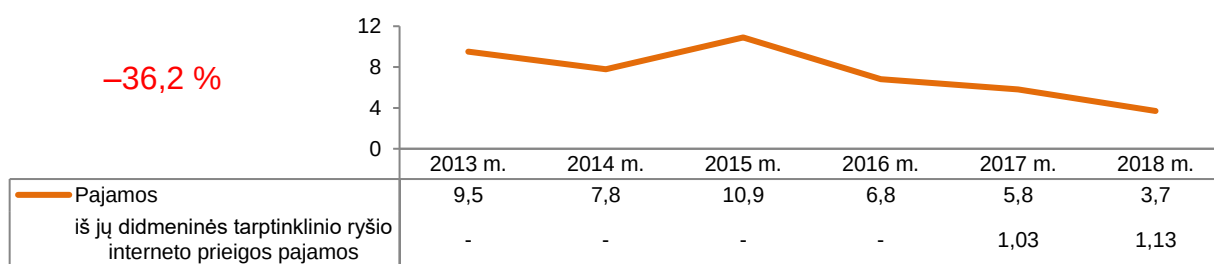
3.3. Didmeninės interneto prieigos paslaugos

Paslaugų teikėjai	11
Didžiausias paslaugų teikėjas	„Telia Lietuva“, AB
Didmeninės pajamos, mln. Eur	3,7

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti didmeninių interneto prieigos paslaugų teikėjai yra visi šių paslaugų teikėjai, išskyrus 56 paveiksle nurodytus UAB „Satgate“, „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Ekstra“, „Lattelekom“ SIA filialą (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

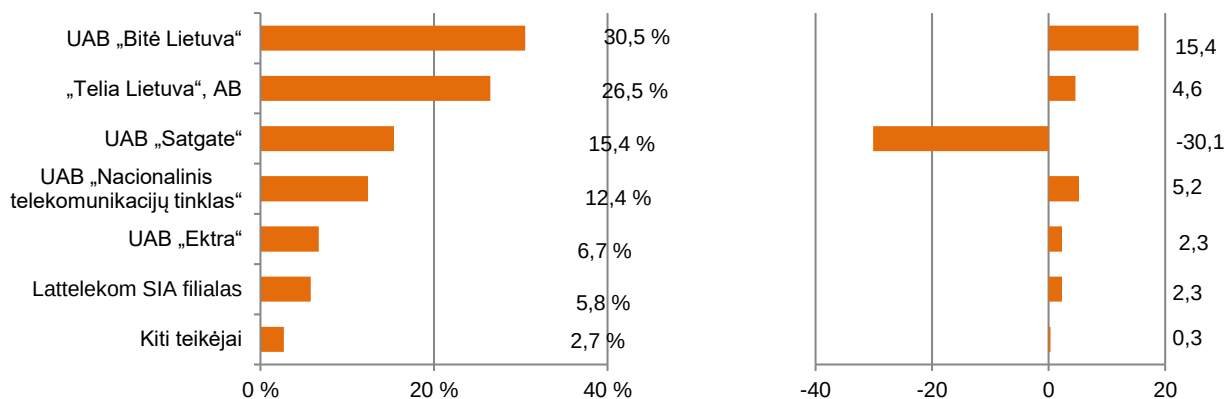
Pajamos. 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamos, gautos už didmenines interneto prieigos paslaugas, sumažėjo 36,2 proc. ir siekė 3,7 mln. Eur. Vertinant pajamų kitimą 2013–2014 m. laikotarpiu, pastebėtina, kad nuo 2013 m. iki 2014 m. pajamos, gautos už didmenines interneto prieigos paslaugas (žr. 55 pav.) turėjo mažėjimo tendenciją, išskyrus 2015 m., kai šios pajamos augo.

55 pav. **Pajamos, gautos už didmenines interneto prieigos paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

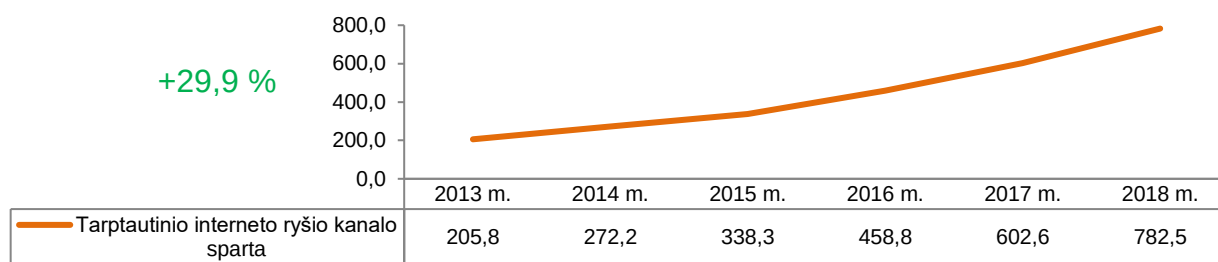
2018 m. didmenines interneto prieigos paslaugas teikė 11 paslaugų teikėjų. 2018 m. didžiausią rinkos dalį, vertinant pagal pajamas, gautas už didmeninių interneto prieigos paslaugų teikimą, užėmė UAB „Bitė Lietuva“ (30,5 proc.) (žr. 56 pav.). Kiti didesni teikėjai buvo „Telia Lietuva“, AB, su 26,5 proc. rinkos, UAB „Satgate“ su 15,4 proc. rinkos, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ su 12,4 proc. rinkos, UAB „Ekstra“ su 6,7 proc. rinkos bei „Lattelekom“ SIA filialas su 5,8 proc. rinkos. 2018 m., palyginti su 2017 m., sumažėjo UAB „Satgate“ rinkos dalis, kitų paslaugų teikėjų rinkos dalys augo. UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ užimamos rinkos dalys augo daugiausia, atitinkamai 15,4 proc. ir 5,2 proc.

56 pav. **Pajamų, gautų už didmenines interneto prieigos paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

Sparčiai augant interneto duomenų vartojimui, interneto prieigos paslaugų teikėjai didino tiesioginio tarptautinio interneto ryšio kanalų spartą. Bendra tiesioginio tarptautinio interneto ryšio kanalų sparta per 2018 m. išaugo 29,9 proc. ir siekė 782,5 Mb/s.

57 pav. **Bendra tiesioginio tarptautinio interneto ryšio kanalo sparta, Mb/s, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m. 36,2 proc. mažėjo pajamos, gautos už didmenines interneto prieigos paslaugas. Didžiausią rinkos dalį 2018 m. užėmė „Telia Lietuva“, AB.

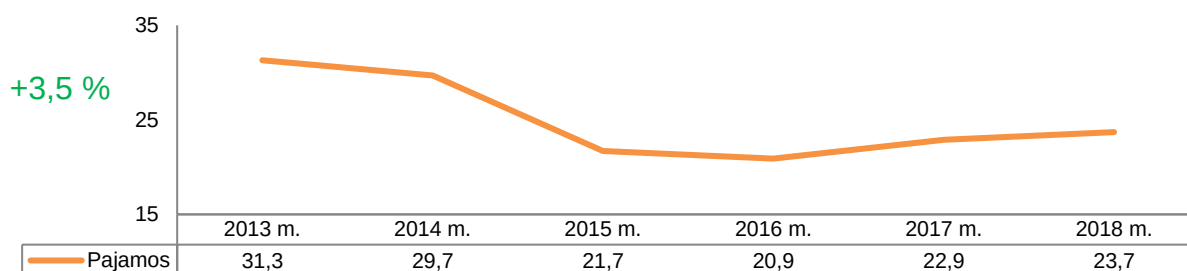
3.4. Kitos duomenų perdavimo paslaugos

Paslaugų teikėjai	18
Paslaugų gavėjai, tūkst.*	12,9
Pajamos, mln. Eur	23,7

*- neįskaitomos aktyvios SIM kortelės, kurios naudojamos M2M paslaugoms gauti.

Paslaugų teikimo būdai. Kitos duomenų perdavimo paslaugos – tai įprastai interneto protokolo (angl. *Internet Protocol*, IP) technologijų pagrindu teikiamos paslaugos, kurios užtikrina duomenų perdavimą tarp geografiškai nutolusių taškų, geografiškai nutolusių taškų sujungimą, duomenų srauto perdavimą ir kitas duomenų perdavimo funkcijas. Tokių paslaugų pavyzdžiai yra virtualiojo privačiojo tinklo (angl. *Virtual Private Network*) paslaugos, eternet (angl. *Ethernet*) paslaugos, daugiaprotokolio komutavimo (angl. *Multiprotocol Label Switching*, MPLS) technologijų priemonėmis perduodamo duomenų srauto paslaugos.

Pajamos. 2018 m. pajamos už kitas duomenų perdavimo paslaugas iš viso siekė 23,7 mln. Eur arba 3,5 proc. daugiau nei 2017 m. (žr. 58 pav.). Visu 2013–2016 m. laikotarpiu buvo stebimas pajamų, gautų už kitas duomenų perdavimo paslaugas, mažėjimas, o nuo 2017 m., pradėjus aktyviau teikti tam tikras (pvz., didmeninės centrinės prieigos) paslaugas, jos pradėjo augti.

58 pav. Pajamos, gautos už kitas duomenų perdavimo paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

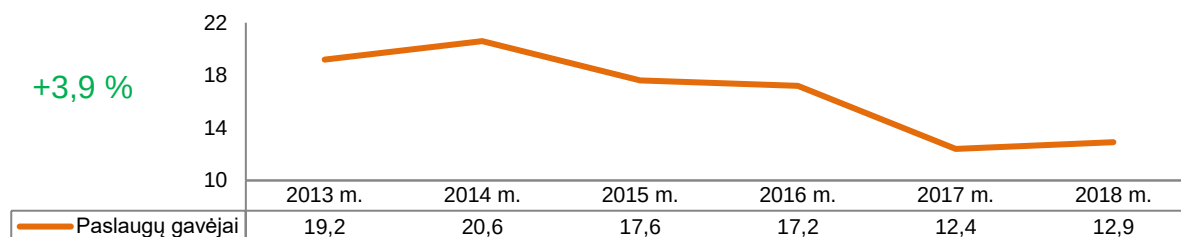
3.4.1. Mažmeninės kitos duomenų perdavimo paslaugos

 Paslaugų teikėjai	13
 Paslaugų gavėjai, tūkst.	12,9
 M2M SIM kortelių skaičius, tūkst.	293,6
 Mažmeninės pajamos, mln. Eur	11,0
 M2M paslaugų pajamos, mln. EUR	3,4

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti mažmeninių kitų duomenų perdavimo paslaugų teikėjai yra visi šių paslaugų teikėjai, išskyrus 60 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Dekbera“, UAB „Bitė Lietuva“, 62 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“; 64 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Dekbera“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

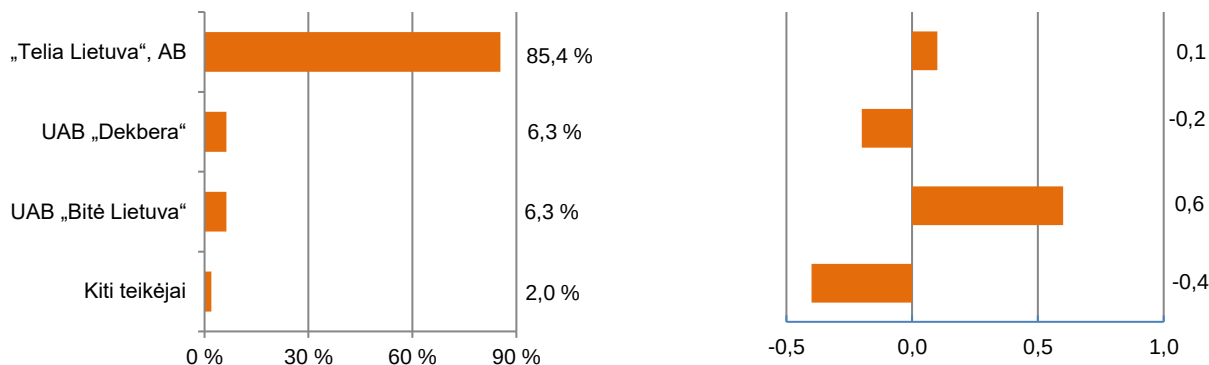
Paslaugų gavėjai. 2018 m., palyginti su 2017 m., gavėjų skaičius išaugo 3,9 proc. iki 12,9 tūkst. gavėjų (žr. 59 pav.). 2013–2016 m. laikotarpiu prie kitų duomenų perdavimo paslaugų gavėjų skaičiaus pridėtas skirtųjų linijų skaičius, su išlyga laikant, kad 1 skirtoji linija lygi 1 paslaugų gavėjui.

59 pav. Mažmeninių kitų duomenų perdavimo paslaugų gavėjų skaičius, tūkst., 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Didžioji dalis mažmeninių kitų duomenų perdavimo paslaugų gavėjų naudojo „Telia Lietuva“, AB, teikiamomis paslaugomis. 2018 m. pabaigoje „Telia Lietuva“, AB, mažmenines kitas duomenų perdavimo paslaugas teikė 85,4 proc. šių paslaugų gavėjų ir tai buvo 0,1 procentinio punkto daugiau negu 2017 m. (žr. 60 pav.).

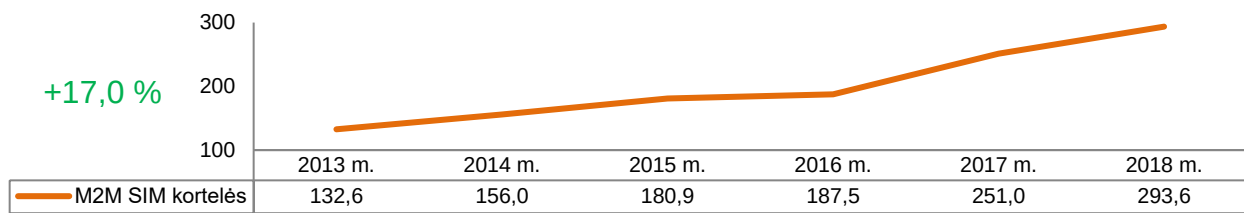

60 pav. Paslaugų gavėjų skaičiaus struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

M2M SIM kortelių skaičius. 2013–2018 m. laikotarpiu nuolat augo aktyvių SIM kortelių, naudojamų M2M (angl. Machine to Machine, Man to Machine, Machine to Man) paslaugoms teikti, skaičius. 2018 m. šių

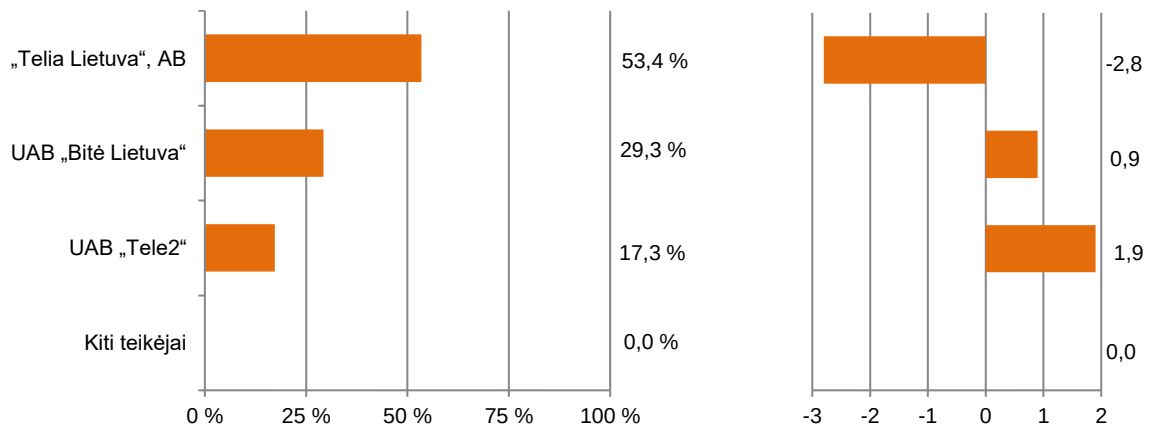
kortelių augimas buvo didžiausias per visą laikotarpį – 2018 m. buvo 293,6 tūkst. SIM kortelių, naudojamų M2M paslaugoms teikti, o tai 17,0 proc. arba 42,6 tūkst. daugiau nei 2017 m. (žr. 61 pav.).

61 pav. **SIM kortelių, naudojamų M2M paslaugoms teikti, skaičius, tūkst., 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

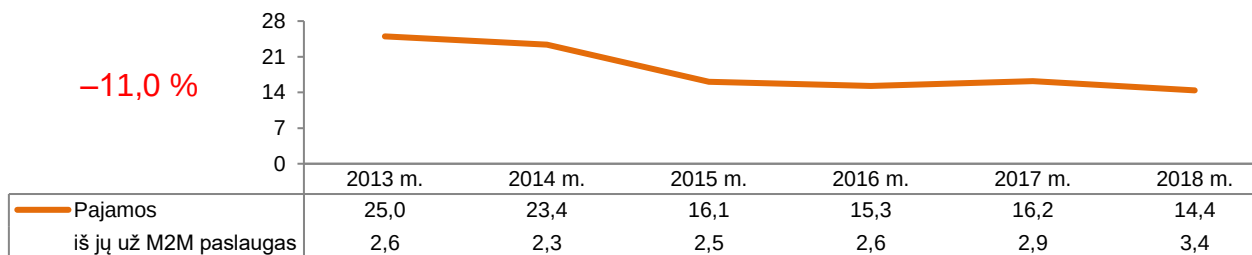
2018 m. pagal SIM kortelių, naudojamų M2M paslaugoms teikti, skaičių „Telia Lietuva“, AB, užėmė 53,4 proc. rinkos. UAB „Bitė Lietuva“ užėmė 29,3 proc. rinkos ir UAB „Tele2“ – 17,3 proc. rinkos (žr. 62 pav.). 2018 m., palyginti su 2017 m., augo UAB „Tele2“ rinkos dalis (1,9 procentinio punkto), o „Telia Lietuva“, AB, rinkos dalis sumažėjo 2,8 procentinio punkto.

62 pav. **SIM kortelių, naudojamų M2M paslaugoms teikti, skaičiaus struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

Pajamos. Nuo 2013 m. iki 2018 m. nuosekliai mažėjo pajamos, gautos už mažmenines kitas duomenų perdavimo paslaugas, tik 2017 m. buvo stebimas nedidelis augimas (5,6 proc.) – 2018 m. šios pajamos buvo mažiausios nuo pat 2013 m. ir sudarė 14,4 mln. Eur (žr. 63 pav.). 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamos už mažmenines kitas duomenų perdavimo paslaugas sumažėjo 11,0 proc. ir siekė 14,4 mln. Eur. Vertinant pajamas, gautas už M2M paslaugų teikimą, šios pajamos augo nuo 2014 m. iki 2018 m. 2018 m. pajamos už M2M paslaugų teikimą sudarė 3,4 mln. Eur ir buvo 17,7 proc. didesnės nei 2017 m.

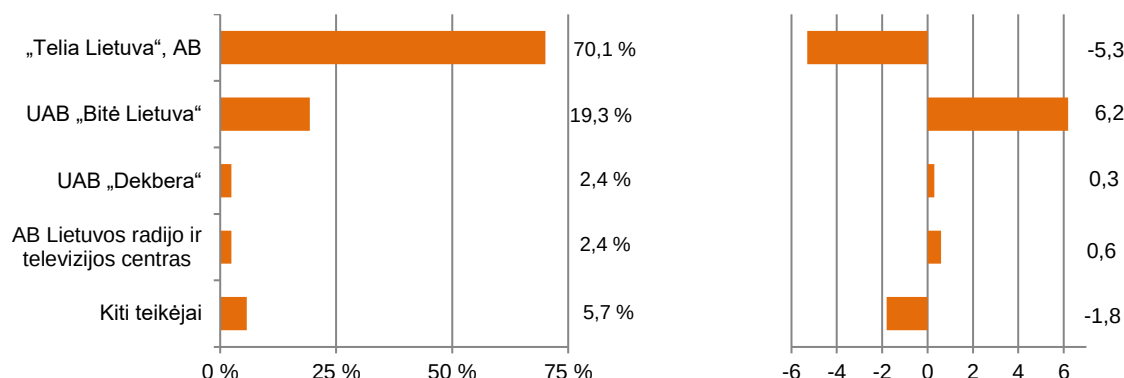

63 pav. **Pajamos, gautos už mažmenines kitas duomenų perdavimo paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m. didžiausią rinkos dalį, vertinant pagal pajamas, gautas už kitų mažmeninių duomenų perdavimo paslaugų teikimą, užėmė „Telia Lietuva“, AB (70,1 proc.) (žr. 64 pav.). Tačiau atkreiptinas dėmesys,

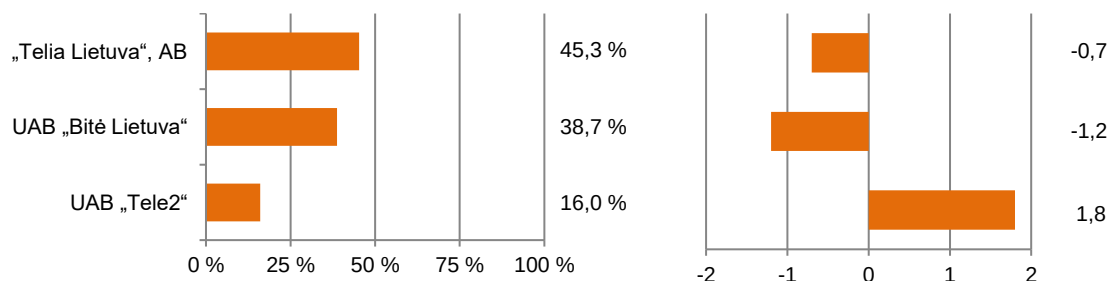
kad „Telia Lietuva“, AB, užimama rinkos dalis 2018 m., palyginti su 2017 m., sumažėjo daugiausia (5,3 procentinio punkto). 2018 m. UAB „Bitė Lietuva“ užėmė 19,3 proc. rinkos, kiti didesni teikėjai buvo UAB „Dekbera“ su 2,4 proc. rinkos ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centras su 2,4 proc. rinkos. 2018 m., palyginti su 2017 m., daugiausia augo UAB „Bitė Lietuva“ užimama rinkos dalis (6,2 procentinio punkto).

64 pav. Pajamų, gautų už mažmenines kitas duomenų perdavimo paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

2018 m. pajamas už M2M paslaugas gavo 3 operatoriai („Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“). Didžiausią rinkos dalį, vertinant pagal pajamas, gautas už M2M paslaugas, užėmė „Telia Lietuva“, AB (45,3 proc.), kiti didesni teikėjai buvo UAB „Bitė Lietuva“ su 38,7 proc. rinkos ir UAB „Tele2“ su 16,0 proc. rinkos (žr. 65 pav.). UAB „Tele2“ užimama rinkos dalis 2018 m., palyginti su 2017 m., padidėjo daugiausia (1,8 procentinio punkto), o labiausiai sumažėjo UAB „Bitė Lietuva“ užimama rinkos dalis (1,2 procentinio punkto).

65 pav. Pajamų, gautų už M2M paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

2018 m. mažmeninių kitų duomenų perdavimo paslaugų gavėjų skaičius išaugo 3,9 proc., o pajamos sumažėjo 11,0 proc. 2018 m. buvo 293,6 tūkst. SIM kortelių, naudojamų M2M paslaugoms teikti, o tai 17,0 proc. daugiau nei 2017 m. 2018 m. augo ne tik M2M SIM kortelių skaičius, bet ir pajamos, gautos už M2M paslaugų teikimą. M2M paslaugas teikė 3 operatoriai.

3.4.2. Didmeninės kitos duomenų perdavimo paslaugos

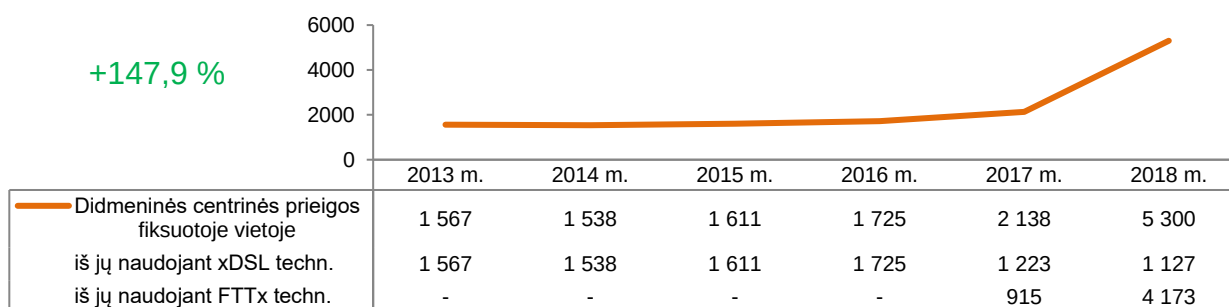
Paslaugų teikėjai	7
Suteiktos didmeninės centrinės prieigos fiks. vietoje, tūkst.	5 300
Didmeninės pajamos, mln. Eur	9,26

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti didmeninių kitų duomenų perdavimo paslaugų teikėjai yra visi šių paslaugų teikėjai, išskyrus 68 paveiksle nurodytus „Telia Lietuva“, AB, VšĮ „Plačiajuostis internetas“, UAB „Duomenų logistikos centras“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Paslaugų teikėjai. 2018 m. didmenines kitas duomenų perdavimo paslaugas teikė 7 ūkio subjektai (2017 m. teikė taip pat 7 ūkio subjektai).

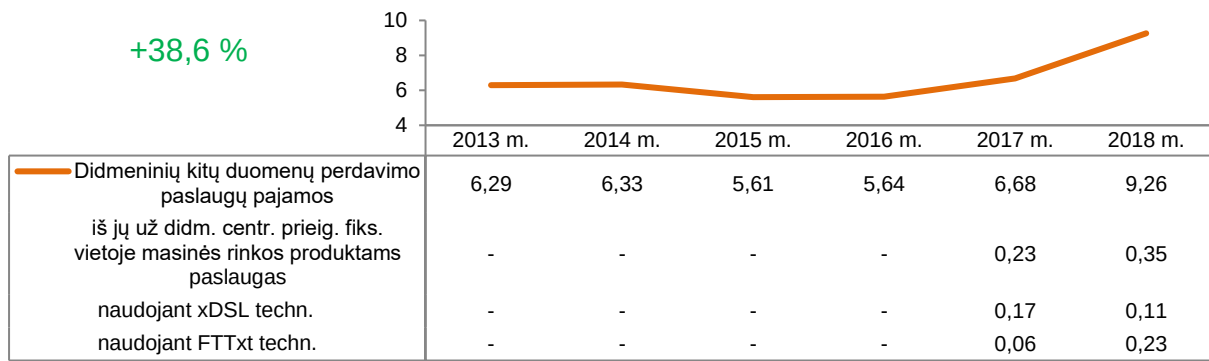
Didmeninė centrinė prieiga fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams. 2018 m. pabaigoje didmeninę centrinę prieigą fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams paslaugą teikė 1 ūkio subjektas – „Telia Lietuva“, AB. 2018 m. pabaigoje „Telia Lietuva“, AB, iš viso buvo suteikusi 5 300 didmenines centrines prieigas fiksuotoje vietoje, iš kurių 21,3 proc. didmeninių prieigų (1 127 didmeninės prieigos) buvo suteikta naudojant xDSL technologiją ir 78,7 proc. (4 173 didmeninės prieigos) naudojant „FTTx“ technologiją (žr. 66 pav.). xDSL technologija teikiamų paslaugų paklausa mažėjo, 2018 m., palyginti su 2017 m., naudojant xDSL technologiją suteikta 6,6 proc. mažiau didmeninių centrinių prieigų fiksuotoje vietoje, tačiau prieigų, naudojant FTTx technologiją, skaičius išaugo 4,6 karto. Tikėtina, kad ir ateityje didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams paslaugos, teikiamos naudojant xDSL technologiją, paklausa turėtų mažėti, o naudojant FTTx technologiją augti.

* 2013–2016 m. nėra duomenų apie naudojant „FTTx“ technologiją suteiktų didmeninių centrinių prieigų fiksuotoje vietoje skaičių.
66 pav. Suteiktų didmeninių centrinių prieigų fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams skaičius, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Pajamos. Pajamos, gautos už didmeninių kitų duomenų perdavimo paslaugų teikimą, 2018 m., palyginti su 2017 m., padidėjo 2,58 mln. Eur arba 38,6 proc. ir sudarė 9,26 mln. Eur (žr. 67 pav.). 2018 m. pajamos, gautos už didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams paslaugų teikimą, sudarė 0,35 mln. Eur arba 3,7 proc. nuo visų pajamų už didmeninių kitų duomenų perdavimo paslaugų teikimą.

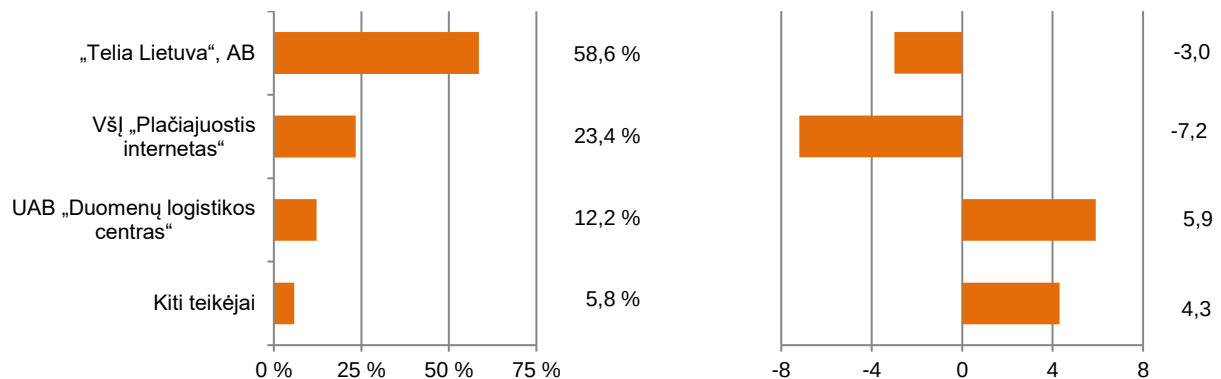

* 2012–2016 m. nėra duomenų apie pajamas, gautas už didmeninių centrinių prieigų fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams paslaugas, suteiktas naudojant tiek xDSL, tiek „FTTx“ technologijas.

67 pav. **Pajamos, gautos už didmenines kitas duomenų perdavimo paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m. didžiausią rinkos dalį, vertinant pagal pajamas, gautas už didmeninių kitų duomenų perdavimo paslaugų teikimą, užėmė „Telia Lietuva“, AB (58,6 proc.) (žr. 68 pav.). Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad „Telia Lietuva“, AB, užimama rinkos dalis 2018 m., palyginti su 2017 m., sumažėjo 3,0 procentiniais punktais. 2018 m. VšĮ „Plačiajuostis internetas“ užėmė 23,4 proc. rinkos, UAB „Duomenų logistikos centras“ su 12,2 proc. rinkos dalimi buvo trečias didžiausias teikėjas. 2018 m., palyginti su 2017 m., daugiausia augo UAB „Duomenų logistikos centras“ užimama rinkos dalis (5,9 procentinio punkto).

68 pav. **Pajamų, gautų už didmenines kitas duomenų perdavimo paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m. pajamos, gautos už didmeninių kitų duomenų perdavimo paslaugų teikimą, padidėjo 38,6 proc. ir sudarė 9,26 mln. Eur. 2018 m. didmeninių centrinių prieigų fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams skaičius išaugo 147,9 proc. ir pasiekė 5300.

4. Televizija ir radijas

4.1. Bendroji televizijos ir radijo paslaugų rinkos apžvalga

 Paslaugų teikėjai	41
 Didžiausias paslaugų teikėjas	„Telia Lietuva“, AB
 Didmeninės pajamos, mln. Eur	4,28
 Mažmeninės pajamos, mln. Eur	65,7
 Bendros pajamos, mln. Eur	70,0

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti televizijos ir radijo paslaugų teikėjai yra visi televizijos ir radijo paslaugų teikėjai, išskyrus UAB „Balticum TV“, UAB „Cgates“, UAB „Init“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą, „Splius“, UAB, „Telia Lietuva“, AB, ir AS „TV Play Baltics“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Šioje ataskaitoje televizijos ir radijo paslaugų rinka apima mažmenines mokamas televizijos paslaugas bei didmenines televizijos ir radijo programų siuntimo paslaugas, kurios yra naudojamos mažmeninėms radijo ir televizijos paslaugoms teikti.

Paslaugų teikėjai. 2018 m. pabaigoje televizijos ir radijo veiklą, kiek tai yra susiję su elektroninių ryšių veikla, vykdė 41 ūkio subjektas, t. y. vienu ūkio subjektu daugiau nei 2017 m. pabaigoje (žr. 28 lentelę).

2018 m. 40 paslaugų teikėjų teikė mažmenines mokamas televizijos paslaugas. Didmeninių radijo ir televizijos programų siuntimo paslaugų teikėjų buvo kur kas mažiau: 2018 m. pabaigoje, kaip ir 2017 m. pabaigoje, radijo ir televizijos programų siuntimo paslaugas iš viso teikė 3 ūkio subjektai. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras teikė tiek mažmenines mokamas televizijos paslaugas, tiek radijo ir televizijos siuntimo paslaugas. UAB „Balticum TV“ teikė tiek mažmenines mokamas televizijos paslaugas, tiek ir televizijos siuntimo paslaugas. UAB „Satgate“ teikė tik televizijos siuntimo paslaugas ne Lietuvos Respublikos teritorijoje.

28 lentelė. **Televizijos ir radijo paslaugų teikėjų skaičius pagal teikiamas paslaugas, vnt., 2013–2018 m.**

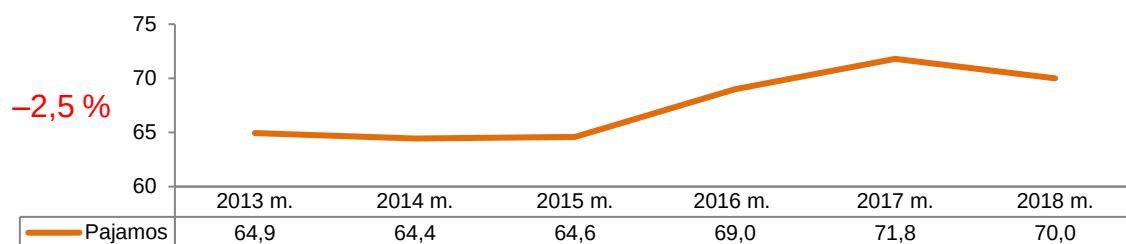
	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Radijo ir televizijos programų siuntimas	 4	6	4	4	3	3
Mokamos televizijos paslaugos	 46	45	41	42	39	40
Iš viso	 46	46	45	44	40	41

Šaltinis: RRT

Pajamos. 2017 m. išaugusios pajamos, gautos už mažmenines mokamas ir didmenines televizijos ir radijo paslaugas, 2018 m. šiek tiek sumažėjo. 2018 m., palyginti su 2017 m., minėtosios pajamos sumažėjo 1,8 mln. Eur arba 2,5 proc. ir siekė 70,0 mln. Eur (žr. 69 pav.). Šį pajamų pokytį daugiausia lėmė sumažėjusios pajamos iš mokamos televizijos paslaugų.

2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, didžiausia dalis pajamų buvo uždirbta iš mažmeninių mokamos televizijos paslaugų. Šios veiklos sugeneruotos pajamos siekė 65,7 mln. Eur ir, kaip ir 2017 m., sudarė 93,9 proc. bendrų pajamų, gautų už televizijos ir radijo paslaugų teikimą. 2018 m. už didmenines televizijos ir radijo programų siuntimo paslaugas gauta 4,28 mln. Eur arba, kaip ir 2017 m., 6,1 proc. bendrų

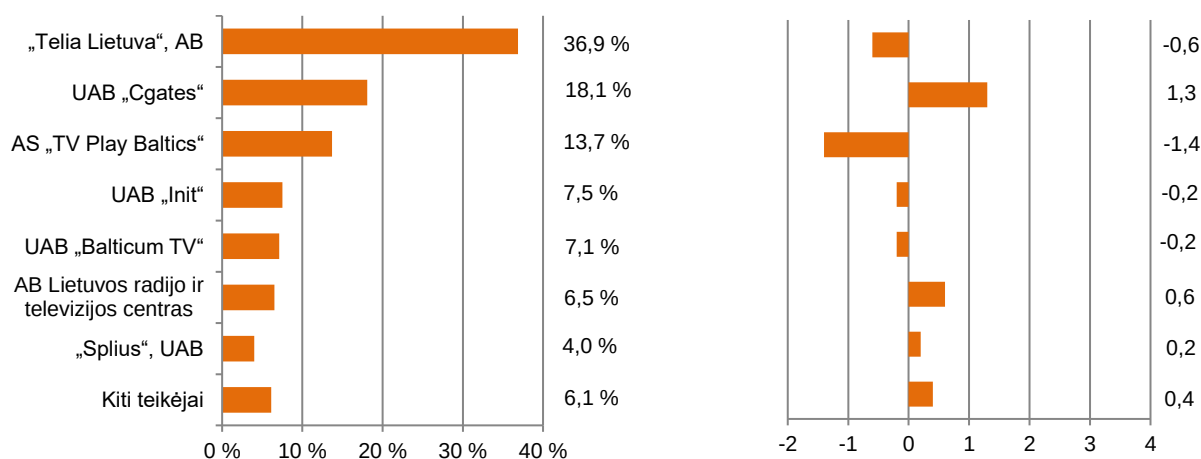
pajamų, iš jų: 4,6 proc., kaip ir 2017 m., gauta už televizijos programų siuntimo paslaugas, o 1,5 proc. (2017 m. – 1,6 proc.) – už radijo programų siuntimo paslaugas.

69 pav. **Pajamos, gautos už televizijos ir radijo paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Vertinant 2018 m. televizijos ir radijo paslaugų rinkos struktūrą pagal paslaugų teikėjų pajamas, matyti, kad didžiausiais paslaugų teikėjais išliko tie patys 7 ūkio subjektai, visi kartu užėmę 93,9 proc. rinkos, t. y. 0,4 procentinio punkto mažiau nei 2017 m. (žr. 70 pav.). Didžiausiu paslaugų teikėju išliko „Telia Lietuva“, AB, tačiau jos rinkos dalis sumažėjo daugiausiai, vertinant procentiniais punktais (0,6 procentinio punkto) ir siekė 36,9 proc. Labiausiai savo rinkos dalį sustiprino UAB „Cgates“, kuri, vertinant pagal pajamas, 2018 m. užėmė 18,1 proc. rinkos.

70 pav. **Pajamų, gautų už televizijos ir radijo paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m. pajamos, gautos už televizijos ir radijo paslaugas, palyginti su 2017 m., sumažėjo 2,5 proc. Labiausiai savo rinkos dalį sustiprino UAB „Cgates“, kuri 2018 m. užėmė 18,1 proc. rinkos, vertinant pagal pajamas. Taip pat rinkos dalį pagal pajamas nežymiai sustiprino 2 ūkio subjektai: AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, kuris, 2018 m. užėmė 6,5 proc. rinkos ir „Splus“, UAB, kuri 2018 m. užėmė 4,0 proc. rinkos.

4.2. Mažmeninės mokamos televizijos paslaugos

 Paslaugų teikėjai	40
 Paslaugų gavėjai, tūkst.	676,2
 Mažmeninės pajamos, mln. Eur	65,7
 ARPU, Eur už mėn.	7,94

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti mažmeninių mokamos televizijos paslaugų teikėjai yra visi mažmeninės televizijos paslaugų teikėjai, išskyrus UAB „Balticum TV“, UAB „Cgates“, UAB „Init“, „Splus“, UAB „Telia Lietuva“, AB, ir AS „TV Play Baltics“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Teikimo būdai. 2018 m. Lietuvoje mokamos televizijos paslaugos teiktos 5 skirtingais būdais:

- kabelinės televizijos tinklais (toliau – KTV);
- plačiajuosčio ryšio tinklais, naudojant interneto protokolo technologijas (toliau – IPTV);
- palydovinio ryšio tinklais (toliau – palydovinė TV);
- antžeminės televizijos tinklais (toliau – DVB-T);
- mikrobangų daugiakanalės televizijos tinklais (toliau – MDTV).

Paslaugų teikėjai. 2018 m. mokamos televizijos paslaugų teikėjų skaičius, palyginti su 2017 m., kito nežymiai. Pokyčiai fiksuojami KTV ir IPTV segmentuose (žr. 29 lentelę). KTV paslaugas teikiančių ūkio subjektų per 2018 m. sumažėjo nuo 26 iki 25 paslaugų teikėjų. 2018 m. IPTV paslaugas teikiančių ūkio subjektų skaičius padidėjo 2 ūkio subjektais ir siekė 20. 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, MDTV ir DVB-T paslaugas teikė po 2 ūkio subjektus, o palydovinės TV paslaugas teikė 1 bendrovė – AS „TV Play Baltics“.

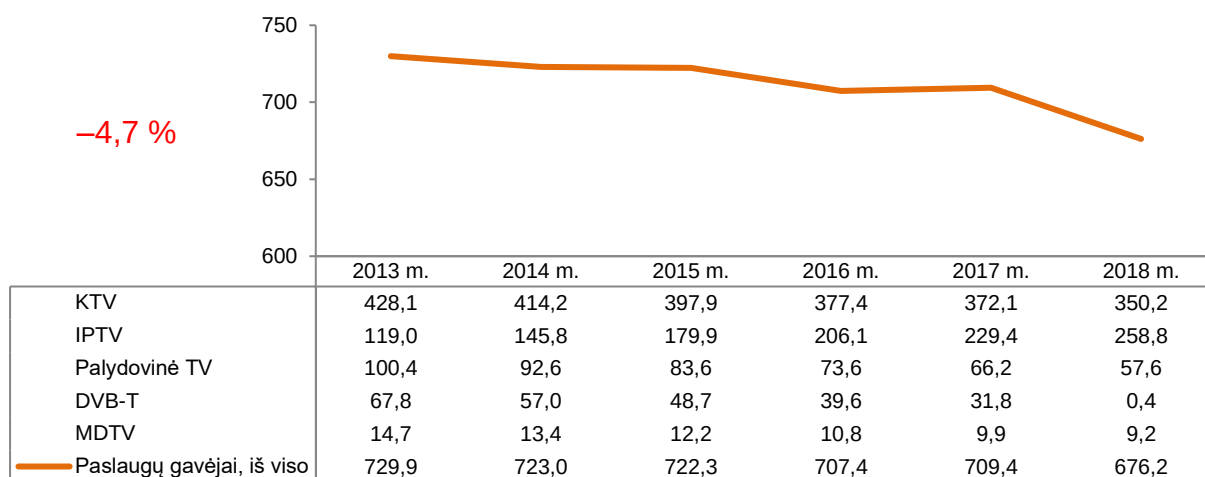
29 lentelė. **Mokamos televizijos paslaugų teikėjų skaičiaus struktūra pagal paslaugų teikimo būdus, vnt., 2013–2018 m. pabaigoje**

		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
IPTV		15	16	15	16	18	20
KTV		37	35	32	30	26	25
MDTV		2	2	2	2	2	2
DVB-T		2	2	2	2	2	2
Palydovinė TV		1	1	1	1	1	1

Šaltinis: RRT

Paslaugų gavėjai. 2018 m. pabaigoje mokamos televizijos paslaugų gavėjų skaičius buvo 676,2 tūkst. arba 4,7 proc. mažiau nei 2017 m. (žr. 71 pav.). Tokį sumažėjimą iš esmės nulėmė tai, jog ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, priėmė sprendimą nuo 2018 m. III ketv. išjungti mokamos DVB-T siųstuvus, t. y. nustojo teikti mokamos DVB-T paslaugas. Daugiausia (51,8 proc.) televizijos paslaugų gavėjų vis dar rinkosi KTV paslaugas, tačiau jų mažėjo. 2018 m., palyginti su 2017 m., KTV paslaugų abonentų sumažėjo 5,9 proc. IPTV ir palydovinės TV paslaugomis 2018 m. naudojami atitinkamai 38,3 proc. ir 8,5 proc. visų mokamos televizijos paslaugų gavėjų. Mažiausiai populiarūs, skirtingai nei 2017 m. (mažiausiai populiarūs buvo MDTV), tapo DVB-T paslauga, kurios paslaugų gavėjai sudarė tik 0,1 proc.

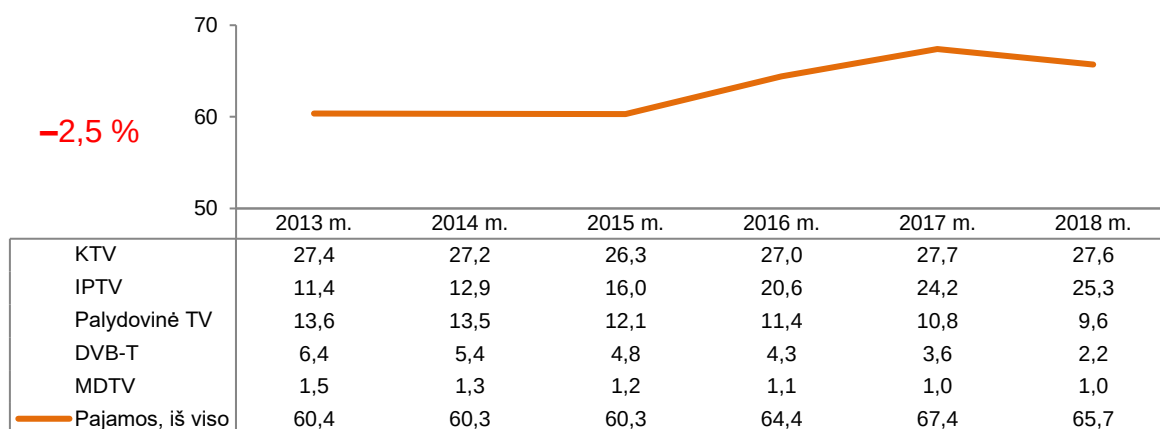
Vertinant mokamos televizijos paslaugų gavėjų struktūrą pagal televizijos paslaugų teikimo būdus, 2018 m. stebimas visais būdais teikiamų paslaugų gavėjų skaičius mažėjimas, išskyrus IPTV. 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, ir toliau augo IPTV paslaugų abonentų skaičius – 2018 m., palyginti su 2017 m., IPTV paslaugų abonentų skaičius išaugo 29,4 tūkst. arba 12,8 proc. IPTV paslaugų paklausos tolesnis augimas gali būti siejamas su tuo, kad šios paslaugos yra patogiai pateikiamos viename paslaugų pakete kartu su interneto prieigos paslaugomis, be to, IPTV paslaugos užtikrina aukštą vaizdo kokybę. 2018 m. labiausiai mažėjo DVB-T televizijos paslaugų gavėjų skaičius, kuris smuko 98,7 proc. ir metų pabaigoje siekė 0,4 tūkst.

71 pav. **Mokamos televizijos paslaugų gavėjų skaičius ir jų struktūra pagal paslaugos teikimo būdus, tūkst. vnt., 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Pajamos. 2018 m. didžiausia dalis pajamų, gautų už mokamos televizijos paslaugas, dalis (42,0 proc.) teko KTV paslaugoms, kurių pajamos, palyginti su 2017 m., sumažėjo 0,4 proc. (žr. 72 pav.). 2018 m. mokamos televizijos pajamų sumažėjimą iš esmės nulėmė pajamų, gautų už KTV, palydovinę TV ir DVB-T, mažėjimas. 2018 m. ir toliau augo pajamos, gautos už IPTV – 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamos, gautos už IPTV, išaugo 1,1 mln. Eur arba 4,5 proc.

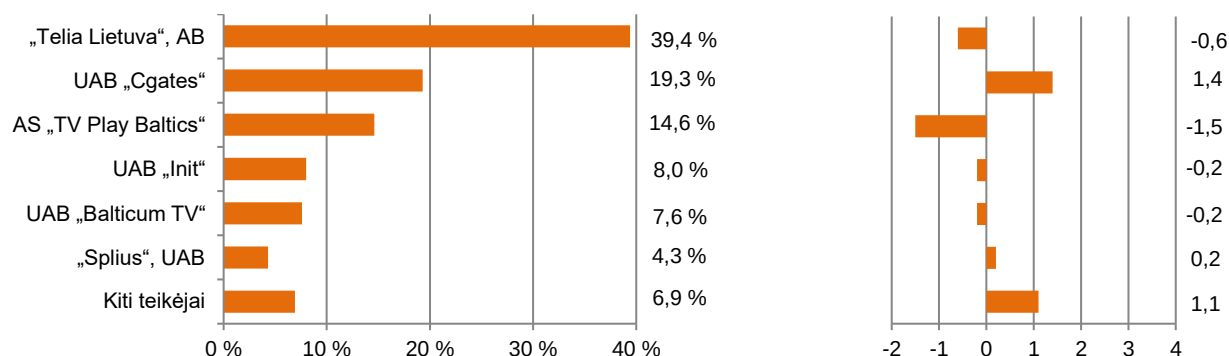

72 pav. **Pajamų, gautų už mokamos televizijos paslaugas, struktūra pagal paslaugos teikimo būdus, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Mokamos televizijos paslaugų rinkos struktūra pagal paslaugų teikėjų gautas pajamas 2018 m. (žr. 73 pav.) atrodė taip: „Telia Lietuva“, AB, išliko rinkos lydere, užimdama 39,4 proc., rinkos, tačiau jos rinkos dalis per metus sumažėjo 0,6 procentinio punkto; antrą poziciją rinkoje, kaip ir 2017 m., užėmė UAB „Cgates“, užimdama 19,3 proc. rinkos, kuri per metus sustiprino savo pozicijas (užimamą rinkos dalį padidino 1,4

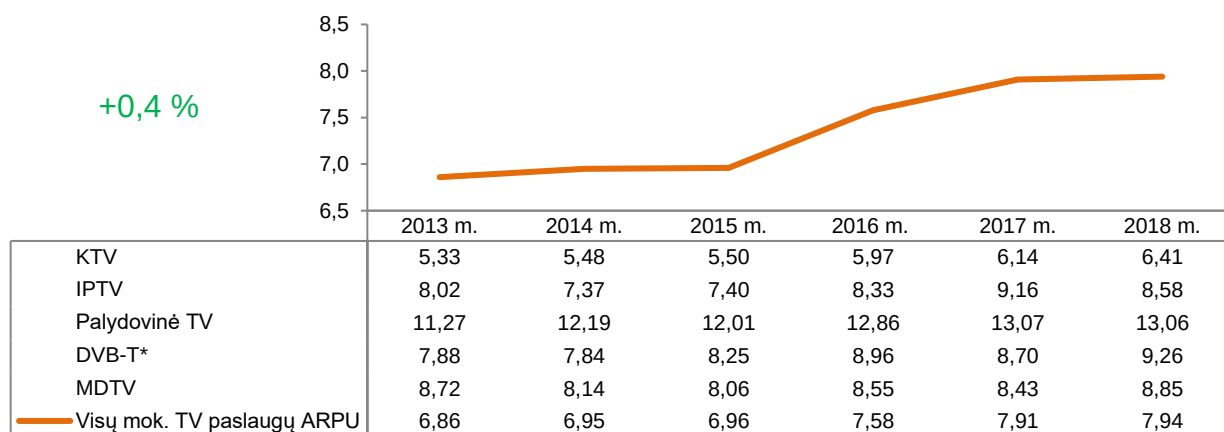
procentinio punkto). AS „TV Play Baltics“ rinkos dalis 2018 m. sumažėjo 1,5 procentinio punkto ir siekė 14,6 proc..

73 pav. Pajamų, gautų už mokamos televizijos paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

ARPU. Pajamos, gautos per vieną mėnesį iš vieno mokamos televizijos paslaugų gavėjo (ARPU), 2018 m. siekė 7,94 Eur arba 0,03 Eur daugiau nei 2017 m. (žr. 74 pav.). 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, didžiausias ARPU uždirbo palydovinės TV paslaugų teikėjai. Mažiausios ARPU 2018 m., kaip ir 2017 m., teko KTV paslaugų teikėjams.

* - 2018 m. apskaičiuota naudojant 2018 m. I ir II ketv. duomenis.

74 pav. ARPU už mokamos televizijos paslaugas pagal paslaugos teikimo būdus, Eur per mėn., 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

2018 m. išaugo tiek IPTV paslaugų gavėjų skaičius, tiek ir už IPTV teikimą gautos paslaugų teikėjų pajamos. Ženklus IPTV paslaugų rinkos augimas tiek pagal paslaugos gavėjų skaičių, tiek pagal pajamas stebimas nuo 2011 m. Toks augimas leidžia ir toliau tikėtis pozityvių ateities tendencijų. 2018 m., vertinant pagal pajamas, daugiausiai (procentiniais punktais) išaugo UAB „Cgates“ mažmeninės mokamos televizijos paslaugų rinkos dalis. 2018 m. didėjo beveik visų televizijos teikimo būdų (išskyrus IPTV ir palydovinės TV) ARPU.

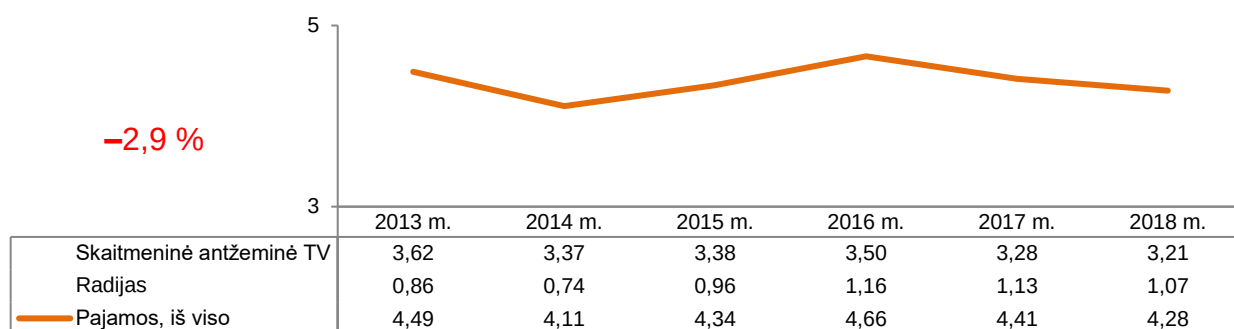
4.3. Didmeninės televizijos ir radijo programų siuntimo paslaugos

Paslaugų teikėjai	3
Didžiausias paslaugų teikėjas	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras
Didmeninės pajamos, mln. Eur	4,3

Paslaugų teikėjai. 2018 m., kaip ir 2017 m., didmeninės televizijos programų siuntimo paslaugas teikė 3 ūkio subjektai: AB Lietuvos radijo ir televizijos centras (nacionaliniais tinklais), UAB „Balticum TV“ (regioniniais tinklais) ir UAB „Satgate“ (teikė televizijos programų siuntimo paslaugas ne Lietuvoje).

Didmeninės radijo programų siuntimo paslaugas 2018 m., kaip ir anksčiau, teikė tik 1 ūkio subjektas – AB Lietuvos radijo ir televizijos centras.

Pajamos. 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamos iš televizijos ir radijo programų siuntimo paslaugų teikimo veiklos sumažėjo 2,9 proc. ir siekė 4,28 mln. Eur (žr. 75 pav.). Pajamų sumažėjimą lėmė tiek pajamų, gautų už radijo programų siuntimo paslaugas, tiek pajamų, gautų už skaitmeninės antžeminės TV siuntimo paslaugas, mažėjimas. Daugiausiai pajamų iš televizijos ir radijo programų siuntimo veiklos 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, uždirbo AB Lietuvos radijo ir televizijos centras. Šiam ūkio subjektui 2018 m. teko 97,8 proc. (2017 m. – 95,5 proc.) visų pajamų, gautų už televizijos ir radijo programų siuntimo paslaugas.

75 pav. Pajamos, gautos už televizijos ir radijo programų siuntimo paslaugas, pagal paslaugų grupes, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo stotys. 2018 m. pabaigoje Lietuvoje veikė 87 (2017 m. – 104) skaitmeninės antžeminės televizijos stotys: 14 iš jų buvo naudojamos vietinėms ir regioninių transliuotojų televizijos programoms siųsti, likusios 73 veikė dviejuose nacionalinės aprėpties skaitmeninės antžeminės televizijos tinkluose (VšĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tinkle ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centro pirmajame tinkle).

2018 m. pajamos, gautos už didmeninės radijo ir televizijos programų siuntimo paslaugas, sumažėjo 2,9 proc. ir sudarė 6,1 proc. visų televizijos ir radijo rinkos pajamų. AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui 2018 m. teko 97,8 proc. visų pajamų, gautų už televizijos ir radijo programų siuntimo paslaugas.

5. Prieiga prie fizinės infrastruktūros

 Paslaugų teikėjai	16
 Didžiausias paslaugų teikėjas	„Telia Lietuva“, AB
 Didmeninės pajamos, mln. Eur	9,8

SVARBU!

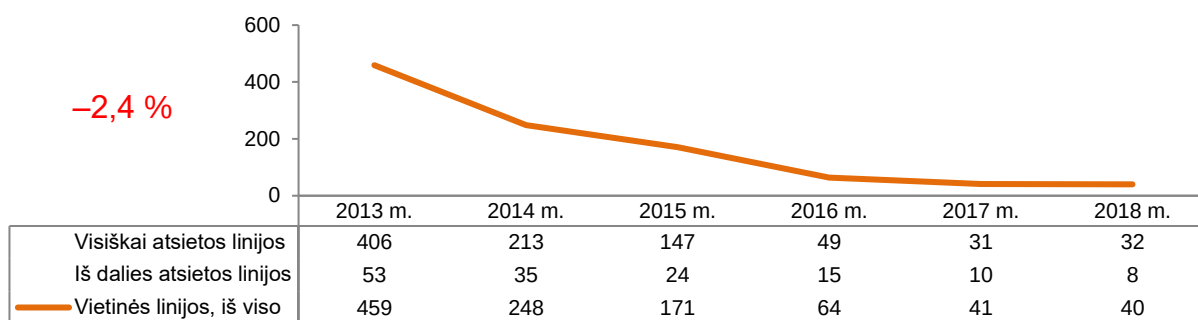
- Kadangi RRT turima informacija iki 2017 m. apima tik prieigos prie nenaudojamos šviesolaidinės linijos skaidulos ir prieigos prie visiškai atsietos ir iš dalies atsietos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugas, šiame ataskaitos skyriuje pateikiama informacija atspindi šių paslaugų teikimą visu 2013–2018 m. laikotarpiu. Informacija apie kitas prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugas pateikiama tik už 2017 m. ir 2018 m.
- Šiame ataskaitos skyriuje kiti prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugų teikėjai yra visi prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugų teikėjai, išskyrus 77 paveiksle nurodytus UAB „Skaidula“ ir „Telia Lietuva“, AB, ir 79 paveiksle nurodytus UAB „Duomenų logistikos centras“, VŠĮ „Plačiajuostis internetas“, UAB „Skaidula“ ir „Telia Lietuva“, AB (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

2018 m. Lietuvoje teiktos šios didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugos:

- didmeninės vietinės linijos, skirtos viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms operatoriaus išankstinio pasirinkimo būdu teikti, paslauga (*angl. Wholesale Line Rental, WLR*);;
- prieigos prie nenaudojamos šviesolaidinės linijos skaidulos (*angl. Dark Fibre*) (toliau – šviesolaidinės linijos skaidula) paslauga;
- prieigos prie visiškai atsietos ir iš dalies atsietos vietinės linijos paslauga;
- prieigos prie ryšių kabelių kanalų sistemos paslauga;
- prieigos prie kitos fizinės infrastruktūros paslaugos.

Teikėjai. Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugas Lietuvoje 2018 m. pabaigoje teikė 16 ūkio subjektų, t. y. 1 ūkio subjektu daugiau, palyginti su 2017 m. 2018 m., kaip ir ankstesniais metais, prieigos prie iš dalies atsietos vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugas teikė tik vienas ūkio subjektas – „Telia Lietuva“, AB. Šis ūkio subjektas 2018 m. taip pat vienintelis teikė didmeninės vietinės linijos, skirtos viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms operatoriaus išankstinio pasirinkimo būdu teikti, paslaugas. Prieigos prie visiškai atsietos vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugas 2018 m. teikė 2 ūkio subjektai – „Telia Lietuva“, AB, ir AB „Lietuvos geležinkeliai“. 2018 m. visiškai atsietos prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos paslaugas taip pat teikė 2 ūkio subjektai (AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centras). Prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugų teikimu užsiėmė 14 ūkio subjektų, t. y. tiek pat ūkio subjektų, kaip ir 2017 m. Prieigos prie ryšių kabelių kanalų sistemos paslaugas 2018 m. teikė 3 ūkio subjektai („Telia Lietuva“, AB, AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir UAB „Balticum TV“).

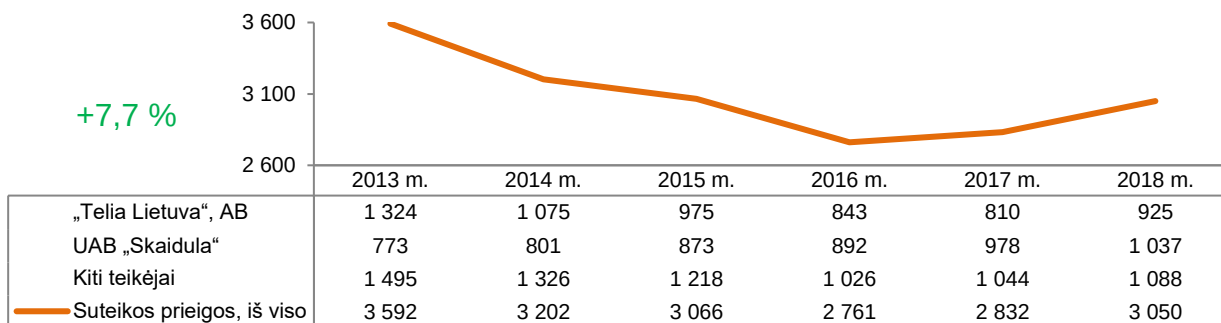
Suteiktų prieigų skaičius. 2013–2018 m. laikotarpiu prieigos prie visiškai atsietos ir iš dalies atsietos vietinės linijos paslaugų paklausa palaipsniui mažėjo (žr. 76 pav.). Bendras suteiktų prieigų prie vietinės linijos skaičius 2018 m. pabaigoje siekė 40 vnt. arba 2,4 proc. mažiau nei 2017 m.

76 pav. Suteiktų prieigų prie visiškai ir iš dalies atsietos vietinės linijos skaičius, vnt., 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Paslaugų teikėjai 2018 m. pabaigoje buvo suteikę 3 050 šviesolaidinės linijos skaidulų (žr. 77 pav.). Suteiktų prieigų prie šviesolaidinės linijos skaidulų skaičius 2013–2016 m. mažėjo, tačiau ši tendencija pasikeitė 2017 m., t. y. pradėjo augti suteiktų prieigų skaičius. 2018 m. pabaigoje buvo suteikta 7,7 proc. arba 218 skaidulų daugiau nei 2017 m. pabaigoje. 2018 m. prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugų rinkoje pagal suteiktų prieigų skaičių toliau lyderio poziciją užėmė UAB „Skaidula“ – 2018 m. UAB „Skaidula“ rinkos dalis, palyginti su 2017 m., išliko panaši (sumažėjo 0,5 procentinio punkto) ir siekė 34,0 proc.

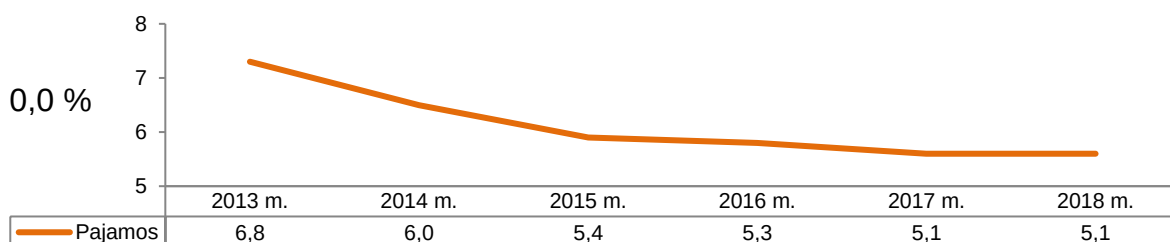

77 pav. Suteiktų prieigų prie šviesolaidinių linijų skaidulos skaičius, vnt., 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

2018 m. pabaigoje buvo suteikta 810 didmeninių vietinių linijų, skirtų viešosioms fiksotojo telefono ryšio paslaugoms operatoriaus išankstinio pasirinkimo būdu teikti (147 linijomis daugiau nei 2017 m.), bei prieiga prie 8 847 km ilgio ryšių kabelių kanalų sistemos.

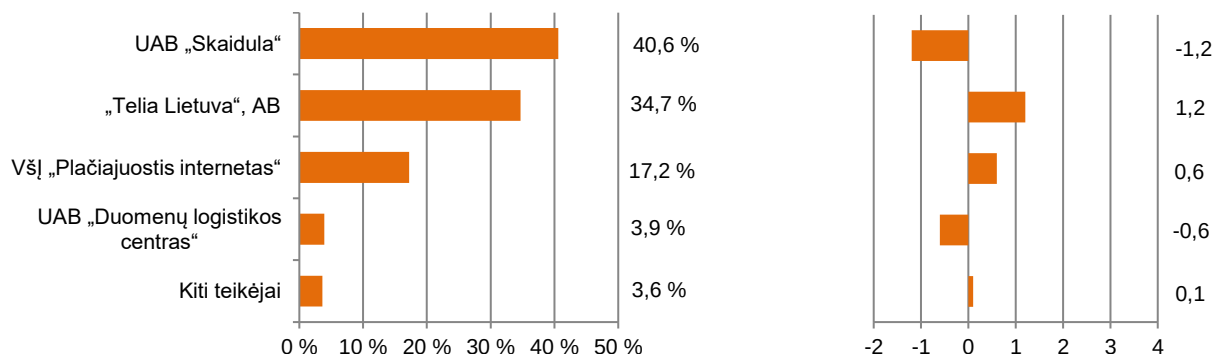
Pajamos. Pajamos, gautos už prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugų teikimą, 2018 m. siekė 9,8 mln. Eur arba 18,1 proc. daugiau nei 2017 m. 52,0 proc. pajamų, gautų už prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugų teikimą, arba 5,1 mln. Eur (žr. 78 pav.) buvo gauta už prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugų teikimą. Prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugų teikėjai 2018 m. uždirbo tiek pat pajamų, kaip ir 2017 m. 2,9 mln. Eur buvo gauta už prieigos prie ryšių kabelių kanalų sistemos paslaugų teikimą. Daugiausia pajamų gavo „Telia Lietuva“, AB, t. y. 5,4 mln. Eur arba 55,4 proc. visų pajamų, gautų už prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugų teikimą.

78 pav. Pajamos, gautos už prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

2018 m. UAB „Skaidula“ išliko prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugų teikimo rinkos lydere, nors jos rinkos dalis ir minimaliai sumažėjo (1,2 procentinio punkto) (79 pav.). 2018 m., palyginti su 2017 m., šiek tiek padidėjo „Telia Lietuva“, AB (1,2 procentinio punkto) ir VŠĮ „Placiajuostis internetas“ (0,6 procentinio punkto) rinkos dalys ir atitinkamai siekė 34,7 proc. ir 17,2 proc.

79 pav. Pajamų, gautų už prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugas, struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

Pajamos, gautos už prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugų teikimą, 2018 m. siekė 9,8 mln. Eur. Bendras suteiktų prieigų prie vietinės linijos skaičius 2018 m. pabaigoje, palyginti su 2017 m., sumažėjo 2,4 proc. ir siekė 40 vnt. Paslaugų teikėjai 2018 m. pabaigoje buvo suteikę 3 050 šviesolaidinės linijos skaidulų, t. y. 7,7 proc. daugiau nei 2017 m.

PAŠTO PASLAUGOS RINKA

1. Bendroji pašto paslaugos rinkos apžvalga

	Paslaugos teikėjai	57
	Didžiausias paslaugos teikėjas	AB Lietuvos paštas
	Mažmeninės pajamos, mln. Eur	171,1

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti pašto paslaugos teikėjai yra visi pašto paslaugos teikėjai, išskyrus AB Lietuvos pašta, UAB „DPD Lietuva“, UAB „DHL Lietuva“, UAB „Venipak Lietuva“, UAB „Baltic Post“, UAB „TNT“, UAB „Skubios siuntos“, UAB „Omniva“, UAB „Nėgė“, „Federal Express Corporation“ filialą, UAB „Itella logistic“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Pašto paslaugos rinkos augimas stebimas jau dešimt metų – nuo 2009-ųjų. Per šį laikotarpį rinka išaugo 161,2 proc. ir 2018 m. jos pajamos sudarė 171,1 mln. Eur, t. y. 19,8 proc. visų Lietuvos ryšių sektoriaus pajamų. Pastaruoju metu tiek šalies viduje, tiek ir tarptautiniu mastu sparčiai didėja e. prekybos apimtys, kurios yra tiesiogiai susijusios su pašto siuntų srauto augimu. Tikėtina, kad ši tendencija išliks ir ateityje, todėl ir toliau siekiama užtikrinti nenutrūkstamą pašto paslaugos teikimą vienodomis sąlygomis visiems Lietuvos gyventojams.

Pašto paslaugos teikimą galima suskaidyti į šias tris pagrindines veiklas: korespondencijos siuntų²⁶ siuntimą (laiškai ir smulkūs paketai), pašto siuntinių siuntimą (daiktai ir prekės iki 50 kg), kitas pašto ir su pašto paslauga susijusias paslaugas (reklaminė informacija, laikraščiai, žurnalai, kiti periodiniai leidiniai ir pan.). Pašto paslauga taip pat gali būti skirstoma į universaliąją pašto paslaugą ir į neuniversaliąją pašto paslaugą.

Paslaugų teikėjai. 2018 m. pabaigoje buvo užsiregistravę 57 ūkio subjektai, kurie nurodė, jog ketina vykdyti pašto paslaugos veiklą Lietuvoje, t. y. 8 pašto paslaugos teikėjais mažiau nei 2017 m. pabaigoje (žr. 30 lentelę). Per 2018 m. pašto paslaugą pradėjo teikti 4 ūkio subjektai, o 12 ūkio subjektų šią veiklą nutraukė. Tačiau faktiškai pašto paslaugą 2018 m. pabaigoje teikė 45 iš 57 ūkio subjektų, t. y. 1 mažiau nei 2017 m.

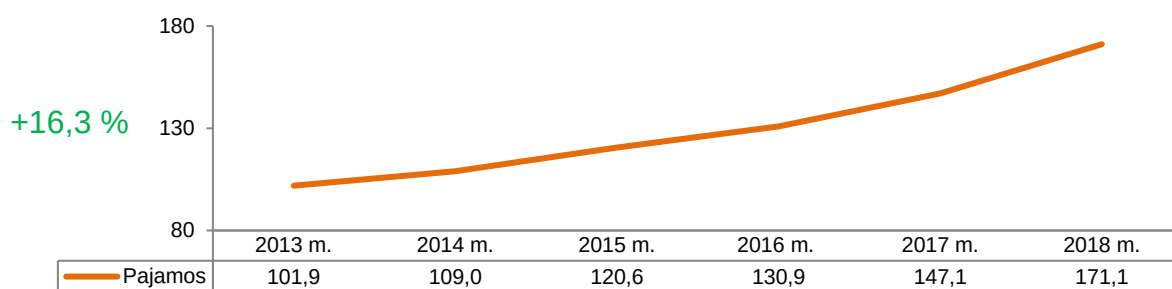
30 lentelė. **Pašto paslaugos teikėjų skaičius, vnt., 2013–2018 m.**

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Faktiškai pašto paslaugą teikusių skaičius	 59	56	47	55	46	45
Bendras pašto paslaugos teikėjų skaičius	 76	69	66	67	65	57

Šaltinis: RRT

Pajamos. 2018 m. visi pašto paslaugos teikėjai uždirbo 171,1 mln. Eur pajamų ir tai buvo 16,3 proc. arba 24,0 mln. Eur daugiau nei 2017 m. (žr. 80 pav.). Atkreiptinas dėmesys, kad pajamos, gautos už pašto paslaugos teikimą, augo visu nagrinėjamu 2013–2018 m. laikotarpiu.

²⁶ Korespondencijos siunta – tai siųstina ir pristatytina pašto siunta, ant kurios nurodytas gavėjo adresas ir kurią sudaro ant bet kokios fizinės medžiagos užrašytas pranešimas, įskaitant smulkiuosius paketus (knygos, katalogai, laikraščiai ir kiti periodiniai leidiniai nelaikomi korespondencijos siuntomis).

80 pav. **Pajamos, gautos už pašto paslaugos teikimą, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

2018 m. pašto paslaugos rinka išlaikė tas pačias, nuo 2012 m. susiformavusias pajamų struktūros proporcijas: didžiausią pajamų dalį (56,0 proc.) sudarė pajamos, gautos už pašto siuntinius (žr. 31 lentelę). Pajamų dalis už korespondencijos siuntas siekė 40,1 proc., už kitas pašto paslaugas²⁷ – 3,9 proc.

Didžiausią pašto paslaugos pajamų dalį (82,1 proc.) 2018 m. ir toliau sudarė pajamos už neuniversaliosios pašto paslaugos teikimą (žr. 31 lentelę), nors ši dalis per metus sumažėjo 1,5 procentinio punkto. Nuo 2013 m. stebimas didelis pajamų, gautų už universaliosios pašto paslaugos²⁸ teikimą, augimas. Per 2018 m. šios pajamos išaugo 27,1 proc., o per visą nagrinėjamą 2013–2018 m. laikotarpį beveik padvigubėjo (padidėjo 98,7 proc.).

31 lentelė. **Pašto paslaugos pajamų struktūra pagal siuntų ir paslaugų rūšis, mln. Eur, 2013–2018 m.**

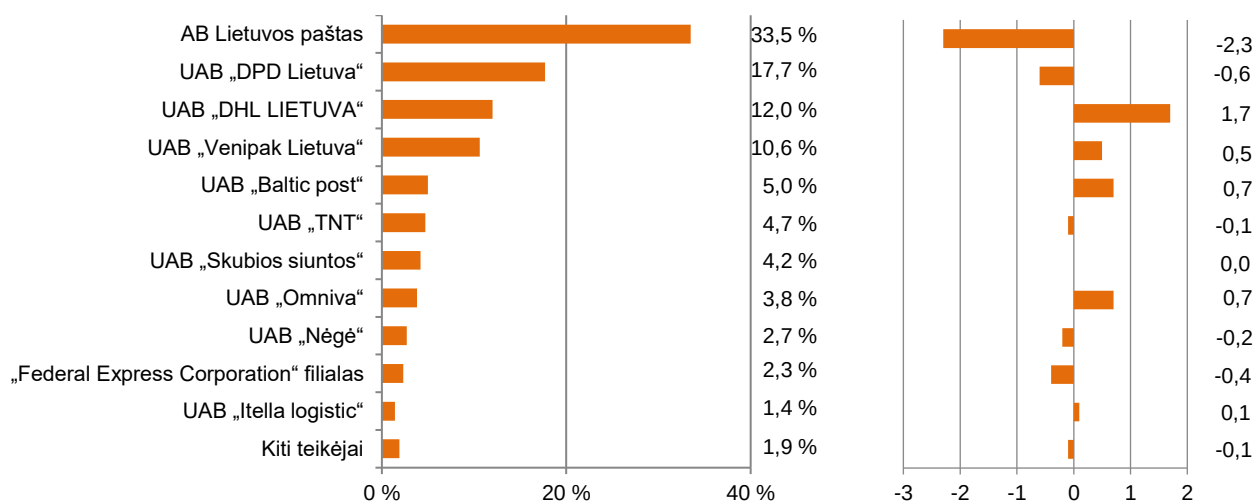
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Pagal siuntų rūšis:							
<i>korespondencijos siuntos</i>	↑	41,7	45,4	49,0	49,5	55,4	68,6
<i>pašto siuntiniai</i>	↑	50,4	53,8	59,7	72,3	83,1	95,9
<i>kita</i>	↓	9,9	9,8	11,9	9,1	8,6	6,6
Pagal paslaugos rūšis:							
<i>universaliosios</i>	↑	15,4	16,8	18,7	20,4	24,1	30,6
<i>neuniversaliosios</i>	↑	86,5	92,2	101,9	110,5	123,0	140,5
Bendros pajamos	↑	101,9	109,0	120,6	130,9	147,1	171,1

Šaltinis: RRT

Vertinant pagal pajamas, 2018 m. didžiausią pašto paslaugos rinkos dalį (33,5 proc.) užėmė AB Lietuvos paštas (žr. 81 pav.). Jo rinkos dalis per metus nukrito 2,3 procentinio punkto. Antroje vietoje pagal užimamą pašto paslaugos rinkos dalį, kuri siekė 17,7 proc., buvo UAB „DPD Lietuva“, trečioje – UAB „DHL Lietuva“, užėmusi 12,0 proc. rinkos. Pastarojo teikėjo rinkos dalis per metus išaugo labiausiai – 1,7 procentinio punkto.

²⁷ Pajamos už kitas pašto paslaugas - tai gali būti pašto mokes ženklių, vokų, pakuočių ir pan. pardavimo pajamos. Šios pajamos neapima pajamų, gautų už periodinių leidinių pristatymą.

²⁸ Universalioji pašto paslauga – teisės aktų nustatytos kokybės pašto paslauga, kuri už prieinamą kainą turi būti teikiama visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje visiems tokią paslaugą pageidaujantiems gauti naudotojams. Lietuvos Respublikos teritorijoje turi būti užtikrintas šios universaliosios pašto paslaugos teikimas: 1) iki 2 kilogramų pašto siuntų surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir pristatymas; 2) iki 10 kilogramų pašto siuntinių surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir pristatymas; 3) registruotųjų ir įvertintųjų pašto siuntų surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir pristatymas; 4) iki 20 kilogramų pašto siuntinių, gautų iš kitų valstybių narių, pristatymas.

81 pav. Pašto paslaugos rinkos pajamų struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

Pastaruosius dešimt metų stebima ryški pašto paslaugos rinkos augimo tendencija ir vis didėjanti pašto paslaugos pajamų dalis Lietuvos ryšių sektoriuje rodo, jog gyventojai itin aktyviai siunčia ir gauna įvairias pašto siuntas. Tam įtakos turi pažangios elektroninių ryšių priemonės bei augančios pirkimo internetu apimtys.

2. Korespondencijos siuntos

 Paslaugos teikėjai	32
 Siuntų kiekis, mln. vnt.	63,8
 Mažmeninės pajamos, mln. Eur	68,6

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti korespondencijos siuntų teikėjai yra visi korespondencijos siuntų teikėjai, išskyrus AB Lietuvos pašta, UAB „DPD Lietuva“, UAB „DHL Lietuva“, UAB „TNT“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Paslaugų teikėjai. 2018 m. korespondencijos siuntas teikė 32 ūkio subjektai, t. y. 4 ūkio subjektais mažiau nei 2017 m.

Bendras siuntų kiekis. Per 2018 m. buvo išsiųsta 63,8 mln. vnt. korespondencijos siuntų. Palyginti su 2017 m., 2018 m. korespondencijos siuntų kiekis išaugo 3,8 proc. (žr. 32 lentelę). 2018 m. didžiąją dalį (69,2 proc.) šių siuntų sudarė neuniversaliosios korespondencijos siuntos. Nuo 2013 m. korespondencijos siuntų kiekis didėjo universalųjų paslaugų segmente (14,5 proc.) ir mažėjo neuniversalųjų paslaugų segmente (15,0 proc.). Pastebėtina, kad, nepaisant šios tendencijos, 2018 m. neuniversalųjų paslaugų segmente stebimas nežymus korespondencijos siuntų kiekio augimas – 3,5 proc. arba 1,5 mln. vnt.

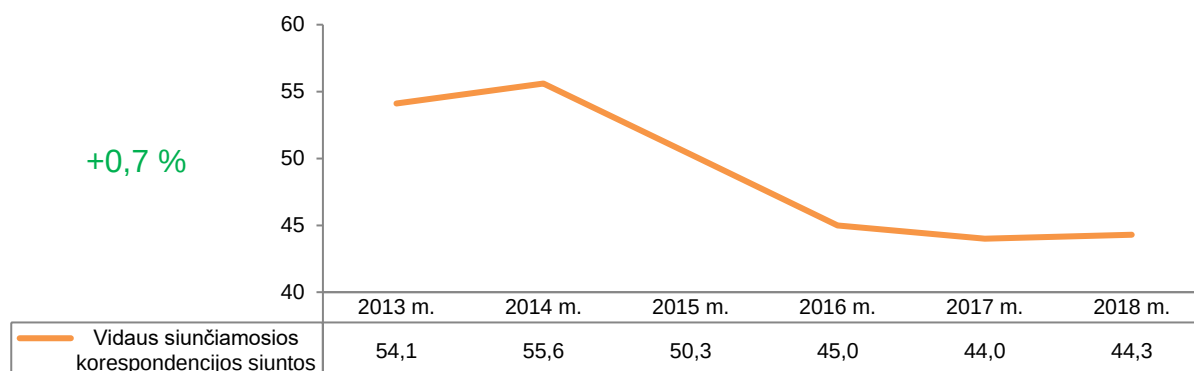
32 lentelė. **Korespondencijos siuntų kiekiai, mln. vnt., 2013–2018 m.**

	2013 m.	2014m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Universalios korespondencijos siuntos	 17,2	17,5	16,8	17,2	18,8	19,7
Neuniversaliosios korespondencijos siuntos	 51,9	54,1	57,5	43,5	42,6	44,1
Visos siuntos	 69,1	71,6	74,3	60,7	61,4	63,8

Šaltinis: RRT

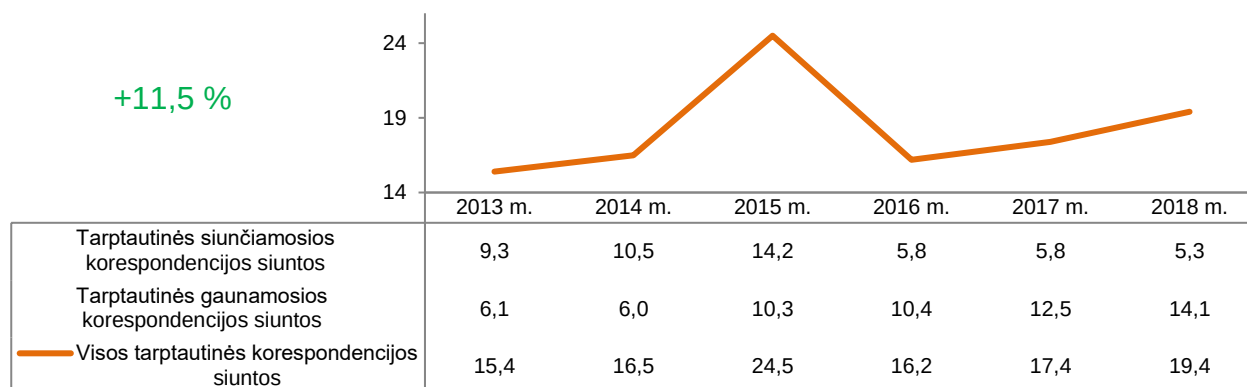
Daugiausia (90,2 proc.) visų korespondencijos siuntų siųsta ir gauta per AB Lietuvos pašta, t. y. 3,1 procentinio punkto daugiau nei 2017 m. Per UAB „DPD Lietuva“ siųsta ir gauta 1,9 proc. (0,2 procentinio punkto daugiau nei 2017 m.), per UAB „Apskosta“ – 1,1 proc. (1,1 procentinio punkto mažiau nei 2017 m.) korespondencijos siuntų.

Siuntų kiekis pagal kryptį. Vertinant korespondencijos siuntas pagal kryptį, 2018 m. buvo išsiųsta 44,3 mln. vidaus siunčiamųjų korespondencijos siuntų – tai 0,7 proc. daugiau, palyginti su 2017 m. (žr. 82 pav.). Nors per visą 2013–2018 m. laikotarpį stebimas bendras siunčiamųjų korespondencijos siuntų kiekio sumažėjimas 9,8 mln. arba 18,1 proc., 2018 m. vidaus siunčiamųjų korespondencijos siuntų kiekis šiek tiek paaugo (0,3 mln.). Vidaus gaunamųjų korespondencijos siuntų 2018 m. buvo 0,8 mln. (77,9 proc. arba 0,4 mln. daugiau negu 2017 m.).

82 pav. **Vidaus siunčiamųjų korespondencijos siuntų skaičiaus dinamika, mln. vnt., 2013–2018 m.**

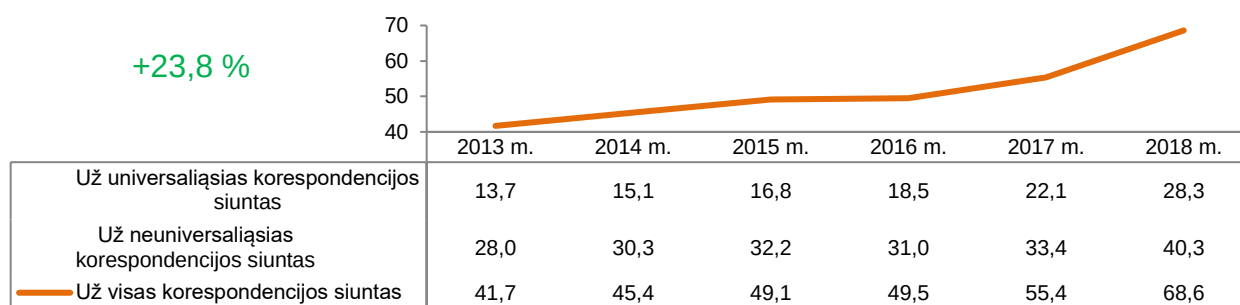
Šaltinis: RRT

Tarptautinių korespondencijos siuntų skaičius nagrinėjamu 2013–2018 m. laikotarpiu padidėjo 4 mln. arba 26,0 proc. 2018 m. buvo siųsta ir gauta 19,4 mln. tarptautinių korespondencijos siuntų (11,5 proc. daugiau negu 2017 m.) (žr. 83 pav.). Iš jų 5,3 mln. arba 27,4 proc. – tarptautinės siunčiamosios korespondencijos siuntos ir 14,1 mln. arba 72,6 proc. – tarptautinės gaunamosios korespondencijos siuntos. 2018 m. iš visų tarptautinių korespondencijos siuntų 8,8 mln. arba 45,4 proc. buvo siųsta / gauta į (iš) ES valstybes nares. Didžiausią rinkos dalį, vertinant pagal tarptautinių korespondencijos siuntų skaičių, 2018 m. užėmė AB Lietuvos paštas – 91,9 proc., UAB „DPD Lietuva“ rinkos dalis siekė 3,0 proc., UAB „DHL Lietuva“ – 2,8 proc.

83 pav. **Tarptautinių korespondencijos siuntų skaičiaus dinamika, mln. vnt., 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

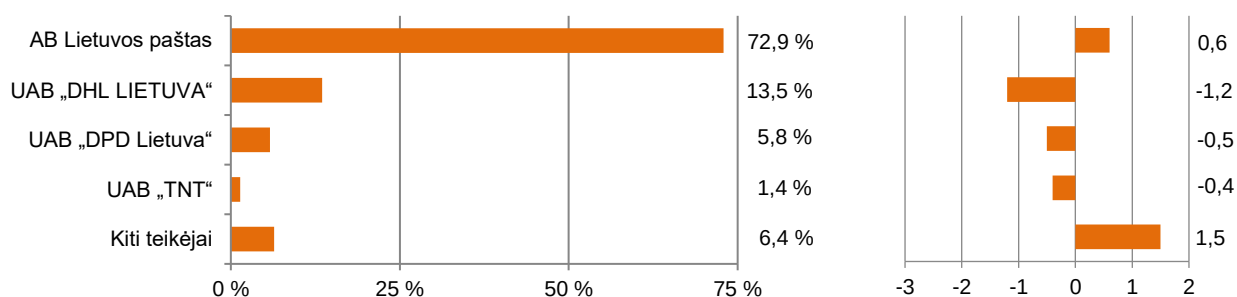
Pajamos. Per 2018 m. 23,8 proc. išaugo pajamos, gautos už korespondencijos siuntas. 2018 m. jos siekė 68,6 mln. Eur (žr. 84 pav.). Daugiausia pajamų (58,8 proc.) buvo gauta teikiant neuniversaliųjų korespondencijos siuntų paslaugas. Pajamos, gautos teikiant šias paslaugas, per metus pakilo 20,8 proc. Pajamos už universaliąsias korespondencijos siuntas padidėjo 28,3 proc.

84 pav. **Pajamos, gautos už korespondencijos siuntų siuntimą, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Daugiausia pajamų už korespondencijos siuntas gavo AB Lietuvos paštas (žr. 85 pav.). Šios bendrovės rinkos dalis 2018 m. sudarė 72,9 proc. ir buvo 0,6 procentinio punkto didesnė nei 2017 m. UAB „DHL Lietuva“ gavo 13,5 proc., UAB „DPD Lietuva“ – 5,8 proc. visų pajamų, gautų už korespondencijos siuntas 2018 m.

85 pav. **Pašto paslaugos teikėjų rinkos dalių struktūra pagal pajamas, gautas už korespondencijos siuntas, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.**

Šaltinis: RRT

Korespondencijos siuntos išlaiko savo svarbą pašto paslaugos rinkoje. Tai parodo per metus 3,8 proc. išaugęs siuntų kiekis ir 23,8 proc. padidėjusios už jas gautos pajamos. Tikėtina, kad šis pokytis sietinas su didesnio svorio ir brangesnių siuntų siuntimu bei pakilusiais pašto paslaugos teikėjų tarifais.

3. Pašto siuntiniai

 Paslaugos teikėjai	28
 Siuntų kiekis, mln. vnt.	17,1
 Mažmeninės pajamos, mln. Eur	95,9

SVARBU!

- Šiame ataskaitos skyriuje kiti pašto siuntinių paslaugų teikėjai yra visi pašto siuntinių paslaugų teikėjai, išskyrus AB Lietuvos pašta, UAB „DPD Lietuva“, UAB „DHL Lietuva“, UAB „Venipak Lietuva“, UAB „Baltic Post“, UAB „TNT“, UAB „Skubios siuntos“, UAB „Omniva“, UAB „Nėgė“, „Federal Express Corporation“ filialą, UAB „Itella logistic“ (toliau šiame ataskaitos skyriuje – kiti teikėjai).

Paslaugų teikėjai. Pašto siuntinių paslaugas 2018 m. teikė 28 ūkio subjektai, t. y. tiek pat ūkio subjektų, kiek 2017 m.

Siuntinių kiekis. 2013–2018 m. laikotarpiu siuntinių kiekis kasmet augo. 2018 m. perduota 17,10 mln. vnt. pašto siuntinių, t. y. 23,7 proc. daugiau nei 2017 m. 2018 m. išsiųsta ir gauta 16,91 mln. vnt. neuniversaliųjų pašto siuntinių, t. y. 23,9 proc. daugiau nei 2017 m., o universaliųjų pašto siuntinių – 0,19 mln. vnt., t. y. 10,8 proc. daugiau, palyginti su ankstesniais metais (žr. 33 lentelę).

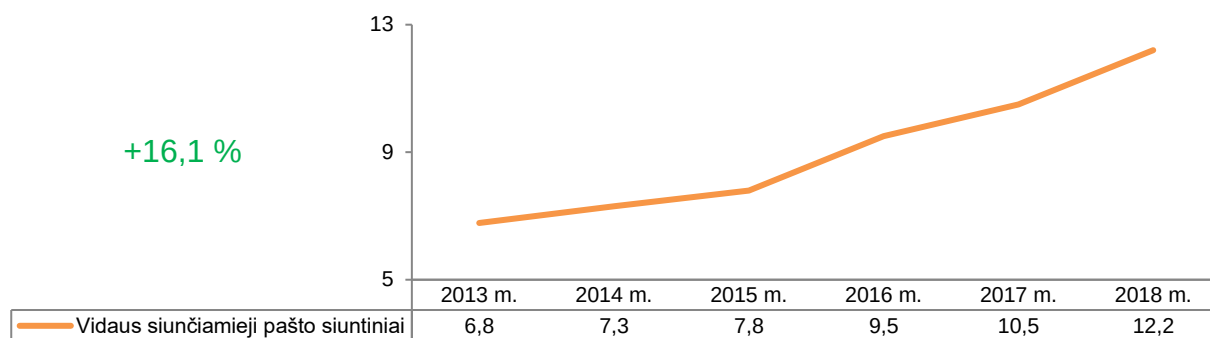
33 lentelė. **Universaliųjų ir neuniversaliųjų pašto siuntinių kiekiai, mln. vnt., 2013–2018 m.**

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Universalieji pašto siuntiniai	 0,21	0,20	0,19	0,18	0,17	0,19
Neuniversalieji pašto siuntiniai	 7,66	8,48	9,36	11,79	13,65	16,91
Visi pašto siuntiniai	 7,87	8,68	9,55	11,97	13,82	17,10

Šaltinis: RRT

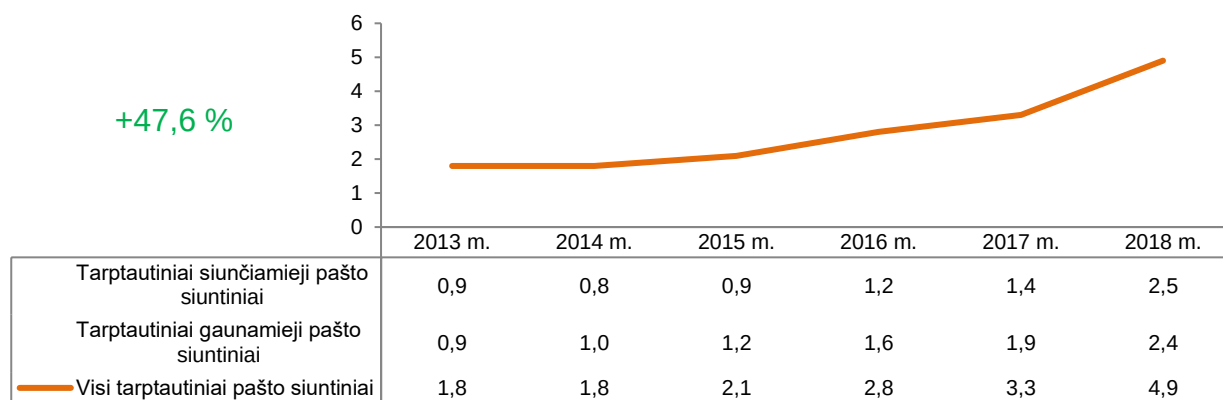
Vertinant pagal siuntinių skaičių, didžiausia rinkos dalis priklausė UAB „DPD Lietuva“ – 29,2 proc. (6,1 procentinio punkto mažiau nei 2017 metais), UAB „Venipak Lietuva“ – 19,5 proc. (3,0 procentiniais punktais mažiau nei 2017 m.), UAB „Baltic Post“ – 19,1 proc. (5,9 procentinio punkto daugiau nei 2017 m.), UAB „Omniva LT“ – 14,3 proc. (2,9 procentinio punkto daugiau nei 2017 metais), UAB „Skubios siuntos“ – 4,8 proc. (0,3 procentinio punkto mažiau nei 2017 m.), AB Lietuvos paštas – 3,9 proc. (1,4 procentinio punkto daugiau nei 2017 m.). Likę ūkio subjektai kartu dalijosi 9,2 proc. rinkos.

Siuntinių kiekis pagal kryptį. Vertinant pašto siuntinius pagal kryptį, 2018 m. buvo išsiųsta 12,2 mln. vnt. vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių – tai 16,1 proc. daugiau, palyginti su 2017 m. (žr. 86 pav.). Per visą 2013–2018 m. laikotarpį vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių kiekis išaugo beveik dvigubai – 5,4 mln. vnt. arba 79,4 proc. 2018 m. vidaus gaunamųjų pašto siuntinių buvo 0,2 mln. vnt. (37,7 proc. arba 0,1 mln. vnt. mažiau negu 2017 m.).

86 pav. **Vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių skaičiaus dinamika, mln. vnt., 2013–2018 m.**

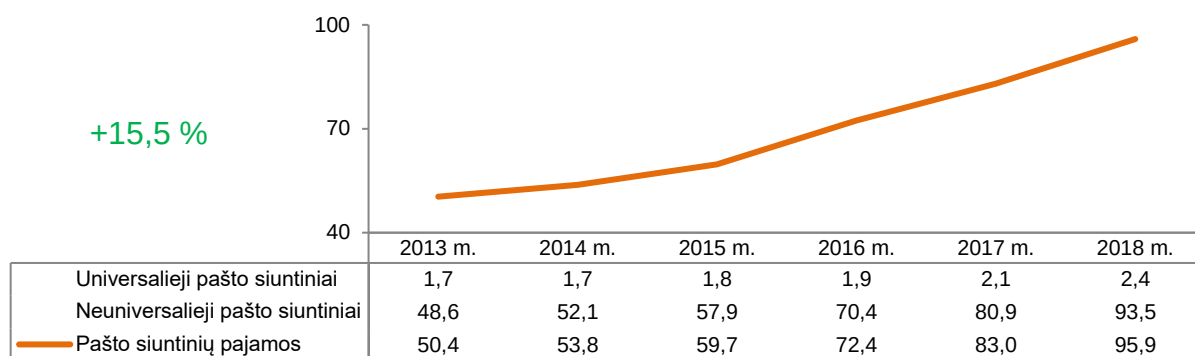
Šaltinis: RRT

Tarptautinių pašto siuntinių skaičius nagrinėjamu 2013–2018 m. laikotarpiu padidėjo beveik 3 kartus, t. y. 3,1 mln. vnt. 2018 m. buvo siųsta ir gauta 4,9 mln. tarptautinių pašto siuntinių (47,6 proc. daugiau negu 2017 m.) (žr. 87 pav.). Tiek tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntinių, tiek tarptautinių gaunamųjų pašto siuntinių kiekis 2018 m. buvo beveik vienodas (50,9 proc. siunčiamųjų ir 49,1 proc. gaunamųjų). Iš visų tarptautinių pašto siuntinių 4,3 mln. vnt. arba 87,7 proc. buvo siųsta / gauta į (iš) ES valstybes nares. Didžiausias rinkos dalis, vertinant pagal tarptautinių pašto siuntinių skaičių 2018 m., užėmė UAB „DPD Lietuva“ – 32,3 proc., UAB „Venipak Lietuva“ – 23,4 proc., UAB „Skubios siuntos“ – 16,4 proc., UAB „Itella Logistics“ – 9,5 proc., AB Lietuvos paštas – 5,6 proc., UAB „DHL Lietuva“ – 4,6 proc., UAB „TNT“ – 3,0 proc., „Federal Express Corporation“ filialas – 1,7 proc., UAB „Baltic Post“ – 1,6 proc., UAB „EU Broker“ – 1,0 proc.

87 pav. **Tarptautinių pašto siuntinių skaičiaus dinamika, mln. vnt., 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Pajamos. Nuo 2013 m. iki 2018 m. už pašto siuntinius gautos pajamos padidėjo beveik du kartus (augo 90,3 proc.). 2018 m. už pašto siuntinių paslaugas buvo gauta 95,9 mln. Eur pajamų – tai 12,9 mln. Eur arba 15,5 proc. daugiau nei 2017 m. (žr. 88 pav.). Toks augimas tiesiogiai susijęs su prekybos internetu populiarumu, kuris didina pašto siuntinių paslaugos paklausą.

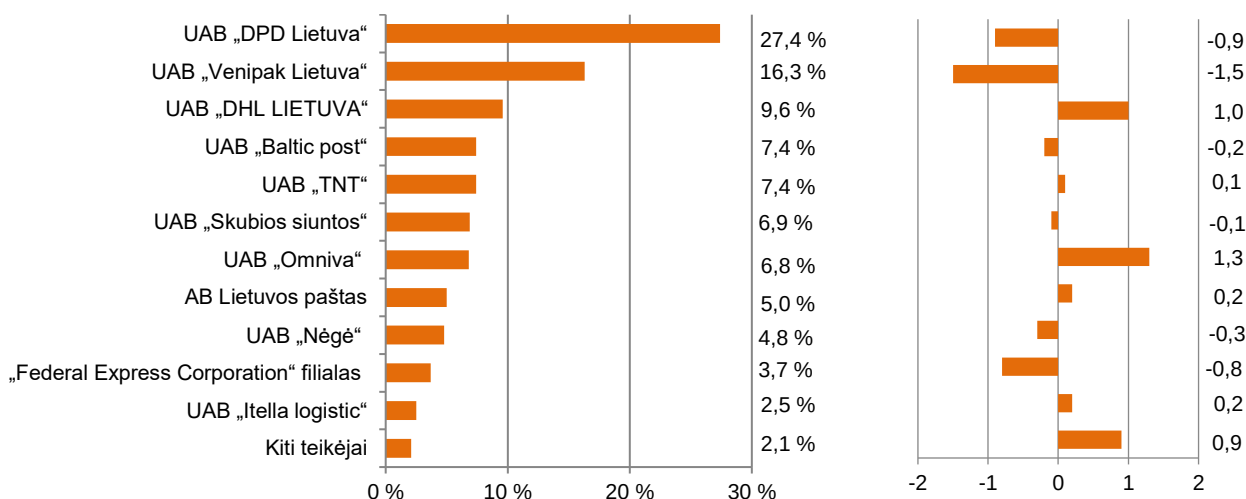

88 pav. Pajamos, gautos už pašto siuntinių paslaugas, mln. Eur, 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Pajamos už neuniversaliosius pašto siuntinius 2018 m., palyginti su 2017 m., padidėjo 15,6 proc. Pajamos iš universalijų pašto siuntinių teikimo per metus pakilo 14,0 proc. arba 0,29 mln. Eur (žr. 88 pav.). 2018 m. 97,6 proc. pajamų buvo gauta už neuniversaliosius pašto siuntinius ir 2,4 proc. – už universaliosius pašto siuntinius.

Vertinant pagal pajamas, gautas už pašto siuntinius, didžiausias rinkos dalis 2018 m. pasidalijo UAB „DPD Lietuva“ – 27,4 proc., UAB „Venipak Lietuva“ – 16,3 proc., UAB „DHL Lietuva“ – 9,6 proc. (žr. 89 pav.).

89 pav. Pašto paslaugos teikėjų rinkos dalių struktūra pagal pajamas, gautas už pašto siuntinius, proc., ir rinkos dalių metiniai pokyčiai, proc. punktais, 2018 m.

Šaltinis: RRT

Matuojant pagal pajamas, pašto siuntiniai užima didžiausią (56,0 proc.) pašto paslaugos rinkos dalį. 2013–2018 m. laikotarpiu ir toliau stebima sparti pašto siuntinių rinkos augimo tendencija – siuntinių kiekis išaugo daugiau nei du kartus, o pajamos už juos beveik dvigubai.

4. Universalioji pašto paslauga

Paslaugos teikėjas	AB Lietuvos paštas
Teikimo vietos, vnt.	732
Siuntų kiekis, mln. vnt.	19,9
Mažmeninės pajamos, mln. Eur	30,6

Paslaugos teikimas. 2018 m., kaip ir ankstesniais laikotarpiais, vienintelis universaliosios pašto paslaugos teikėjas Lietuvoje buvo AB Lietuvos paštas. Ši paslauga buvo teikiama 732 vietose, t. y. 12 vietų daugiau nei 2017 m. (žr. 34 lentelę). Per 2013–2018 m. laikotarpį kilnojamųjų universaliosios pašto paslaugos teikimo vietų padaugėjo 53, stacionariųjų – sumažėjo 150. 2018 m. pabaigoje 74,5 proc. visų vietų buvo stacionariosios, 25,5 proc. – kilnojamiosios.

34 lentelė. Universaliosios pašto paslaugos teikimo vietų skaičius, vnt., 2013–2018 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Kilnojamiosios pašto paslaugos teikimo vietos	↑ 134	132	133	128	156	187
Stacionariosios pašto paslaugos teikimo vietos	↓ 695	679	659	627	564	545
Visos teikimo vietos	↓ 829	811	793	755	720	732

Šaltinis: RRT

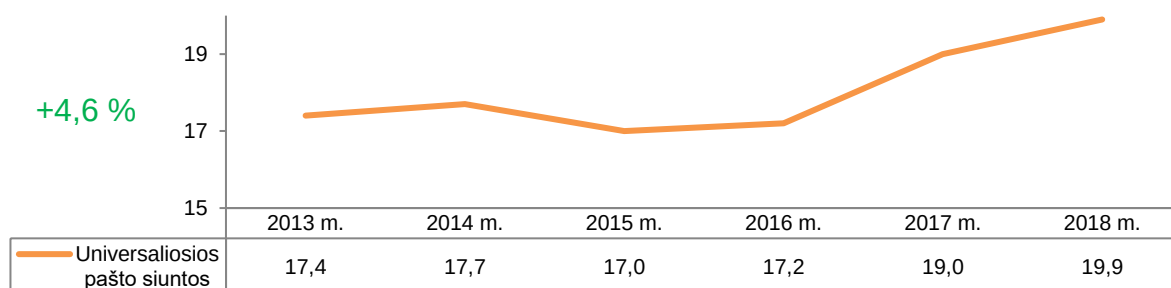
2018 m. Lietuvoje buvo 1 583 siunčiamosios pašto dėžutės, t. y. 23 pašto dėžutėmis arba 1,4 proc. mažiau nei 2017 m. (žr. 35 lentelę). Visu 2013–2018 m. laikotarpiu siunčiamųjų pašto dėžučių skaičius kasmet mažėjo.

35 lentelė. Siunčiamųjų pašto dėžučių skaičius, vnt., 2013–2018 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Siunčiamosios pašto dėžutės	↓ 2 058	1 838	1 687	1 670	1 606	1 583

Šaltinis: RRT

Paslaugos kiekis. 2018 m. buvo išsiųsta ir gauta 19,9 mln. universaliosios pašto paslaugos siuntų, t. y. 4,6 proc. daugiau nei 2017 m. (žr. 90 pav.).

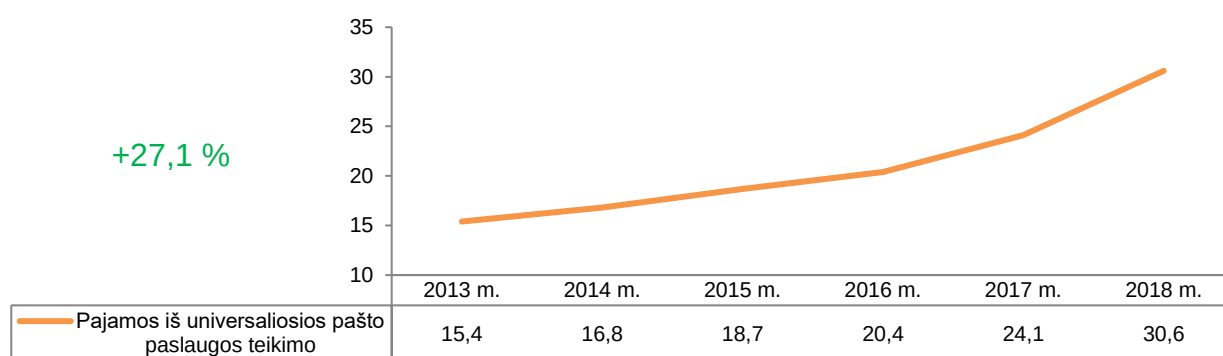

90 pav. Suteiktos universaliosios pašto paslaugos mastas, mln. vnt., 2013–2018 m.

Šaltinis: RRT

Pajamos. Pajamos iš universaliosios pašto paslaugos teikimo 2018 m. siekė 30,6 mln. Eur ir, palyginti su 2017 m., padidėjo 27,1 proc. Pastebėtina, kad 2018 m. pajamos augo sparčiau nei pastaraisiais

metais – tam įtakos turėjo ir tebesitęsiantis elektroninės prekybos augimas, ir 2018 m. pasikeitę (išaugę) universaliosios pašto paslaugos teikimo tarifai (žr. 91 pav.).

91 pav. **Pajamos, gautos už universaliąją pašto paslaugą, mln. Eur, 2013–2018 m.**

Šaltinis: RRT

Universaliosios pašto paslaugos, kaip ir visos pašto paslaugos rinkos, tiek kiekiai, tiek pajamos sparčiai augo. 2018 m. augimas ypač ryškus – 27,1 proc. išaugo pajamos, gautos už šios paslaugos teikimą.

5. Konkurencija pašto rinkoje

 HHI pagal korespondencijos siuntų skaičių	8149,6
 HHI pagal pašto siuntinių skaičių	1861,5
 HHI pagal pajamas	1789,5

Siekiant nustatyti konkurencijos intensyvumą pašto rinkoje, stebimi rinkos koncentraciją²⁹ rodantys rodikliai: rinkos struktūros rodikliai CR₄³⁰ ir CR₈³¹ bei Hiršmano–Herfindalio indeksas (*Hirschman-Herfindahl index*) HHI³².

Koncentracija pagal korespondencijos siuntų skaičių. Vertinant pašto rinkos koncentraciją pagal korespondencijos siuntų skaičių, CR₄ ir CR₈ rodikliai parodo, kad 2013–2018 m. rinkoje buvo aukštas koncentracijos lygis, kuris išliko stabilus (žr. 36 lentelę). Tokios aukštos rodiklių reikšmės reiškia, kad, nepaisant gana didelio veikiančių pašto paslaugos teikėjų skaičiaus, pašto korespondencijos rinka yra koncentruota, o rinkos struktūra yra panaši į oligopolinę, kai rinkoje didžiausią dalį užima ir dominuoja keli pašto paslaugos teikėjai.

Pasižiūrėjus į keturių didžiausių teikėjų užimamos rinkos dalies CR₄ rodiklio dinamiką, matyti, kad šio rodiklio reikšmės yra pakankamai stabilios ir svyruoja tarp 91 ir 94 proc. 2017 m., palyginti su 2016 m., rodiklio reikšmė išaugo 1,1 procentinio punkto. Lyginant 2013–2018 m. rodiklio reikšmes, matyti, jog CR₄ padidėjo 0,7 procentinio punkto. Aštuonių didžiausių teikėjų užimamos rinkos dalies CR₈ rodiklio dinamika per 2013–2018 m. rodo, jog didžiausia koncentracija rinkoje buvo 2013 m., kai aštuoni didžiausi paslaugos teikėjai užėmė 98,8 proc. korespondencijos rinkos. 2018 m., palyginti su 2017 m., šio rodiklio reikšmė padidėjo 0,5 procentinio punkto ir siekė 97,7 proc. Kadangi CR₄ ir CR₈ rodiklių reikšmės pernelyg nesiskiria, galima teigti, kad pašto korespondencijos rinką dalijasi keturi rinkos žaidėjai.

36 lentelė. Rinkos koncentracijos indeksai pagal korespondencijos siuntų skaičių, 2013–2018 m.

Indeksas		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
CR ₄ , proc.		93,6	93,0	93,2	91,1	93,2	94,3
CR ₈ , proc.		98,8	97,1	97,4	96,2	97,2	97,7
HHI		5 236,3	5 007,5	5 933,4	7 181,5	7 645,1	8 149,6

Šaltinis: RRT

Kaip matyti iš 36 lentelėje pateiktos informacijos, HHI rodiklis taip pat rodo, kad korespondencijos rinka yra labai koncentruota. Pastebėtina, kad nuo 2013 m., išskyrus 2014 m., HHI rodiklio reikšmė vis kilo ir

²⁹ Koncentracija – rinkos situacija, kai ekonominės veiklos kontrolė yra sutelkta vienoje arba keliose įmonėse, kitaip sakant, kai mažas skaičius įmonių užima didžiąją dalį tam tikros rinkos.

³⁰ Koncentracijos lygio rodiklis CR₄ rodo keturių didžiausių rinkos dalyvių užimamą rinkos dalį procentais.

³¹ Koncentracijos lygio rodiklis CR₈ rodo aštuonių didžiausių rinkos dalyvių užimamą rinkos dalį procentais. CR reikšmės:

- Apie 0 proc. reiškia, kad rinkoje yra tobula konkurencija, egzistuoja puikios sąlygos konkuruoti arba yra labai mažas monopolinis konkavimas, t. y. keturios didžiausios įmonės neturi jokios didelės įtakos rinkoje.

- Mažiau nei 40 proc. reiškia, kad rinkoje yra efektyvi konkurencija, mažas koncentracijos lygis.

- Mažiau nei 70 proc. reiškia, kad rinka yra vidutiniškai koncentruota, rinka panaši į oligopolinę rinką.

- Daugiau nei 70 proc. reiškia, kad rinkoje yra aukštas koncentracijos lygis, rinka yra tarp oligopolijos ir monopolijos.

- 100 proc. reiškia labai koncentruotą oligopoliją. Jei, pvz., CR₁ = 100 proc., rinka yra monopolinė.

³² HHI rodo visų rinkos dalyvių pajėgumų išsidėstymo netolygumą bei yra žinomiausias ir svarbiausias konkurencijos intensyvumo rinkoje indeksas. HHI yra tiesiogiai proporcingas koncentracijai (t. y. jai didėjant – didėja, o jai mažėjant – mažėja). Kuo mažesnis HHI, tuo didesnė konkurencija, ir atvirkščiai: HHI didėjimas rodo konkurencijos mažėjimą ir rinkos jėgos didėjimą. HHI reikšmės:

- HHI < 1000 rodo nekoncentruotą rinką;

- HHI tarp 1000 ir 2000 – vidutinis koncentracijos indeksas;

- HHI virš 2000 – aukštas koncentracijos lygis.

2017 m. siekė 7 645,1, o 2018 m. perkopė 8 000 ribą, ir buvo lygi 8 149,6. 2016 m. rodiklį padidino antrojo didžiausio korespondencijos siuntų teikėjo pasitraukimas iš rinkos. Tokia aukšta HHI rodiklio reikšmė parodo didelį korespondencijos siuntų rinkoje veikiančių dalyvių pajėgumų išsidėstymo netolygumą bei korespondencijos siuntų paslaugos susitelkimą vienoje įmonėje.

Koncentracija pagal pašto siuntinių skaičių. Vertinant pašto rinkos koncentraciją pagal pašto siuntinių skaičių, pastebime, kad siuntinių rinka Lietuvoje yra ne tokia koncentruota kaip korespondencijos siuntų (žr. 37 lentelę).

Keturių didžiausių paslaugos teikėjų užimamos rinkos dalies rodiklis CR₄ rodo didesnę nei vidutinę, bet neviršijantį 90 proc. koncentracijos lygį: 2013 m. šio rodiklio reikšmė siekė 77,2 proc., 2015 m. padidėjo iki 84,9 proc., o 2016–2018 m. pernelyg nesikeitė – laikėsi apie 82 proc. Per 2013–2018 m. šis rodiklis pakilo 5,0 procentiniais punktais.

Aštuonių didžiausių teikėjų užimamos rinkos dalies CR₈ rodiklio reikšmės nagrinėjamu 2013–2018 m. laikotarpiu laviravo tarp 94 ir 97 proc. ribos. Nors CR₄ rodiklio reikšmė svyravo ties vidutinės ir aukštos koncentracijos riba, kitas konkurencijos intensyvumo dydis CR₈ rodė, kad pašto siuntinių rinka yra didelės koncentracijos, kadangi 2018 m. aštuoni didžiausi pašto paslaugos teikėjai užėmė 96,5 proc. pašto siuntinių rinkos.

Atkreiptinas dėmesys, jog 2013–2018 m. laikotarpiu HHI rodiklio reikšmė sumažėjo 301,6 punkto. Didžiausias kritimas buvo 2018 m. – 253,3 punkto. Tai reiškia, kad pašto siuntinių rinkoje atsiranda vis daugiau tarpusavyje konkuruojančių šios paslaugos teikėjų.

37 lentelė. Rinkos koncentracijos indeksai pagal pašto siuntinių skaičių, 2013–2018 m.

Indeksas		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
CR ₄ , proc.	↑	77,2	80,3	84,9	81,2	82,4	82,2
CR ₈ , proc.	↔	94,8	97,1	96,9	95,3	96,4	96,5
HHI	↓	2 163,1	2 178,1	2 265,1	2 020,9	2 114,8	1 861,5

Šaltinis: RRT

Koncentracija pagal pašto paslaugos pajamas. Vertinant rinkos koncentraciją pagal pašto paslaugos teikėjų pajamas, CR₄ ir CR₈ rodikliai taip pat rodo aukštą koncentracijos lygį. Keturių didžiausių pašto paslaugos teikėjų užimama rinkos dalis per 2018 m., palyginti su 2017 m., nežymiai sumažėjo, o aštuonių didžiausių – šiek tiek padidėjo (žr. 38 lentelę). Per 2013–2018 m. laikotarpį CR₄ nukrito 1,1 procentinio punkto, o CR₈ pakilo 2,9 procentinio punkto. Atsižvelgiant į CR₄ ir CR₈ rodiklių reikšmes, galima įžvelgti tam tikrus teigiamus pašto paslaugos rinkos pokyčius – pajamos mažiau koncentruojasi keturių didžiausių pašto paslaugos teikėjų rankose, taip pat pastebima tendencija, kad aktyviausia konkurencija ir rinkos pasidalinimas vis labiau vyksta tarp aštuonių didžiausių paslaugų teikėjų.

Vertinant konkurenciją pašto rinkoje pagal HHI, per 2013–2018 m. laikotarpį šio rodiklio reikšmė sumažėjo. Mažėjantis rodiklis rodo mažėjančią pašto paslaugos teikėjų koncentraciją ir didėjančią konkurenciją pašto paslaugos rinkoje. Pagal 2018 m. HHI reikšmę galima konstatuoti, jog pašto paslaugos rinkoje egzistuoja vidutinis koncentracijos lygis.

38 lentelė. Rinkos koncentracijos indeksai pagal pajamas, 2013–2018 m.

Indeksas		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
CR ₄ , proc.	↔	75,0	74,9	75,4	73,6	74,6	73,9
CR ₈ , proc.	↑	88,7	90,0	90,8	90,9	91,0	91,6

HHI		2 262,7	2 189,0	2 235,8	1 965,2	1 793,1	1 789,5
-----	---	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Šaltinis: RRT

Korespondencijos siuntų rinka yra koncentruota, o rinkos struktūra panaši į oligopolinę. Pašto siuntinių rinka Lietuvoje yra mažiau koncentruota nei korespondencijos siuntų rinka. Vertinant rinkos koncentraciją pagal pašto paslaugos teikėjų pajamas, galima teigti, jog pašto rinkoje egzistuoja vidutinis koncentracijos lygis.

1 priedas

2018 m. paslaugas teikę elektroninių ryšių paslaugų teikėjai

Eil. Nr.	Paslaugų teikėjai	Telefono ryšys	Duomenų perdavimas	Radijas ir televizija	Prieiga prie fizinės infrastruktūros
1.	„Telia Lietuva“, AB	•	•	•	•
2.	A. Judicko individuali įmonė	•	•		
3.	AB „Lietuvos geležinkeliai“	•			•
4.	AB „Ogmios centras“	•	•		
5.	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	•	•	•	•
6.	„AS TV Play Baltics“		•	•	
7.	Dainiaus Kamarausko įmonė „Davgita“		•		
8.	„DIDWW Ireland Ltd“	•			
9.	G. Pečiulio įmonė		•		
10.	H. Abramavičiaus įmonė		•		
11.	„Hibernia Media (UK) Limited“		•		
12.	IĮ „IT Kubas“		•		
13.	IĮ „Satinet“		•		
14.	„Inmarsat Global Limited“		•		
15.	Ivančiko IĮ „Žaibas“		•	•	
16.	J. Jasiulionio IĮ			•	
17.	J. Varno Vilniaus radijo studija		•	•	
18.	„KLI LT“, UAB	•	•	•	
19.	KTU Informacinių technologijų departamentas		•		
20.	L. Bulovo firma „Elektromedija“		•		
21.	„Mobi LT“, UAB	•			
22.	„SIA Lattelecom Ltd.“		•		
23.	„Splius“, UAB	•	•	•	•
24.	„Teleline LT“, UAB	•			

Eil. Nr.	Paslaugų teikėjai	Telefono ryšys	Duomenų perdavimas	Radijas ir televizija	Prieiga prie fizinės infrastruktūros
25.	UAB „Internetas Vilniuje“		•		
26.	UAB „Agon Networks“	•			
27.	UAB „AirnetTV“		•	•	•
28.	UAB „Arvilas“	•			
29.	UAB „Autožvilgsnis“	•			
30.	UAB „AVVA“		•	•	
31.	UAB „Balticum TV“	•	•	•	•
32.	UAB „Baltnetos komunikacijos“	•	•		
33.	UAB „Bitė Lietuva“	•	•		
34.	UAB „Bitosis“		•		
35.	UAB „Cgates“	•	•	•	•
36.	UAB „Consilium Optimum“		•	•	
37.	UAB „CSC Telecom“	•	•		
38.	UAB „Data Business“		•	•	
39.	UAB „Dekbera“		•		
40.	UAB „Dicto Citius“		•		
41.	UAB „Duomenų greitkelis“		•	•	•
42.	UAB Duomenų logistikos centras		•		•
43.	UAB „Dzūkijos internetas“		•		
44.	UAB „EcoFon“	•	•	•	•
45.	UAB „Ektra“		•		•
46.	UAB „Elmeta“		•		
47.	UAB „Eltida“		•		
48.	UAB „Etanetas“		•	•	
49.	UAB „Eteris“		•	•	
50.	UAB „Eurocom“	•	•		
51.	UAB „Funaris“			•	
52.	UAB „Horda“			•	

Eil. Nr.	Paslaugų teikėjai	Telefono ryšys	Duomenų perdavimas	Radijas ir televizija	Prieiga prie fizinės infrastruktūros
53.	UABignalinos televizija		•	•	
54.	UAB „Ilora“		•	•	
55.	UAB „Informacijos labirintas“		•		
56.	UAB „Init“	•	•	•	
57.	UAB „Kalbu Lt“	•			
58.	UAB „Kalvanet“		•		
59.	UAB „Kauno interneto sistemos“		•	•	
60.	UAB „Kednetas“		•		
61.	UAB „Kodas“		•		
62.	UAB „Krėna“		•		
63.	UAB „Kvartalo tinklas“		•		
64.	UAB „Lema“		•		
65.	UAB „Linaspas“		•		
66.	UAB „CITIC Telecom CPC Lithuania“		•		
67.	UAB „LT telekomunikacijos“	•			
68.	UAB „Magnetukas“		•	•	
69.	UAB „Mano kamanė“			•	
70.	UAB „Marsatas“	•	•	•	
71.	UAB „Mavy studija“	•			
72.	UAB „Mediafon Carrier Services“	•			
73.	UAB „Mediafon“	•			
74.	UAB „Medium Group“	•			
75.	UAB „Metamedia ir ko“	•			
76.	UAB Molėtų radijas ir televizija		•	•	
77.	UAB „N plus“		•		
78.	UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“	•	•	•	
79.	UAB „Netas“		•		
80.	UAB „Netsis“		•		

Eil. Nr.	Paslaugų teikėjai	Telefono ryšys	Duomenų perdavimas	Radijas ir televizija	Prieiga prie fizinės infrastruktūros
81.	UAB „NNT“		•		
82.	UAB „Pakeleivis“		•		
83.	UAB „Parabolė“		•	•	
84.	UAB „Patrimpas“			•	
85.	UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“	•	•	•	•
86.	UAB „Peoplefone“	•			
87.	UAB „Progmera“		•	•	
88.	UAB „Proitas“	•			
89.	UAB „Radijo elektroninės sistemos“	•	•	•	
90.	UAB „Raystorm“	•			
91.	UAB „Roventa“	•	•	•	
92.	UAB „Satgate“		•	•	
93.	UAB „SauleNet“		•		
94.	UAB „Skaidula“				•
95.	UAB „Skylink LT“	•			
96.	UAB „Socius“		•	•	•
97.	UAB „Sugardas“		•	•	•
98.	UAB „Šilutės internetas“		•		
99.	UAB „TCG Telecom“	•			
100.	UAB „Tele2“	•	•		
101.	UAB „Teledema SIP“	•			
102.	UAB „Teledema“	•	•		
103.	UAB „Telekomunikaciniai projektai“	•	•		
104.	UAB „Teleksas“	•			
105.	UAB „Telemeta“	•			
106.	UAB „Televizijos komunikacijos“	•	•	•	
107.	UAB „Verslo tiltas“		•		

Eil. Nr.	Paslaugų teikėjai	Telefono ryšys	Duomenų perdavimas	Radijas ir televizija	Prieiga prie fizinės infrastruktūros
108.	UAB „Viltuva“		•	•	
109.	UAB „Vinetika“		•		
110.	UAB „VIP sprendimai“		•		
111.	UAB „Zirzilė“		•	•	
112.	VšĮ „Plačiajuostis internetas“		•		•
113.	VĮ „Infrastruktūra“		•		
114.	Vytauto Ričkausko įmonė		•		
115.	„Voxbone SA“	•			
116.	VšĮ „Comtel“		•		
		46	87	41	16

Pašto paslaugos teikėjai 2018 m.

Eil. Nr.	Paslaugos teikėjai	Korespondencijos siuntos	Pašto siuntiniai
1.	AB Lietuvos paštas	•	•
2.	A. Safošinos individuali įmonė		•
3.	UAB „Apskonta“	•	
4.	UAB „Araneum“	•	
5.	UAB „Avaneta“*		
6.	UAB „Baltic Post“		•
7.	ĮĮ „Britlita“		•
8.	UAB „DHL Lietuva“	•	•
9.	UAB „DPD Lietuva“	•	•
10.	UAB „Drusvilma“	•	
11.	UAB „EU Broker“		•
12.	„Federal Express Corporation“ filialas	•	•
13.	UAB „Finansinės strategijos“	•	
14.	UAB „Greitasis paštas“	•	
15.	UAB „HRES“	•	
16.	UAB „Investbaltija“	•	
17.	UAB „Invicte“		•
18.	UAB „In Salvo“	•	
19.	UAB „Itella Logistics“		•
20.	UAB „Jūros paštas“	•	•
21.	UAB „Kaišiadorių butų ūkis“	•	
22.	UAB „Kastinida“		•
23.	UAB „Kautra“	•	•
24.	UAB „Kodas“	•	
25.	VšĮ „Kultūros vizija“	•	
26.	UAB „Linkera group“	•	•
27.	UAB „Litgina“	•	•
28.	UAB „Litpost“	•	
29.	UAB „Nėgė“		•
30.	UAB „Omniva“		•
31.	UAB „Pašto paslaugos“	•	
32.	UAB „Prima line“		•
33.	UAB „Rusko“	•	•
34.	UAB „Samus“	•	•
35.	UAB „Skubios siuntos“	•	•
36.	UAB „Šiaulių naujienos“	•	
37.	UAB „TNT“	•	•
38.	UAB „Toras LT“		•
39.	UAB „Utenos diena“	•	
40.	UAB „Velo kurjeris“		•
41.	UAB „Venipak Lietuva“	•	•
42.	UAB „Verslo spaudos centras“	•	•
43.	VšĮ „Vilties pagalba“	•	•
44.	UAB „VIM Agentūra“	•	•
45.	UAB „Zenesa“	•	
	Iš viso	32	28

* Siunčia tik neadresuotą reklamą.

Gyventojų ir namų ūkių skaičius Lietuvoje sausio 1 d., 2012–2018 m.

	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Gyventojų skaičius	2 943 472	2 921 262	2 888 582	2 849 317	2 810 118	2 793 986
Namų ūkių skaičius	1 308 210	1 298 339	1 289 546	1 272 017	1 254 517	1 343 263

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Universaliosios pašto paslaugos didžiausi tarifai³³**I. Universaliosios pašto paslaugos Lietuvoje didžiausi tarifai****Korespondencijos siunta¹ iki 500 gramų**

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos pašto siuntos siuntimo tarifas, Eur (be PVM)	
		nepirmenybinės pašto siuntos	pirmenybinės pašto siuntos
1.	Iki 20 gramų	0,49	0,55
2.	Sunkesnė kaip 20 gramų, iki 50 gramų	0,59	0,65
3.	Sunkesnė kaip 50 gramų, iki 100 gramų	0,69	0,75
4.	Sunkesnė kaip 100 gramų, iki 500 gramų	0,79	0,85

Didelių matmenų korespondencijos siunta² iki 2 kilogramų

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos pašto siuntos siuntimo tarifas, Eur (be PVM)	
		nepirmenybinės pašto siuntos	pirmenybinės pašto siuntos
1.	Iki 100 gramų	0,79	0,85
2.	Sunkesnė kaip 100 gramų, iki 500 gramų	0,99	1,05
3.	Sunkesnė kaip 500 gramų, iki 1000 gramų	1,19	1,25
4.	Sunkesnė kaip 1000 gramų, iki 2000 gramų	1,59	1,65

Pašto siuntinys^{3, 4, 5} iki 10 kilogramų (kartu su registravimo paslauga)

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos pašto siuntos siuntimo tarifas, Eur (be PVM)
1.	Už kiekvieną pašto siuntinį	2,40
2.	Už kiekvieną visą ar ne visą kilogramą	0,14

Korespondencijos siuntos¹, didelių matmenų korespondencijos siuntos² ar pašto siuntinio^{3, 4} registravimas ir (ar) įvertinimas

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos pašto siuntos siuntimo tarifas, Eur (be PVM)
1.	Korespondencijos siuntos arba didelių matmenų korespondencijos siuntos registravimas	0,58
2.	Korespondencijos siuntos arba didelių matmenų korespondencijos siuntos registravimas ir įvertinimas	3,48
3.	Pašto siuntinio įvertinimas	3,48

³³ Patvirtinti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 1V-1025 „Dėl universaliosios pašto paslaugos didžiausių tarifų patvirtinimo“.

II. Universaliosios tarptautinės pašto paslaugos didžiausi tarifai

Korespondencijos siunta¹ iki 500 gramų

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos pašto siuntos siuntimo tarifas, Eur (be PVM)			
		nepirmenybinės siuntos		pirmenybinės siuntos	
		į Europos Sąjungos valstybes nares	į kitas valstybes	į Europos Sąjungos valstybes nares	į kitas valstybes
1.	Iki 20 gramų	0,75	0,71	0,81	0,84
2.	Sunkesnė kaip 20 gramų, iki 50 gramų	0,84	0,75	1,00	0,97
3.	Sunkesnė kaip 50 gramų, iki 100 gramų	1,13	0,84	1,29	1,27
4.	Sunkesnė kaip 100 gramų, iki 500 gramų	1,98	2,09	2,37	3,40

Didelių matmenų korespondencijos siunta² iki 2 kilogramų

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos pašto siuntos siuntimo tarifas, Eur (be PVM)			
		nepirmenybinės siuntos		pirmenybinės siuntos	
		į Europos Sąjungos valstybes nares	į kitas valstybes	į Europos Sąjungos valstybes nares	į kitas valstybes
1.	Iki 100 gramų	1,42	1,26	1,85	1,67
2.	Sunkesnė kaip 100 gramų, iki 500 gramų	2,52	3,13	2,93	3,91
3.	Sunkesnė kaip 500 gramų, iki 1000 gramų	4,63	6,95	5,21	7,82
4.	Sunkesnė kaip 1000 gramų, iki 2000 gramų	6,95	10,43	7,53	11,58

Pašto siuntinys^{3, 4, 5} iki 10 kilogramų (kartu su registravimo paslauga)

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos pašto siuntos siuntimo tarifas, Eur (be PVM)	
		į Europos Sąjungos valstybes nares	į kitas valstybes
	Už pašto siuntinio siuntimą mokama pagal tarptautinių pašto siuntinių tarifus. Pašto siuntinių apdorojimo Lietuvoje dalis:		
1.	Už kiekvieną pašto siuntinį	5,07	5,07
2.	Už kiekvieną visą ar ne visą kilogramą	0,14	0,14

Korespondencijos siuntos^{1, 6}, didelių matmenų korespondencijos siuntos^{2, 6} ar pašto siuntinio^{3, 4} registravimas ir (ar) įvertinimas

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos pašto siuntos siuntimo tarifas, Eur (be PVM)
1.	Pirmenybinės korespondencijos siuntos arba pirmenybinės didelių matmenų korespondencijos registravimas	2,03
2.	Pirmenybinės korespondencijos siuntos arba pirmenybinės didelių matmenų korespondencijos registravimas ir įvertinimas	3,48
3.	Pašto siuntinio įvertinimas	3,48

Pastabos:

1. Korespondencijos siuntos didžiausi galimi matmenys: ilgis – 381 mm, plotis – 305 mm, aukštis – 20 mm.
2. Didelių matmenų korespondencijos siuntos didžiausi galimi matmenys: bet kuris matmuo turi neviršyti 600 mm, o siuntos ilgio, pločio ir aukščio suma turi neviršyti 900 mm; ritinio formos siuntos bet kuris matmuo turi neviršyti 900 mm, o ilgio ir dvigubo skersmens suma turi neviršyti 1040 mm.
3. Pašto siuntinio didžiausi galimi matmenys: bet kuris matmuo turi neviršyti 1,05 m, o ilgio ir didžiausios apimties, matuojamos bet kuria kita kryptimi nei ilgis, suma turi neviršyti 2 m.
4. Pašto siuntinio su žyma „Encombrant“ („Didelių matmenų“) didžiausi galimi matmenys: bet kuris matmuo turi neviršyti 1,50 m, o ilgio ir didžiausios apimties, matuojamos bet kuria kita kryptimi nei ilgis, suma turi neviršyti 3 m.
5. Pašto siuntiniui su žyma „Encombrant“ („Didelių matmenų“) papildomai taikomi 50 procentų dydžio 3 arba 7 lentelėje nurodyti siuntimo tarifai.
6. Registruojamos arba registruojamos ir įvertinamos gali būti tik pirmenybinės korespondencijos siuntos arba pirmenybinės didelių matmenų korespondencijos siuntos.
7. Nemokamai siunčiamos korespondencijos siuntos su žyma „Cécogrammes“ („Sekograma“), korespondencijos siuntos, adresuotos karo belaisviams su žyma „Service des prisonniers de guerre“ („Karo belaisvių tarnyba“) ir internuotiems civiliams asmenims su žyma „Service des internés civils“ („Internuotų civilių asmenų tarnyba“) arba siunčiamos šių asmenų.